

รายงานผลพัฒนานวัตกรรมการศึกษา โรงเรียนบ้านเหล่าคำ

ปีการศึกษา 2568

โรงเรียนบ้านเหล่าคำ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ

คำนำ

พระราชบัญญัติพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา พ.ศ.๒๕๖๒ มีวัตถุประสงค์มุ่งเพื่อให้พื้นที่นวัตกรรมการศึกษาเป็นพื้นที่นำร่องในการกระจายอำนาจและให้อิสระแก่หน่วยงานทางการศึกษาและสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติการบริหารและการจัดการศึกษาให้เกิดคุณภาพ ประสิทธิภาพและลดความเหลื่อมล้ำด้วยทางการศึกษาและการกระจายอำนาจเพื่อเพิ่มความคล่องตัวในการบริหารจัดการ จึงจำเป็นในการยกระดับคุณภาพผู้เรียน มีคุณคุณลักษณะที่พึงประสงค์ และมีความรู้ ความสามารถในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา มีทักษะชีวิต และมีความสามารถทางเทคโนโลยี โรงเรียน เป็นหน่วยบริการทางการศึกษาที่สำคัญในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนมีศักยภาพเป็นพลโลก ครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษา ต้องมีความสนใจเป้าหมายการพัฒนาการจัดการศึกษา กระบวนการจัดการเรียนรู้ สามารถนำไปพัฒนาผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ. ๒๕๕๖ : ออนไลน์)

โรงเรียนบ้านเหล่าคำ เป็นโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต ๑ที่ประสบปัญหาในด้านต่างๆ เช่นขาดแคลนอัตรากำลังครูไม่ครบชั้นเรียนและไม่ตรงตามวิชาเอกและด้านงบประมาณ เมื่อศึกษาข้อมูลบริบทของสถานศึกษาในด้านต่างๆ จึงได้นำมาวิเคราะห์และจัดทำเป็น แผนพัฒนานวัตกรรมการศึกษาโรงเรียนบ้านเหล่าคำ ปีการศึกษา ๒๕๖๘ ได้ทำขึ้นให้สอดคล้องกับแผนชัยยุทธศาสตร์ขับเคลื่อนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี และสภาพปัจจุบันของท้องถิ่นและชุมชน อีกทั้งแนวนโยบายรัฐบาล จุดเน้นการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนเพื่อเป็นกรอบแนวทางการใช้งบประมาณ และในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่เน้นในการใช้นวัตกรรมพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา และเมื่อสิ้นสุดโครงการสิ้นปีงบประมาณ จึงจัดทำรายงานผลพัฒนานวัตกรรมการศึกษาโรงเรียนบ้านเหล่าคำ ปีการศึกษา ๒๕๖๘

ทางโรงเรียนขอขอบคุณ คณะครู ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ส่วนราชการต่างๆที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนที่ให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูล ส่งเสริมสนับสนุนทุกด้านจนได้รับความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าแผนขับเคลื่อนนวัตกรรมการศึกษาโรงเรียนบ้านเหล่าคำ ปีการศึกษา ๒๕๖๘ เล่มนี้จะส่งผลที่ดีต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา การจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ ขอขอบคุณทุกฝ่ายที่ให้ความร่วมมืออย่างดียิ่ง

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
ส่วนที่ ๑ บทนำ	๑
ส่วนที่ ๒ ทิศทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษา	๑๐
ส่วนที่ ๓ โครงการ/แผนงาน	๑๒
ส่วนที่ ๔ นวัตกรรมเชิงระบบ	๒๙
ส่วนที่ ๕ นวัตกรรมครู	๔๐
บรรณานุกรม	

ส่วนที่ ๑ บทนำ

๑. ประวัติ ที่ตั้ง/ สภาพพื้นที่เขตบริการและกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาตามนโยบาย

โรงเรียนบ้านเหล่าคำ ตั้งอยู่หมู่ที่ ๕ ตำบลเหล่าเสือโก้ก อำเภอลำเสด็จ จังหวัดอุบลราชธานี รหัสไปรษณีย์ ๓๔๐๐๐ โรงเรียนบ้านเหล่าคำก่อตั้งขึ้นเมื่อวันที่ ๕ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๑๗ เนื่องจากบ้านเหล่าคำตั้งอยู่ห่างจากหมู่บ้านใกล้เคียงเกินกว่า ๒,๐๐๐ เมตร ไม่สะดวกต่อการที่ผู้ปกครองจะส่งบุตรหลานไปเข้าเรียนที่โรงเรียนใกล้เคียง ดังนั้นชาวบ้านจึงได้พร้อมใจกันที่จะขอจัดตั้งโรงเรียนขึ้นที่ในหมู่บ้านของตนเอง โดยการนำของนายสุวรรณ กาญจนรัตน์ ผู้ใหญ่บ้าน นายทองลา พิมพ์บุญมา ครูใหญ่โรงเรียนบ้านเหล่าคำ นายสิงห์ นราพันธ์ คหบดี โดยผู้มีจิตศรัทธาบริจาคที่ดินสำหรับปลูกสร้างอาคารเรียน เนื้อที่ประมาณ ๗ ไร่เศษ คือ พระอธิการทอง เบิกบาน นายคำสงค์ บุตรวงศ์ นายพรหม สายหงส์ นายพรหม อัครปัสสา นายมา แก่นสาร และนายพร โสภาพ โดยสร้างอาคารเรียนชั่วคราวขึ้นจำนวน ๑ หลัง ๒ ห้องเรียน นายทองลา พิมพ์บุญมา เป็นครูใหญ่ นางละม่อม วงศ์สุวรรณ เป็นครูผู้ปฏิบัติการสอน เปิดสอนครั้งแรกเมื่อวันที่ ๓ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๑๗ ตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑-๔ มีจำนวนนักเรียนทั้งสิ้น ๕๐ คน

ต่อมาเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๑๙ ได้รับความจัดสรรงบประมาณจากราชการ จำนวน ๑๔๐,๐๐๐ บาท สำหรับสร้างอาคารเรียนถาวรแบบ ป.๑ช. ได้ถุนสูง ทรงปั้นหย่า ๓ ห้องเรียน และเปิดใช้เมื่อวันที่ ๑๐ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๒๐

ปี พ.ศ. ๒๕๒๕ ได้รับความจัดสรรงบประมาณจำนวน ๑๖,๐๐๐ บาท เพื่อสร้างส้วม จำนวน ๑ หลัง ๒ ที่ (แบบจังหวัด)

ปี พ.ศ. ๒๕๒๖ นางสุจิตต์ สายประเสริฐ ข้าราชการครู โรงเรียนบ้านเหล่าคำได้บริจาคที่ดินให้โรงเรียนทางด้านทิศตะวันออกเนื้อที่ประมาณ ๒๐๐ ตารางวา เพื่อตัดถนนเข้าโรงเรียน คณะครูชาวบ้านก็ได้ร่วมกันบริจาคเงินเพื่อสร้างเสาธงเหล็กแทนของเก่าที่ชำรุดเป็นจำนวนเงิน ๕,๐๐๐ บาท

ในปี พ.ศ. ๒๕๓๐ เป็นโรงเรียนในโครงการส่งเสริมสมรรถภาพการสอน (อาร์ไอที) เพื่อแก้ปัญหาครูไม่ครบชั้นเรียน จนถึง ปี พ.ศ. ๒๕๓๒

ในปี พ.ศ. ๒๕๔๔ ได้รับความจัดสรรงบประมาณสำหรับสร้างอาคารเรียนแบบ สปช. ๑๐๒/๒๖ จำนวน ๑ หลัง ๓ ห้องเรียน จำนวน ๗๗๖,๐๐๐ บาท

ในปี พ.ศ. ๒๕๕๕ ได้รับความจัดสรรงบประมาณจากราชการ จำนวน ๑๒๑,๕๐๐ บาท สำหรับคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ระบบเคลื่อนที่ประจำห้องเรียน Movable Computer for Classroom : Mcc Type ๑

ปี พ.ศ. ๒๕๕๙ ได้รับความจัดสรรงบประมาณจำนวน ๒๖๗,๓๐๐ บาท เพื่อสร้างส้วม แบบ สปช.๖๐๔/๔๕

ในปี พ.ศ. ๒๕๖๐ ได้รับความจัดสรรงบประมาณจากราชการ จำนวน ๕๕,๐๐๐ บาท ซ่อมแซมระบบไฟฟ้า สำหรับสร้างอาคารเรียนถาวรแบบ ป.๑ช.

ในปี พ.ศ. ๒๕๖๐ ได้รับความจัดสรรงบประมาณจากราชการ จำนวน ๑๑๕,๘๐๐ บาท ซ่อมแซม หลังคา สำหรับสร้างอาคารเรียนแบบ สปช. ๑๐๒/๒๖

ในปี พ.ศ. ๒๕๖๔ ได้รับความจัดสรรงบประมาณจากราชการ จำนวน ๒๓๐,๑๐๐ บาท ซ่อมแซม หลังคา สำหรับสร้างอาคารเรียนถาวรแบบ ป.๑ช.

ในปี พ.ศ. ๒๕๖๖ เป็นโรงเรียนในโครงการบ้านนักวิทยาศาสตร์น้อย ประเทศไทย ระดับประถมศึกษา
ในปี พ.ศ. ๒๕๖๗ ได้รับจัดสรรงบประมาณจำนวน ๒๙๙, ๐๐๐ บาท ปรับปรุงซ่อมแซมอาคารเรียน
สพข. ๑๐๒ ไฟฟ้าเพดาน หลอดไฟ

ตั้งแต่เริ่มก่อสร้างโรงเรียนถึงปัจจุบัน มีผู้มาดำรงตำแหน่งผู้บริหาร ดังนี้

๑. นายทองลา พิมพ์บุญมา ตำแหน่งครูใหญ่ ตั้งแต่วันที่ ๓ พฤษภาคม ๒๕๑๗-๒๕ กรกฎาคม ๒๕๑๙
๒. นางละม่อม วงศ์สุวรรณ รักษาราชการในตำแหน่งครูใหญ่ ตั้งแต่วันที่ ๒๖ กรกฎาคม ๒๕๑๙-๑๐ มกราคม ๒๕๒๐
๓. นายนิกร พลสวัสดิ์ ตำแหน่งครูใหญ่ ตั้งแต่วันที่ ๑๑ มกราคม-๘ มิถุนายน ๒๕๒๑
๔. นายสุจิตต์ มุสิกกา ตำแหน่งครูใหญ่ ตั้งแต่วันที่ ๙ มิถุนายน ๒๕๒๑-๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๒๕
๕. นายจันทิ กาวลย์ ตำแหน่งครูใหญ่ ตั้งแต่วันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๒๕-๑๔ ตุลาคม ๒๕๓๐
๖. นายบัวกัน โมฬีชาติ ตำแหน่งครูใหญ่ ตั้งแต่วันที่ ๑๕ ตุลาคม ๒๕๓๐-๑๙ มกราคม ๒๕๔๐
๗. นายบัวกัน โมฬีชาติ ตำแหน่งอาจารย์ใหญ่ ตั้งแต่วันที่ ๑๙ มกราคม ๒๕๔๐ - ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔

๘. นายไพฑูรย์ แจ่มพันธ์ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านเหล่าคำ ตั้งแต่วันที่ ๑๑ เมษายน ๒๕๕๔ - ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๖

๙. นายวิทยา แสงงาม ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านเหล่าคำ ตั้งแต่วันที่ ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๖ - ๒๕๖๒

๑๐. นายปรีชาชัย เรืองศรี ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านเหล่าคำ ตั้งแต่วันที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๖๒ - ปัจจุบัน

ที่ตั้งของโรงเรียนมีอาณาเขต ดังนี้

ทิศเหนือ จดกับทางสาธารณะประโยชน์ของชุมชนบ้านเหล่าคำ

ทิศใต้ จดกับทางสาธารณะประโยชน์ของชุมชนบ้านเหล่าคำ -บ้านเหล่าแค

ทิศตะวันออก จดกับที่ดินของชาวบ้านเหล่าคำ

ทิศตะวันตก จดกับทางสาธารณะประโยชน์ของชุมชนบ้านเหล่าคำ

มีพื้นที่ทั้งหมด ๗ ไร่ ๒ งาน

พื้นที่เขตบริการประกอบด้วย หมู่ ๕ บ้านเหล่าคำ

ปัจจุบันโรงเรียนบ้านเหล่าคำเป็นโรงเรียนขนาดเล็ก เปิดทำการสอนระดับชั้นอนุบาลปีที่ ๑ - ๓ และประถมศึกษาปีที่ ๑-๖

๒. ภาระงาน / ปริมาณ

ข้อมูลด้านบุคลากร

ข้อมูลด้านบุคลากร

ข้อมูลด้านบุคลากร

ที่	ชื่อ - สกุล	ตำแหน่ง	อันอับ	วุฒิ	สาขาวิชาเอก
๑	นายปรีชาชัย เรืองศรี	ผู้อำนวยการโรงเรียน	คศ.๓	ศษ.ม.	การบริหารการศึกษา
๒	นายปกรณ์ หลักทอง	ครู	คศ.๓	ค.บ.	วิทยาศาสตร์
๓	นางวิภาดา สุวรรณกำจาย	ครู	คศ.๓	ค.ม.	การบริหารการศึกษา
๔	นางสาวยุวดี ไพเราะ	ครู	คศ.๑	ค.บ.	สังคมศึกษา
๕	นางกุลวดี คำมนตรี	พนักงานราชการ	-	ศศ.บ	ภาษาอังกฤษ
๖	นางสาวเนียนวรรณ เพ็ชรทอง	ผู้ปฏิบัติงานธุรการ	-	บธ.บ	คอมพิวเตอร์ธุรกิจ
๗	นายนิติศาสตร์ เรืองศรี	ครูอัตราจ้าง	-	ร.บ.	การปกครอง
๘	นายภูมิ แก่นสารี	นักการภารโรง	-	ม.๓	-

แยกตามวุฒิการศึกษา

คุณวุฒิ	ผู้บริหาร/ครู		พนักงานราชการ		ลูกจ้างเหมาบริการ		รวม
	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	
๑. ปริญญาตรี	๒	๑	-	๑	-	๑	๔
๒. ปริญญาโท	๑	๑	-	-	-	-	๒
๓. ปริญญาเอก	-	-	-	-	-	-	-
๔. มัธยมศึกษา	-	-	-	-	๑	-	๑
รวม	๓	๒	-	๑	๑	๑	๘

แยกตามประเภทตำแหน่ง

ประเภทตำแหน่ง	จำนวน		รวม	หมายเหตุ
	ชาย	หญิง		
๑. ผู้บริหาร	๑	-	๑	
๒. ครู	๑	๒	๓	
๓. พนักงานราชการ	-	๑	๑	
๔. ผู้ปฏิบัติงานธุรการ (ลูกจ้างเหมารายเดือน)	-	๑	๑	
๕. ครูอัตราจ้าง	๑	-	๑	
๖. ผู้ปฏิบัติงานนักการภารโรง (ลูกจ้างเหมารายเดือน)	๑	-	๑	
รวม	๔	๔	๘	

- บุคลากรทั้งหมด ๘ คน แยกเป็นชาย ๔ คน หญิง ๔ คน

ข้อมูลด้านนักเรียน ปีการศึกษา ๒๕๖๘

ชั้น	จำนวน		รวม	จำนวนห้องเรียน
	ชาย	หญิง		
ชั้นอนุบาลปีที่ ๑	-	๓	๓	๑
ชั้นอนุบาลปีที่ ๒	๑	๒	๓	๑
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑	-	๔	๔	๑
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒	๑	๔	๕	๑
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓	๑	๓	๔	๑
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔	๖	๒	๘	๑
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕	๒	๗	๙	๑
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖	๔	๕	๙	๑
รวมทั้งสิ้น	๑๕	๓๐	๔๕	๘

*หมายเหตุ ข้อมูล ณ วันที่ ๓๑ มีนาคม พ.ศ.๒๕๖๘

ข้อมูลด้านอาคารเรียนอาคารประกอบ

รายการ	จำนวน	
	หลัง	ห้อง
๑.อาคารเรียน แบบ ป.๑ช (สร้าง พ.ศ.๒๕๑๙)	๑	๓
๒.อาคารเรียน แบบ สปช.๑๐๒/๒๖ (สร้าง พ.ศ.๒๕๔๔)	๑	๓
๓.ส้วม แบบ สปช.๖๐๔/๔๕ (สร้าง พ.ศ.๒๕๕๙)	๑	๓
๔.ส้วมแบบจังหวัด (สร้าง พ.ศ.๒๕๒๕)	๑	๒
๕.โรงอาหาร(สร้าง พ.ศ.๒๕๔๔)	๑	๑
๖.ประดิษฐานพระพุทธรูป	๓	-
๗.ถังเก็บน้ำ แบบ ฝ.๓๓ (สร้าง พ.ศ.๒๕๓๔)	๑	-
๘.ถังเก็บน้ำ แบบ ฝ.๓๓ (สร้าง พ.ศ.๒๕๓๖)	๑	-
๙.ศาลา(สร้าง พ.ศ.๒๕๖๔)	๑	-

ข้อมูลด้านการจัดการศึกษา

โครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา

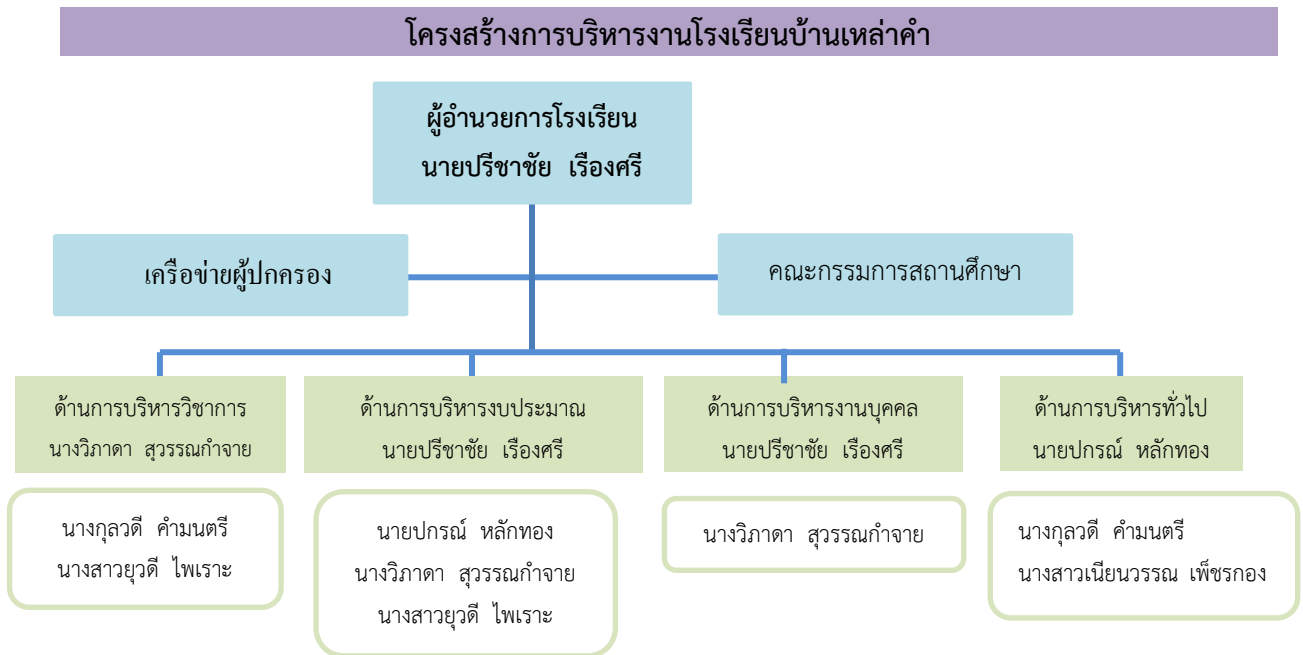
โครงสร้างเวลาเรียนของหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนบ้านเหล่าคำ

พุทธศักราช ๒๕๖๘

กลุ่มสาระการเรียนรู้/กิจกรรม	เวลาเรียน					
	ระดับประถมศึกษา					
	ป. ๑	ป. ๒	ป. ๓	ป. ๔	ป. ๕	ป. ๖
กลุ่มสาระการเรียนรู้						
ภาษาไทย	๒๐๐	๒๐๐	๒๐๐	๑๖๐	๑๖๐	๑๖๐
คณิตศาสตร์	๒๐๐	๒๐๐	๒๐๐	๑๖๐	๑๖๐	๑๖๐
วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	๘๐	๘๐	๘๐	๘๐	๘๐	๘๐
สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม	๘๐	๘๐	๘๐	๑๒๐	๑๒๐	๑๒๐
- สังคมศึกษา	(๕๐)	(๕๐)	(๕๐)	(๘๐)	(๘๐)	(๘๐)
- ประวัติศาสตร์	(๕๐)	(๕๐)	(๕๐)	(๕๐)	(๕๐)	(๕๐)
สุขศึกษา และพลศึกษา	๕๐	๕๐	๕๐	๘๐	๘๐	๘๐
ศิลปะ	๕๐	๕๐	๕๐	๕๐	๕๐	๕๐
การงานอาชีพ	๕๐	๕๐	๕๐	๑๒๐	๑๒๐	๑๒๐
ภาษาต่างประเทศ	๑๖๐	๑๖๐	๑๖๐	๘๐	๘๐	๘๐
รวมเวลาเรียน (พื้นฐาน)	๘๕๐	๘๕๐	๘๕๐	๘๕๐	๘๕๐	๘๕๐
รายวิชาเพิ่มเติม						
ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร	๕๐	๕๐	๕๐	๕๐	๕๐	๕๐
การป้องกันการทุจริต	๕๐	๕๐	๕๐	๕๐	๕๐	๕๐
กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน						
แนะแนว	๓๐	๓๐	๓๐	๓๐	๓๐	๓๐
ลูกเสือ	๕๐	๕๐	๕๐	๕๐	๕๐	๕๐
ชุมนุม	๕๐	๕๐	๕๐	๕๐	๕๐	๕๐
กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์	๑๐	๑๐	๑๐	๑๐	๑๐	๑๐
รวมเวลากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	๑๒๐	๑๒๐	๑๒๐	๑๒๐	๑๒๐	๑๒๐
รวมเวลาเรียนทั้งหมด	๑,๐๕๐	๑,๐๕๐	๑,๐๕๐	๑,๐๕๐	๑,๐๕๐	๑,๐๕๐

หมายเหตุ จุดเน้นที่เป็นหน้าที่พลเมืองจัดบูรณาการในทุกกิจกรรมในหลักสูตร นอกหลักสูตรปรับเปลี่ยนตามนโยบายลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้และและนโยบายจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ๕ ชั่วโมงต่อสัปดาห์ เริ่มปีการศึกษา ๒๕๖๐ รายวิชา การป้องกันการทุจริต เริ่มปีการศึกษา ๒๕๖๒

โครงสร้างการบริหารงาน

๓. ผลงานที่ประสบผลสำเร็จในปีการศึกษาที่ผ่านมา

๓.๑ ผลการสอบ O-NET ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

กลุ่มสาระการเรียนรู้ที่สอบ	คะแนนเต็ม	คะแนนเฉลี่ย			
		ปี ๒๕๖๖	ปี ๒๕๖๗	ผลต่าง(+ / -)	ลำดับการพัฒนา
ภาษาไทย	๑๐๐	๔๔.๔๘	๓๙.๕๐	- ๔.๙๖	ลดลง
คณิตศาสตร์	๑๐๐	๒๐.๙๓	๒๕.๐๒	+๔.๐๙	เพิ่มขึ้น
วิทยาศาสตร์	๑๐๐	๓๓.๒๕	๓๔.๕๘	+๑.๓๓	เพิ่มขึ้น
ภาษาอังกฤษ	๑๐๐	๒๗.๑๙	๒๒.๙๒	- ๔.๒๗	ลดลง

๓.๓ ผลการประเมินคุณภาพการศึกษาจาก สมศ. รอบแรก (ปีการศึกษา ๒๕๔๘)

มาตรฐาน	เกณฑ์คุณภาพมาตรฐาน		
	ปรับปรุง	พอใช้	ดี
ด้านผู้เรียน มาตรฐานที่ ๑ ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์			✓
มาตรฐานที่ ๔ ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิด สังเคราะห์ มีความคิดสร้างสรรค์คิดไตร่ตรองและมี วิสัยทัศน์		✓	
มาตรฐานที่ ๖ ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร	✓		
มาตรฐานที่ ๖ ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง		✓	
มาตรฐานที่ ๙ ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต		✓	
มาตรฐานที่ ๑๐ ผู้เรียนมีสุขนิสัย สุขภาพกาย และสุขภาพจิตที่ดี			✓
มาตรฐานที่ ๑๒ ผู้เรียนมีสุนทรียภาพ และลักษณะนิสัยด้านศิลปะ ดนตรี และ กีฬา			✓
ด้านผู้สอน มาตรฐานที่ ๒๒ ครูมีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ และเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ		✓	
มาตรฐานที่ ๒๔ ครูมีคุณวุฒิ / ความรู้ความสามารถตรงกับงานที่รับผิดชอบและมีครูเพียงพอ		✓	
ด้านผู้บริหาร มาตรฐานที่ ๑๓ สถานศึกษามีการจัดองค์กร / โครงสร้าง และการบริหารงานอย่างเป็นระบบ ครบวงจรให้บรรลุเป้าหมายการศึกษา			✓
มาตรฐานที่ ๑๔ สถานศึกษาส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษา			✓
มาตรฐานที่ ๑๘ สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมและการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ		✓	
มาตรฐานที่ ๒๐ ผู้บริหารมีภาวะผู้นำและมีความสามารถในการบริหารจัดการ			✓
มาตรฐานที่ ๒๖ สถานศึกษามีหลักสูตรที่เหมาะสมกับผู้เรียนและท้องถิ่น มีสื่อการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการเรียนรู้		✓	

การศึกษาขั้นพื้นฐาน : ประถมศึกษา	ผลการประเมิน อิงเกณฑ์		ผลการประเมิน อิงสถานศึกษา		ค่าเฉลี่ย	ระดับ คุณภาพ
	ค่าเฉลี่ย	ระดับ คุณภาพ	คะแนน	ระดับ คุณภาพ		
ด้านผู้เรียน						
มาตรฐานที่ ๑ ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์	๓.๔๑	ดี	๓	ดี	๓.๒๑	ดี
มาตรฐานที่ ๒ ผู้เรียนมีสุขนิสัย สุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี	๓.๔๐	ดี	๓	ดี	๓.๒๐	ดี
มาตรฐานที่ ๓ ผู้เรียนมีสุนทรียภาพและลักษณะนิสัยด้านศิลปะ ดนตรี และกีฬา	๓.๒๖	ดี	๓	ดี	๓.๑๓	ดี
มาตรฐานที่ ๔ ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรองและมีวิสัยทัศน์	๒.๘๒	ดี	๓	ดี	๒.๙๑	ดี
มาตรฐานที่ ๖ ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร	๓.๔๖	ดี	๓	ดี	๓.๒๓	ดี
มาตรฐานที่ ๖ ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองรักการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง	๓.๐๑	ดี	๓	ดี	๓.๐๑	ดี
มาตรฐานที่ ๗ ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน รักการทำงานสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต	๓.๔๗	ดี	๓	ดี	๓.๒๔	ดี
ด้านครู						
มาตรฐานที่ ๘ ครูมีคุณวุฒิ/ความรู้ ความสามารถตรงกับสายงานที่รับผิดชอบและมีครูเพียงพอ	๓.๒๐	ดี	๓	ดี	๓.๑๐	ดี
มาตรฐานที่ ๙ ครูมีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	๒.๘๓	ดี	๒	พอใช้	๒.๔๒	พอใช้
ด้านบริหาร						
มาตรฐานที่ ๑๐ ผู้บริหารมีภาวะผู้นำและมีความสามารถในการบริหารจัดการ	๓.๑๗	ดี	๓	ดี	๓.๐๙	ดี
มาตรฐานที่ ๑๑ สถานศึกษามีการจัดองค์กร / โครงสร้างและการบริหารงานอย่างเป็นระบบ ครบวงจรให้บรรลุเป้าหมายการศึกษา	๓.๑๘	ดี	๓	ดี	๓.๐๙	ดี
มาตรฐานที่ ๑๒ สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมและการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	๓.๐๖	ดี	๓	ดี	๓.๐๓	ดี
มาตรฐานที่ ๑๓ สถานศึกษามีหลักสูตรเหมาะสมกับผู้เรียนและท้องถิ่น มีการสื่อการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการเรียนรู้	๓.๑๐	ดี	๓	ดี	๓.๐๕	ดี
มาตรฐานที่ ๑๔ สถานศึกษาส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษา	๓.๒๗	ดี	๓	ดี	๓.๑๔	ดี
ภาพรวมสถานศึกษาจัดการศึกษา ☒ สมควรรับรองมาตรฐานการศึกษา ☐ ไม่สมควรรับรองมาตรฐานการศึกษา						

มาตรฐานการศึกษาระดับขั้นพื้นฐาน เพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก	ระดับคุณภาพ				
	ต้อง ปรับปรุง เร่งด่วน	ต้อง ปรับปรุง	พอใช้	ดี	ดีมาก
มาตรฐานที่ ๑ ผู้เรียนมีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี					/
มาตรฐานที่ ๒ ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมอันพึงประสงค์					/
มาตรฐานที่ ๓ ผู้เรียนมีความใฝ่รู้ และเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง					/
มาตรฐานที่ ๔ ผู้เรียนคิดเป็น ทำเป็น				/	
มาตรฐานที่ ๖ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน			/		
มาตรฐานที่ ๖ ประสิทธิภาพของการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ					/
มาตรฐานที่ ๗ ประสิทธิภาพของการบริหารจัดการและการพัฒนาสถานศึกษา					/
มาตรฐานที่ ๘ พัฒนาการของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและต้นสังกัด					/
มาตรฐานที่ ๙ ผลการพัฒนาให้บรรลุตามปรัชญา ปณิธาน/วิสัยทัศน์ พันธกิจและ วัตถุประสงค์ของการจัดตั้งสถานศึกษา					/
มาตรฐานที่ ๑๐ ผลการพัฒนาตามจุดเน้นและจุดเด่นที่ส่งผลสะท้อนเป็น เอกลักษณ์ของสถานศึกษา					/
มาตรฐานที่ ๑๑ ผลการดำเนินงานโครงการพิเศษเพื่อส่งเสริมบทบาทของ สถานศึกษา					/
มาตรฐานที่ ๑๒ ผลการส่งเสริมพัฒนาสถานศึกษาเพื่อยกระดับมาตรฐานรักษา มาตรฐาน และพัฒนาสู่ความเป็นเลิศที่สอดคล้องกับแนวการปฏิรูปการศึกษา				/	

ภาพรวมสถานศึกษาจัดการศึกษา สมควรรับรองมาตรฐานการศึกษา ไม่สมควรรับรองมาตรฐานการศึกษา

๔. เงินงบประมาณโรงเรียนนำร่องพื้นที่นวัตกรรม ปีการศึกษา ๒๕๖๘

รายการ	จำนวนเงิน(บาท)	หมายเหตุ
เงินงบประมาณโรงเรียนนำร่องพื้นที่ นวัตกรรม	๒๕,๒๐๐	-

ทิศทางการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา

วิสัยทัศน์ของโรงเรียน (Vision)

โรงเรียนบ้านเหล่าคำ มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคนให้มีคุณภาพและทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑ มีความรู้คู่คุณธรรม จริยธรรม มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ส่งเสริมการใช้ นวัตกรรมและเทคโนโลยี สืบสานงานประเพณีวัฒนธรรมไทย น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างยั่งยืน ประสานความร่วมมือทุกภาคส่วนด้วยการบริหารงานตามหลัก ธรรมาภิบาลอย่างมีประสิทธิภาพ

พันธกิจ (Mission)

๑. โรงเรียนจัดการเรียนการสอนด้วยนวัตกรรมที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีคุณภาพและทักษะการเรียนรู้แห่ง ศตวรรษที่ ๒๑ เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา บนพื้นฐานความเป็นไทย

๒. มุ่งเน้นในการส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนให้มีการคิดวิเคราะห์ที่มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตาม หลักสูตร และค่านิยม ๑๒ ประการ มีคุณธรรม จริยธรรม รู้จักคุณค่าในตนเอง ห่างไกลยาเสพติด

๓. มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีการคิดวิเคราะห์ สร้างสรรค์ก้าวทันเทคโนโลยี สืบสานประเพณีวัฒนธรรมไทยใช้ ชีวิตอย่างพอเพียง

๔. น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน เน้นหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการจัด กระบวนการเรียนการสอนและการบริหารจัดการทรัพยากรของสถานศึกษา

๕. โรงเรียนประสานความร่วมมือ และส่งเสริมให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษา

๖. จัดการบริหารงานด้วยหลักธรรมาภิบาลอย่างมีประสิทธิภาพ

เป้าประสงค์ (Gold)

1. ผู้เรียนมีทักษะในการเรียนรู้และการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ ๒๑ มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา
2. ผู้เรียนมีความสุขกับการเรียนรู้และเกิดค่านิยมและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ มีคุณธรรม จริยธรรม สุขภาพจิตสุขภาพกายที่ดีและห่างไกลยาเสพติด
3. ผู้เรียนมีทักษะการคิดขั้นสูง ก้าวทันเทคโนโลยี รักและสืบสานประเพณีวัฒนธรรมไทย
4. ผู้เรียนมีทักษะในการดำรงชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอย่างยั่งยืน
5. ผู้เรียนได้รับการสนับสนุนจากทุกภาคส่วนในการส่งเสริมพัฒนาคุณภาพการศึกษา
6. ผู้เรียนได้รับความเสมอภาคและโอกาสทางการศึกษา ลดความเหลื่อมล้ำ

กลยุทธ์โรงเรียน (Strategy)

๑. ยกระดับการจัดการเรียนการสอนคุณภาพผู้เรียนให้มีความรู้และทักษะตามหลักสูตร

๒. ส่งเสริมปลูกฝังให้ผู้เรียนมีคุณธรรมจริยธรรมและคุณลักษณะอันพึงประสงค์
๓. ส่งเสริมพัฒนานักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการ มีทักษะในศตวรรษที่ ๒๑
๔. ส่งเสริมพัฒนาบุคลากรให้มีสมรรถนะในการจัดการเรียนรู้เทียบเคียงมาตรฐานการศึกษา
๖. ส่งเสริมพัฒนาการบริหารจัดการ สนับสนุนความร่วมมือระหว่างโรงเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน
๖. มีการพัฒนาหลักสูตรและการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน

คำขวัญโรงเรียน

เรียนดี มีวินัย ใฝ่ศึกษา พัฒนาสังคม

อัตลักษณ์ของสถานศึกษา

มารยาทดี ศรีเหล่าคำ

คุณธรรมอัตลักษณ์

มีวินัย ใจซื่อสัตย์ รับผิดชอบ อยู่อย่างพอเพียง

เอกลักษณ์โรงเรียน

สะอาด ร่มรื่น ปลอดภัย

ส่วนที่ ๓

โครงการ/แผนงาน

โครงการ โครงการพัฒนาคุณภาพการศึกษาทั้งระบบ และบูรณาการขับเคลื่อนด้วยกระบวนการ “ชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพ (PLC)” เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้สูงขึ้น

หน่วยงาน โรงเรียนบ้านเหล่าคำ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต ๑

ความเกี่ยวข้อง (หลัก/สนับสนุน) กับเป้าหมายแผนย่อย ข้อ ๑ วิทยาลัย/วิทยุณ มีความรู้และทักษะในศตวรรษที่ ๒๑ ครบถ้วน รู้จักคิดวิเคราะห์ รักการเรียนรู้ มีสำนึก พลเมือง มีความกล้าหาญทางจริยธรรม มีความสามารถในการแก้ปัญหา ปรับตัว สื่อสาร และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพตลอดชีวิตดีขึ้น

ผู้ประสานงานหลัก นายปรีชาชัย เรืองศรี

โทรศัพท์/โทรสาร ๐๖๒๑๙๕๕๑๙๙

ลักษณะโครงการ : โครงการต่อเนื่อง โครงการใหม่

กลุ่มบริหารงานที่รับผิดชอบ : กลุ่มงานบริหารงานวิชาการ

ส่วนที่ ๑ ความเชื่อมโยง/ความสอดคล้องกับแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ : Mo

(หลัก) ยุทธศาสตร์ชาติ (Z) ด้าน ๓ พัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์

(๑) เป้าหมาย คนไทยเป็นคนดี คนเก่ง มีคุณภาพ พร้อมสำหรับวิถีชีวิตในศตวรรษที่ ๒๑

(๒) ประเด็น พัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต

(หลัก) แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (Y) ประเด็น (๑๑)การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต

(๑) เป้าหมายระดับประเด็น (Y๒) คนไทยทุกช่วงวัยมีคุณภาพเพิ่มขึ้นได้รับการพัฒนาอย่างสมดุลทั้งด้านร่างกาย สติปัญญาและคุณธรรมจริยธรรม เป็นผู้ที่มีความรู้และทักษะในศตวรรษที่ ๒๑ รักการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

(๒) แผนย่อยของแผนแม่บทฯ (๓) แผนย่อยการพัฒนาช่วงวัยเรียน/วัยรุ่น

(๓) เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y๑) วิทยาลัย/วิทยุณ มีความรู้และทักษะในศตวรรษที่ ๒๑ ครบถ้วน รู้จักคิดวิเคราะห์ รักการเรียนรู้ มีสำนึก พลเมือง มีความกล้าหาญทางจริยธรรม มีความสามารถในการแก้ปัญหา ปรับตัว สื่อสาร และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพตลอดชีวิตดีขึ้น

ความสอดคล้องห่วงโซ่คุณค่า (Value Chains)ของเป้าหมายแผนย่อย

(หลัก) Vo๓ รูปแบบการเรียนรู้

F๐๓๐๓ ระบบการเรียนรู้ที่เน้นการนำทักษะพื้นฐานที่จำเป็นแต่ละวิชาหลักมากระตุ้นให้ผู้เรียนสร้างทักษะการปฏิบัติในสภาพแวดล้อมจริง

ส่วนที่ ๒ สรุปเนื้อหาสำคัญของโครงการ (X) : M๒ – M๓

๑. หลักการและเหตุผล

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๔๒ หมวด ๔ แนวการจัดการศึกษามาตราที่ ๒๔
แนวการจัดการศึกษา กำหนดให้โรงเรียนจัดการศึกษาโดยฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญ
สถานการณ์ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและเกิด
การใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง ทั้งหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ได้กำหนดจุดมุ่งหมาย
ให้ผู้เรียนมีความคิดสร้างสรรค์ ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน รักการอ่าน รักการเขียน รักการศึกษาค้นคว้า และมีความรู้อัน
เป็นสากล มีทักษะและศักยภาพในการจัดการ การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยี ซึ่งสอดคล้องกับมาตรฐาน
การศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดไว้ว่าผู้บริหารปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล
จากความจำเป็นและความสำคัญดังกล่าว โรงเรียนพยายามส่งเสริมให้ครู เข้ารับการอบรมสัมมนา ศึกษาดูงาน
เพื่อพัฒนาตนเองตลอดจนการนิเทศภายในและให้ขวัญและกำลังใจกับครู การพัฒนาครูเพื่อส่งผลต่อการจัดการ
เรียนการสอนของผู้เรียน ซึ่งในปีการศึกษา ๒๕๖๖ ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษายังอยู่ในระดับต่ำกว่าเกณฑ์ ครูและ
ผู้เรียนควรได้รับการพัฒนาควบคู่กัน โรงเรียนบ้านเหล่าคำจึงได้จัดทำโครงการนี้ขึ้น

๒. วัตถุประสงค์

- ๒.๑ เพื่อพัฒนาทักษะการสอนของครู
- ๒.๒ เพื่อพัฒนานวัตกรรมการศึกษา
- ๒.๓ เพื่อให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

๓. เป้าหมาย

๓.๑ ผลผลิต (Output)

- ครูทุกคนได้รับการพัฒนาตนเองสามารถสร้างนวัตกรรมทางการศึกษา และแสวงหาความรู้
อย่างต่อเนื่อง

- นักเรียนทุกคนได้ฝึกทักษะกระบวนการคิด วิเคราะห์ การอ่าน การเขียน

๓.๒ ผลลัพธ์ (Outcome)

- ครูร้อยละ ๑๐๐ มีการพัฒนาในด้านวิชาชีพ และเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน เหมาะสมกับ
ความเป็นครู

- นักเรียนร้อยละ ๘๐ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนพัฒนาขึ้น

๔. ระยะเวลาดำเนินการ

ปีการศึกษา ๒๕๖๘ (๑๖ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๘ - ๓๑ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๙)

๕. แผนปฏิบัติการ(Action Plan)

กิจกรรม	ไตรมาส ๑	ไตรมาส ๒	ไตรมาส ๓	ไตรมาส ๔	ผู้รับผิดชอบ
	(ต.ค. -ธ.ค.)	(ม.ค. -มี.ค.)	(เม.ย. -มิ.ย.)	(ก.ค. - ก.ย.)	
๑.ประชุมปฏิบัติการ			✓		นายปรีชาชัย เรืองศรี
๒. จัดเก็บข้อมูลดำเนินการ สร้างนวัตกรรม ครูสร้างนวัตกรรมอย่างน้อย คนละ ๑ เรื่อง และใช้นวัตกรรม	✓	✓	✓	✓	นางวิภาดา สุวรรณกำจาย
๒.๑การบริหารจัดการศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพของ ผู้เรียนแบบองค์รวม	✓	✓		✓	นายปรีชาชัย เรืองศรี
๒.๒ การจัดการจัดการเรียนรู้ รูปแบบ Active Learning เพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ ปฐมวัยโดยใช้ การจัดการ เรียนรู้แบบ BBL (Brain Based Learning)	✓	✓		✓	นางกุลวดี คำมนตรี
๒.๓ การแก้ปัญหาการอ่าน ออก เขียนได้ อ่านคล่อง เขียนคล่อง ด้วยนวัตกรรม วินาทีแห่งการเรียนรู้ (SEC)ใช้ กิจกรรมการจัดการเรียนรู้เชิง รุก Active Learning สอดคล้องกับการพัฒนาสมอง (Brain-Based Learning) ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ - ๒	✓	✓		✓	นางวิภาดา สุวรรณกำจาย
๒.๔ การพัฒนากิจกรรมการ เรียนรู้การประกอบอาชีพใน ชุมชนโดยใช้โครงงานเป็นงาน ฐาน (PBL) เพื่อพัฒนาทักษะ ชีวิตเพื่อการมีงานทำ ชั้น ประถมศึกษาปีที่ ๓-๔	✓	✓		✓	นายปกรณ์ หล้าทอง

๒.๕ การพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก Active learning โดยใช้โครงงานเป็นฐาน (Project-Based Learning:PBL) เพื่อพัฒนาสมรรถนะการคิดขั้นสูงของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕-๖	✓	✓		✓	นางสาวยุวดี ไพเราะ
๓. จัดนิทรรศการแลกเปลี่ยนเรียนรู้	✓	✓			นางวิภาดา สุวรรณกำจาย
๔. สรุปการดำเนินงาน		✓			นางวิภาดา สุวรรณกำจาย

๖. งบประมาณ ๒๕,๒๐๐ บาท

กิจกรรม	ที่ว่างงบประมาณ		ค่าใช้จ่าย			
	รับจัดสรร	บริจาคม	ตอบแทน	ใช้สอย	วัสดุ	ครุภัณฑ์
๑.ประชุมปฏิบัติการ	-				-	
๒.๑การบริหารจัดการศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพของผู้เรียนแบบองค์รวม	๕,๒๐๐				๕,๒๐๐	
๒.๒ การจัดการจัดการเรียนรู้รูปแบบ Active Learning เพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ปฐมวัยโดยใช้ การจัดการเรียนรู้แบบ BBL (Brain Based Learning)	๕,๐๐๐				๕,๐๐๐	
๒.๓ การแก้ปัญหาการอ่านออก เขียนได้ อ่านคล่อง เขียนคล่อง ด้วยนวัตกรรมวินาทีแห่งการเรียนรู้ (SEC) ใช้กิจกรรมการจัดการเรียนรู้เชิง	๕,๐๐๐				๕,๐๐๐	

รุก Active Learning สอดคล้องกับการพัฒนาสมอง (Brain-Based Learning) ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ - ๒ ๒.๔ การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้การประกอบอาชีพใน ชุมชนโดยใช้โครงงานเป็นงาน ฐาน (PBL) เพื่อพัฒนาทักษะ ชีวิตเพื่อการมีงานทำ ชั้น ประถมศึกษาปีที่ ๓-๔ ๒.๕ การพัฒนากระบวนการ จัดการเรียนรู้เชิงรุก Active learning โดยใช้โครงงานเป็น ฐาน (Project-Based Learning:PBL) เพื่อพัฒนาสมรรถนะการคิด ชั้นสูงของนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ ๕-๖	๕,๐๐๐				๕,๐๐๐	
	๕,๐๐๐				๕,๐๐๐	
๓. จัดนิทรรศการแลกเปลี่ยน เรียนรู้	-				-	
๔. สรุปการดำเนินงาน	-				-	
รวม	๒๕,๒๐๐				๒๕,๒๐๐	

๗. ผู้เข้าร่วมโครงการ

ผู้เข้าร่วม	ครู	นักเรียน	ผู้ปกครอง	กรรมการฯ	อื่นๆ
จำนวน	๗	๔๕	-	-	-

๘. การติดตามและประเมินผล

ตัวชี้วัดความสำเร็จ	วิธีการ	เครื่องมือ
- ครูมีนวัตกรรมและสื่อการจัดการเรียนการสอนที่หลากหลายและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ - นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น	การสังเกต การนิเทศติดตาม การทดสอบ การสัมภาษณ์	แบบสังเกต แบบนิเทศ แบบทดสอบ แบบสัมภาษณ์

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- ๙.๑ ครูมีทักษะการสอนที่หลากหลาย
- ๙.๒ ครูมีนวัตกรรมทางการศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียน
- ๙.๓ นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น

แผนงานการขับเคลื่อนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา โรงเรียนบ้านเหล่าคำ ปีการศึกษา ๒๕๖๘

แผนงานที่	กิจกรรมหลัก	ข้อกำหนด	กิจกรรมรอง	วันเดือนปี
๑	การสร้าง เครือข่าย คณะกรรมการ ขับเคลื่อนฯ ระดับ สถานศึกษา	พ.ร.บ.พื้นที่ฯ ๖๒ มาตรา ๓ มาตรา ๕ (๓) (๔) มาตรา ๒๐ (๑) (๒)	๑.๑ แสวงหาความร่วมมือทุกภาคส่วน เช่น ภาค การศึกษาองค์กรส่วนท้องถิ่น กลุ่มภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม เด็กและเยาวชน	๑๙ พ.ค. ๖๘
			๑.๒ แต่งตั้งคณะทำงานขับเคลื่อนสถานศึกษานำ ร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาของสถานศึกษา	๑๙ พ.ค. ๖๘
			๑.๓ ประชุมกรรมการขับเคลื่อนฯ ระดับ สถานศึกษา ระดมความคิดเห็น กำหนดทิศทางการ พัฒนานวัตกรรม	๑๙ พ.ค. ๖๘
			๑.๔ มีแผนการปฏิบัติงานของคณะทำงาน ขับเคลื่อนการดำเนินงานฯ	๑๙ พ.ค. ๖๘
๒	การจัดทำ แผนพัฒนา นวัตกรรม	พ.ร.บ.พื้นที่ฯ ๖๒ มาตรา ๕ (๑) (๒) มาตรา ๒๐ (๑) (๒) (๓)	๒.๑ ประชุมคณะครู สร้างการรับรู้ บทบาท ภารกิจ รณ นำร่องพื้นที่นวัตกรรมการ	๑๙ พ.ค. ๖๘
			๒.๒ จัดทำ (ร่าง) แผนพัฒนานวัตกรรมระดับ สถานศึกษา	๒๑ พ.ค. ๖๘
			๒.๓ จัดทำ แผนพัฒนานวัตกรรมระดับห้องเรียน (ครูทุกคน)	๒๑ พ.ค. ๖๘
			๒.๔ ประชาพิจารณ์ แผนพัฒนานวัตกรรม โดย ประชุมคณะกรรมการขับเคลื่อนสถานศึกษานำร่อง พื้นที่นวัตกรรมการศึกษาของสถานศึกษา และผู้ใช้ ประโยชน์	๒๓ พ.ค. ๖๘
			๒.๕ นำเสนอขอความเห็นชอบ ต่อคณะกรรมการ สถานศึกษา	๒๓ พ.ค. ๖๘
			๒.๖ นำเสนอขอความเห็นชอบ ต่อคณะกรรมการ ขับเคลื่อนฯ ของจังหวัด	
๓	การสร้าง รูปแบบการ บริหารจัดการ ตนเอง	พ.ร.บ.พื้นที่ฯ ๖๒ มาตรา ๕ (๓) (๔) มาตรา ๒๘, ๓๐ (มาตรา ๓๓)	๓.๑ ทบทวนการบริหารสถานศึกษาที่ผ่านมา จุดเด่น จุดด้อย จุดที่ควรพัฒนา สามารถรองรับการ เกิดนวัตกรรมการศึกษา ได้เพียงใด	๒๔ มี.ค.๖๘
			๓.๒ การออกแบบโครงสร้างการบริหารที่รองรับ การเกิดนวัตกรรม/ ปรับ-ยุบ-รวม บทบาทภารกิจที่ เกินจำเป็น และบูรณาการเชื่อมโยงเสริมพลังการ เปลี่ยนแปลง	๒๔ มี.ค.๖๘

แผนงานที่	กิจกรรมหลัก	ข้อกฎหมาย	กิจกรรมรอง	วันเดือนปี
			๓.๓ ออกแบบกระบวนการบริหารงบประมาณ และจัดทำแผนปฏิบัติการใช้งบประมาณประจำปีที่สนับสนุนการสร้างนวัตกรรมของครู (มาตรา ๒๘, ๓๐)	๒๔ มี.ค.๖๘
			๓.๔ ตั้งคณะทำงาน ทบทวน การนำเข้านโยบายของส่วนราชการที่เป็นภาระเงินจำเป็น เพื่อนำเข้าสู่แผนพัฒนานวัตกรรม ก่อนเสนอขอความเห็นชอบคณะกรรมการขับเคลื่อนฯ ของจังหวัด (มาตรา ๓๓)	๒๔ มี.ค.๖๘
๔	การวางแผนพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่รองรับมาตรฐานการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๑	พ.ร.บ.พื้นที่ฯ ๖๒ มาตรา ๕ (๑) (๒) มาตรา ๑๘ (๓) มาตรา ๒๐ (๕) (๗) (๘) (๑๐) มาตรา ๓๗, ๓๘	๔.๑ มีกิจกรรมการประชุมสร้างการรับรู้และตระหนักในสถานศึกษานำร่อง มีเจตคติที่ดี กล้าที่จะเปลี่ยนแปลง	๒๕ มี.ค.๖๘
			๔.๒ มีการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาศักยภาพการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)	๒๕ มี.ค.๖๘
			๔.๓ มีการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาศักยภาพการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมการศึกษา สำหรับครูในสถานศึกษา นำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา	๒๕ มี.ค.๖๘
			๔.๔ มีการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาศักยภาพครูด้านการวัดผลประเมินผลผู้เรียน	๒๕ มี.ค.๖๘
			๔.๕ มีการนิเทศ ติดตาม และเสริมพลังครู และบุคลากรทางการศึกษาในการสร้างความรู้ความเข้าใจในการสร้างระบบนิเวศการเรียนรู้	๓๑ ต.ค.๖๗
๕	การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	พ.ร.บ.พื้นที่ฯ ๖๒ มาตรา ๕ (๑) (๒) มาตรา ๒๐ (๓) (๔) (๕) (๖) (๗) มาตรา ๒๕ (มาตรา ๓๕)	๕.๑ ประชุมครู/ ทบทวน หลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ที่มีอยู่ ว่าสอดคล้องกับเป้าหมายนวัตกรรมตามแผนพัฒนานวัตกรรมเพียงใด	๑๘ เม.ย. ๖๘
			๕.๒ ร่วมกัน กำหนดเป้าหมายผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา ใหม่ เพื่อยกร่างกรอบแนวคิดของหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะ เชื่อมโยงกับกรอบหลักสูตรของจังหวัดและบริบทของโรงเรียน	๑๘ เม.ย. ๖๘
			๕.๓ วางแผน พัฒนาการกระบวนการเรียนรู้ฐานสมรรถนะ/เชิงรุก และจัดทำคู่มือการนำกรอบหลักสูตรไปใช้ในหลักสูตรสถานศึกษา (มาตรา ๓)	๑๘ เม.ย. ๖๘

แผนงานที่	กิจกรรมหลัก	ข้อกฎหมาย	กิจกรรมรอง	วันเดือนปี
			๕.๔ ทบทวน วางแผน การผลิต การจัดหา การจัดซื้อ การนำสื่อ ตำรา แบบเรียน มาใช้อย่างอิสระให้สอดคล้องกับมาตรา ๒๕ (มาตรา ๓๕)	๑๘ เม.ย. ๖๘
			๕.๕ วางแผนการวัดผลประเมินผลฐานสมรรถนะและการเทียบโอน รวมทั้งจัดทำระเบียบว่าด้วยการวัดผลประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน (มาตรา ๒๕)	๑๘ เม.ย. ๖๘
			๕.๖ นำหลักสูตร และระเบียบการวัดผลประเมินผล การเรียนรู้ ขอความเห็นชอบต่อคณะกรรมการสถานศึกษา และนำเสนอต่อคณะกรรมการขับเคลื่อนฯ ของจังหวัด (มาตรา ๒๕)	๒๘ เม.ย. ๖๘
			๕.๗ มีการนิเทศ ติดตาม สนับสนุน การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษาที่สอดคล้องกับกรอบหลักสูตรจังหวัด	๒๘ เม.ย. ๖๘
๖	การพัฒนา ระบบนิเวศน์ การเรียนรู้	พ.ร.บ.พื้นที่ฯ ๖๒ มาตรา ๕ (๑) (๒) (๓) (๔), มาตรา ๒๐ (๗) (๘) (มาตรา ๓๔)	๖.๑ การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ภายในที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ให้ผู้เรียนเข้าถึงได้ง่าย - มีกิจกรรมเสริมสร้างแรงบันดาลใจ - มีการนำไปบูรณาการในการจัดการเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระ	พ.ค.๖๘- มิ.ย.๖๘ ต.ค.๖๘- ธ.ค.๖๘
			๖.๒ การใช้ประโยชน์แหล่งเรียนรู้ภายนอก - มีแผนการนำแหล่งเรียนรู้ภายนอกมาใช้ประโยชน์ต่อการจัดการเรียนรู้ให้เกิดนวัตกรรม - มีกิจกรรม/กระบวนการที่ให้ผู้เรียนมีทักษะการแสวงหาความรู้ และสรุปความรู้ด้วยตนเอง	พ.ค.๖๘- มิ.ย.๖๘ ต.ค.๖๘- ธ.ค.๖๘
			๖.๓ เทคโนโลยีทางการศึกษา - วางแผน จัดทำ จัดทำ นำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารจัดการ และการจัดการเรียนรู้	พ.ค.๖๘- มิ.ย.๖๘ ต.ค.๖๘- ธ.ค.๖๘
			๖.๔ หน่วยงาน/สถานประกอบการ - สร้างเครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงานในพื้นที่ เพื่อสนับสนุนการพัฒนานวัตกรรม / - ให้นักเรียนมาเรียนรู้ / ฝึกปฏิบัติงาน (มาตรา ๓๔)	พ.ค.๖๘- มิ.ย.๖๘ ต.ค.๖๘- ธ.ค.๖๘
			๖.๕ บุคคล/ผู้ปกครอง/ภูมิปัญญาชาวบ้าน - จัดระบบสารสนเทศภูมิปัญญาท้องถิ่น - นำองค์ความรู้มาปรับปรุงพัฒนาหลักสูตร	พ.ค.๖๘- มิ.ย.๖๘ ต.ค.๖๘- ธ.ค.๖๘

แผนงานที่	กิจกรรมหลัก	ข้อกฎหมาย	กิจกรรมรอง	วันเดือนปี
			- สร้างกระบวนการเรียนรู้บูรณาการภูมิปัญญาท้องถิ่น (มาตรา ๓๔)	
๗	การพัฒนา ระบบข้อมูล นวัตกรรมการ การศึกษา	พ.ร.บ.พื้นที่ฯ ๖๒ มาตรา ๕ (๑) (๒) มาตรา ๑๕ (๖)	๗.๑ แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการนำเข้าข้อมูลตามมาตรฐานของการจัดทำฐานข้อมูลของสถานศึกษา	ต.ค. ๖๘ – พ.ย.๖๘ ๗
			๗.๒ ติดตามช่วยเหลือการรวบรวมฐานข้อมูลตามมาตรฐานที่คณะกรรมการนโยบายกำหนด	ต.ค. ๖๘ – พ.ย.๖๘
			๗.๓ มีการนำเข้าข้อมูลในระบบฐานข้อมูลพื้นที่นวัตกรรม (ระบบจากส่วนกลาง)	มิ.ย ๖๘๗ – พ.ย.๖๘
			๗.๔ มีการใช้ข้อมูลจากฐานข้อมูลเพื่อจัดทำยุทธศาสตร์การศึกษาของสถานศึกษาและการพัฒนาสถานศึกษา	ต.ค. ๖๘ – พ.ย.๖๘
๘	การรายงาน ความก้าวหน้า และผลสัมฤทธิ์ ทางการศึกษา	พ.ร.บ.พื้นที่ฯ ๖๒ มาตรา ๕ (๑) (๒) (๓) (๔), มาตรา ๑๕ (๔) (๑๐), มาตรา ๒๐ (๑๐) (๑๒) มาตรา ๓๖, ๓๗, ๔๐	๘.๑ แต่งตั้งคณะทำงาน จัดทำรายงานผลการดำเนินงานตามมาตรา ๕	มี.ค.๖๙
			๘.๒ สถานศึกษาส่งแบบรายงานผลการดำเนินงานตามมาตรา ๕ แห่ง พ.ร.บ.พื้นที่นวัตกรรม พศ. ๒๕๖๒ (รายปี)	มี.ค.๖๙
			๘.๓ เตรียมการรองรับการประเมินผลโรงเรียนนำร่องพื้นที่นวัตกรรม ตามกำหนด (๓ ปี) (มาตรา ๔๐)	ก.พ.-มี.ค.๖๙

มาตรา ๕ พื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจัดตั้งขึ้นเพื่อวัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้

(๑) คิดค้นและพัฒนานวัตกรรมการศึกษาและการเรียนรู้เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา ของผู้เรียน รวมทั้งเพื่อดำเนินการให้มีการขยายผลไปใช้ในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานอื่น

(๒) ลดความเหลื่อมล้ำในการศึกษา

(๓) กระจายอำนาจและให้อิสระแก่หน่วยงานทางการศึกษาและสถานศึกษานำร่องในพื้นที่ นวัตกรรมการศึกษาเพื่อเพิ่มความคล่องตัวในการบริหารและการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพและ ประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และ

(๔) สร้างและพัฒนากลไกในการจัดการศึกษาร่วมกันระหว่างภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน และภาคประชาสังคมในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา

.....
มาตรา ๑๕ คณะกรรมการนโยบายมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดนโยบายและยุทธศาสตร์ระดับประเทศในการดำเนินการส่งเสริมให้มีพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา

(๒) ให้คำแนะนำแก่คณะรัฐมนตรีในการประกาศกำหนดให้จังหวัดใดเป็นพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา รวมทั้งประกาศยุบเลิกพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา

(๓) กำหนดนโยบาย และกำกับดูแลการดำเนินงานของคณะกรรมการขับเคลื่อน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาตามมาตรา ๕

(๔) กำหนดหลักเกณฑ์การประเมินผลการดำเนินงานและการบริหารจัดการในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา

(๕) กำหนดแนวทางให้คณะกรรมการขับเคลื่อนปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงานของหน่วยงานทางการศึกษาหรือสถานศึกษานำร่องในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา

(๖) กำหนดมาตรฐานข้อมูลและมาตรฐานการแลกเปลี่ยนข้อมูลการจัดการศึกษาของพื้นที่ นวัตกรรมการศึกษาและสถานศึกษานำร่อง

(๗) เสนอแนะต่อรัฐมนตรีให้มีการนำแนวปฏิบัติที่ดีในการจัดการศึกษาในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา ไปใช้ในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของรัฐและของเอกชน

(๘) เสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีในการปรับปรุงแก้ไขกฎหมาย กฎ ระเบียบ ประกาศ หรือ คำสั่งที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการ กระทรวงศึกษาธิการ และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง โดยนำผลสัมฤทธิ์ในการดำเนินงานของพื้นที่นวัตกรรมการศึกษามาใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขดังกล่าว

(๙) เสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีในการตราพระราชกฤษฎีกาขยายเวลาใช้บังคับพระราชบัญญัตินี้

(๑๐) กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาของ สถานศึกษานำร่อง

(๑๑) ออกระเบียบเกี่ยวกับการปฏิบัติงานทั่วไปเกี่ยวกับการบริหารจัดการ การปฏิบัติงาน การเงิน สิทธิประโยชน์ และการประเมินผล ภายในสถานศึกษานำร่อง

(๑๒) แต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อทำการแทนหรือปฏิบัติงานตามที่คณะกรรมการนโยบาย มอบหมาย

(๑๓) ออกระเบียบหรือประกาศเพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

(๑๔) หน้าที่และอำนาจอื่นใดตามที่พระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นกำหนดให้เป็นหน้าที่และ อำนาจของคณะกรรมการนโยบาย

มาตรา ๒๐ เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ตามมาตรา ๕ ให้คณะกรรมการขับเคลื่อนมีหน้าที่และ อำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดยุทธศาสตร์และแผนการดำเนินงานเพื่อขับเคลื่อนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา

(๒) ประสานให้หน่วยงานทางการศึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานอื่นของรัฐและ เอกชน ดำเนินการร่วมกันเพื่อขับเคลื่อนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาตามยุทธศาสตร์และแผนการดำเนินงาน ตาม (๑)

(๓) ประสานให้หน่วยงานที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะให้การสนับสนุนทางเทคนิคในการจัดทำ สื่อการสอน จัดการเรียนรู้ในรูปแบบใหม่ พัฒนาบุคลากร จัดระบบการประเมินและวัดผล และการอื่น ที่จำเป็นสำหรับพัฒนา นวัตกรรมการศึกษาในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา

(๔) นำหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ ไปปรับใช้กับการ จัดการศึกษาในสถานศึกษานำร่องให้เหมาะสมกับพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา

(๕) ส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพและศักยภาพของครูและบุคลากรทางการศึกษาของสถานศึกษา นำร่อง อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีคุณภาพและเหมาะสมกับสภาพใน พื้นที่นวัตกรรมการ ศึกษา

(๖) จัดให้มีการออกแบบการทดสอบผู้เรียนเพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา

(๗) ส่งเสริม สนับสนุน ให้ความช่วยเหลือ และติดตามสถานศึกษานำร่องเพื่อให้จัดการเรียน การสอนที่มี คุณภาพและเกิดการพัฒนานวัตกรรมการศึกษา

(๘) เสริมสร้างและเตรียมความพร้อมให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา ในการเป็น สถานศึกษานำร่องหรือในการนำนวัตกรรมการศึกษาไปใช้ในการจัดการศึกษา

(๙) เพิ่มขีดความสามารถให้แก่หน่วยงานทางการศึกษาในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา เพื่อทำการพัฒนา นวัตกรรมการศึกษาหรือนำนวัตกรรมการศึกษาไปใช้

(๑๐) จัดให้มีการประเมินผลการจัดการศึกษาของสถานศึกษานำร่อง

(๑๑) แต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อทำการแทนหรือปฏิบัติงานตามที่คณะกรรมการขับเคลื่อน มอบหมาย

(๑๒) รายงานผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษารวมทั้งปัญหาและอุปสรรคในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาต่อ คณะกรรมการนโยบาย

(๑๓) หน้าที่และอำนาจที่พระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นกำหนดให้เป็นหน้าที่และอำนาจของ คณะกรรมการขับเคลื่อน

(๑๔) ปฏิบัติงานอื่นตามที่คณะกรรมการนโยบายมอบหมาย

กฎหมายรอง ที่เกี่ยวข้อง

๖. ประกาศคณะกรรมการนโยบายพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา เรื่อง แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการเทียบโอนผล การเรียนและการเทียบวุฒิการศึกษาของผู้เรียนระหว่าง สถานศึกษานำร่องและสถานศึกษาอื่น พ.ศ. ๒๕๖๔

๗. ประกาศคณะกรรมการนโยบายพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา เรื่อง หลักเกณฑ์ การประเมินผลสัมฤทธิ์ทาง การศึกษาของผู้เรียนในสถานศึกษานำร่อง พ.ศ. ๒๕๖๔

๑๒. ประกาศคณะกรรมการนโยบายพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา เรื่อง นโยบายการยกระดับ ผลสัมฤทธิ์ ทางการศึกษาของผู้เรียนในสถานศึกษานำร่อง

๘. ประกาศคณะกรรมการนโยบายพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา เรื่อง หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพ การศึกษาภายในสถานศึกษาของสถานศึกษานำร่อง พ.ศ. ๒๕๖๔

๑๐ ระเบียบคณะกรรมการนโยบายพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาว่าด้วยการรับและการใช้ จ่ายเงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้บริจาคเพื่อการศึกษาให้แก่สถานศึกษานำร่อง พ.ศ. ๒๕๖๔

๑๓ ประกาศคณะกรรมการนโยบายพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา เรื่อง หลักเกณฑ์ และวิธีการจัดสรรเงินอุดหนุนทั่วไปเพื่อพัฒนานวัตกรรมการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๖

๑๑ ประกาศคณะกรรมการนโยบายพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการประเมินผลการดำเนินงานและการบริหารจัดการในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๔

๑๔ ประกาศคณะกรรมการนโยบายพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา เรื่อง มาตรฐานข้อมูล และมาตรฐานการแลกเปลี่ยนข้อมูลการจัดการศึกษาของพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา และสถานศึกษานำร่อง พ.ศ. ๒๕๖๖

ส่วนที่ ๔

รายงานนวัตกรรมการศึกษาระบบ

การบริหารจัดการศึกษาเพื่อยกระดับคุณภาพของผู้เรียนแบบองค์รวม

๑. ชื่อ การบริหารจัดการศึกษาเพื่อยกระดับคุณภาพของผู้เรียนแบบองค์รวม

๒. ชื่อผู้สร้างนวัตกรรม

นายปรีชาชัย เรืองศรี ตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษา วิทยฐานะ ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ
หน่วยงาน/สังกัด โรงเรียนบ้านเหล่าคำ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต ๑ สำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ เบอร์โทร ๗๖๒๑๙๕๙๑๙๙

๓. ระยะเวลาดำเนินการ

ปีการศึกษา ๒๕๖๘

๔. ความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การจัดตั้งพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา

- การบริหารจัดการเชิงพื้นที่ที่มีเป้าหมายร่วมกันในการส่งเสริม สนับสนุนการดำเนินงานของสถานศึกษา
นำร่องให้เป็นไปตามความต้องการของสถานศึกษา

- หน่วยงานการศึกษา สถานศึกษามีแนวปฏิบัติที่ดีในการจัดการศึกษา เป็นต้นแบบในการสร้างนวัตกรรม
การศึกษา และขยายผลไปใช้กับสถานศึกษาอื่น

- การจัดการศึกษาสอดคล้องกับความต้องการของพื้นที่ ชุมชน และทิศทางในการพัฒนาจังหวัด
อุบลราชธานี

- ผู้บริหาร ครู บุคลากรทางการศึกษาและผู้เรียนมีความสามารถและมีทักษะในการสร้างนวัตกรรม

- ผู้เรียนเข้าถึงสิทธิโอกาสทางการศึกษาและได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างเท่าเทียมและทั่วถึง

- ภาคีเครือข่ายทุกภาคส่วน มีส่วนร่วมในการพัฒนา ติดตาม ช่วยเหลือ และส่งเสริมการจัดการศึกษาใน

พื้นที่นวัตกรรมการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ

๕. ความสอดคล้องกับเป้าหมายในการพัฒนาการศึกษาของโรงเรียน

- ผู้เรียนมีทักษะในการเรียนรู้และการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ ๒๑ มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา

- ผู้เรียนมีความสุขกับการเรียนรู้และเกิดค่านิยมและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ มีคุณธรรมจริยธรรม

สุขภาพจิตสุขภาพกายที่ดีและห่างไกลยาเสพติด

- ผู้เรียนมีทักษะการคิดขั้นสูง ก้าวทันเทคโนโลยี รักและสืบสานประเพณีวัฒนธรรมไทย

- ผู้เรียนมีทักษะในการดำรงชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอย่างยั่งยืน

- ผู้เรียนได้รับการสนับสนุนจากทุกภาคส่วนในการส่งเสริมพัฒนาคุณภาพการศึกษา

- ผู้เรียนได้รับความเสมอภาคและโอกาสทางการศึกษา ลดความเหลื่อมล้ำ

๖. ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์/แผนการดำเนินงานเพื่อขับเคลื่อนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาของจังหวัด

- พัฒนานวัตกรรมหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสม กับพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัด
อุบลราชธานี

- พัฒนาคุณภาพและศักยภาพของครูและบุคลากร ทางการศึกษาของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง

- สร้างโอกาส ความเสมอภาคและลดความเหลื่อมล้ำ ทางการศึกษา
- สร้างและพัฒนากลไกในการจัดการศึกษาร่วมกัน ระหว่างภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม

๗. ลักษณะโครงการ โครงการต่อเนื่อง

๘. หลักการและเหตุผล

พระราชบัญญัติพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา พ.ศ.๒๕๖๒ มีวัตถุประสงค์มุ่งเพื่อให้พื้นที่นวัตกรรมการศึกษา เป็นพื้นที่นำร่องในการกระจายอำนาจและให้อิสระแก่หน่วยงานทางการศึกษาและสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการ ปฏิรูปการบริหารและการจัดการศึกษาให้เกิดคุณภาพ ประสิทธิภาพและลดความเหลื่อมล้ำด้วยทางการศึกษาและ การกระจายอำนาจเพื่อเพิ่มความคล่องตัวในการบริหารจัดการร่วมกันประกอบด้วยพระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๔๕ และ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๓ กำหนดให้การศึกษาเป็นกระบวนการเรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงามของ บุคคลและสังคม โดยมีความมุ่งหมายของ การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และ คุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ อย่างมีความสุข (กระทรวงศึกษาธิการ, ๒๕๕๓) นอกจากนี้มาตรา ๒๔ ได้กำหนดให้สถานศึกษาและหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องดำเนินการจัดเนื้อหาสาระและ กิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลมีการ ดำเนินการฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญ สถานการณ์และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกัน และแก้ไขปัญหา (อรรถา ดิทุ่ง, ๒๕๕๙ : ๑) คุณภาพ ผู้เรียนเป็นสิ่งที่บ่งบอกถึงความเจริญงอกงามของบุคคลและ สังคม ดังนั้นผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาทุก ระดับจึงต้องให้ความสนใจและตระหนักถึงภาระหน้าที่ที่ เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาหมวด ๔ มาตรา ๒๒ ระบุว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุดสามารถเรียนรู้และพัฒนา ตนเองได้ การจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียน สามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ การจัดการ ศึกษา จึงจำเป็นในการยกระดับคุณภาพผู้เรียน มีคุณคุณลักษณะที่พึงประสงค์ และมีความรู้ ความสามารถในการ สื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา มีทักษะชีวิต และมีความสามารถทางเทคโนโลยี โรงเรียน เป็นหน่วยบริการทาง การศึกษาที่สำคัญในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนมีศักยภาพเป็นพลโลก ครูและบุคลากรทาง การศึกษาใน สถานศึกษา ต้องมีความสนใจ เป้าหมายการพัฒนาการจัดการศึกษา กระบวนการจัดการเรียนรู้ สามารถนำไป พัฒนาผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, ๒๕๕๖ : ออนไลน์)

โรงเรียนบ้านเหล่าคำ เป็นโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา อุบลราชธานี เขต ๑ที่ประสบปัญหาในด้านต่างๆ เช่นขาดแคลนอัตรากำลังครูไม่ครบชั้นเรียนและไม่ตรงตาม วิชาเอกและด้านงบประมาณ เมื่อศึกษาข้อมูลบริบทของสถานศึกษาในด้านต่างๆ จึงได้นำมาวิเคราะห์และจัดทำ เป็นข้อมูลสารสนเทศดังนี้

๑. สภาพปัจจุบันในการดำเนินงานและสภาพแวดล้อม
๒. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ผลการทดสอบทางการศึกษา O-NET,NT,RT
๓. ความสำเร็จในการจัดการศึกษาในด้านอื่นๆ
๔. ปัญหาอุปสรรคในการจัดการศึกษา
๕. ความต้องการการพัฒนาของโรงเรียนและชุมชน
๖. ศึกษาแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากผู้นำชุมชนและผู้เกี่ยวข้อง

๗. วิเคราะห์ SWOT ฯลฯ จึงได้พบปัญหาที่จำเป็นจะต้องได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วน คือ ปัญหาคุณภาพผู้เรียน เมื่อวิเคราะห์ และจัดลำดับความจำเป็นของปัญหาด้านคุณภาพของผู้เรียนแล้ว จะเห็นว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่า เกณฑ์ที่กำหนด ดังจะเห็นได้จากการทดสอบเพื่อประเมินความสามารถในการอ่าน (Reading Test : RT) ของ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ การประเมินคุณภาพการศึกษา ระดับชาติ (NT) ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ และ ผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ในปีการศึกษา ๒๕๖๗ ซึ่งพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนโรงเรียนบ้านเหล่าคำ ยังต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนด

จากสภาพปัญหาที่แสดงให้เห็นถึง ผู้บริหารสถานศึกษา ยังไม่สามารถแก้ปัญหาได้ การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน จึงทำให้การบริหารสถานศึกษาไม่ประสบความสำเร็จ ดังนั้น ศาสตร์ พระราชาเป็นศาสตร์ของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร ที่ทรง พระราชทาน และครองพระองค์เป็นแบบอย่างของนักพัฒนา ให้กับประชาชนชาวไทยทั่วประเทศ ในการดำรงชีวิตตลอดรัชสมัยการครองราชย์ของพระองค์ ในการประกอบอาชีพ การศึกษา การพัฒนาประเทศ การทำให้มีความยั่งยืน ยุทธศาสตร์พระราชทาน คือ "เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา" แนวคิด คือ เข้าใจปัญหา เข้าใจในงานที่ปฏิบัติ และที่เกี่ยวข้อง ส่วนการเข้าถึง คือเข้าถึงทุกพื้นที่ รวมถึงเข้าถึงจิตใจของคน และพัฒนา คือ การพัฒนาในทุกด้านควบคู่กันไป กำหนดเป้าหมาย การพัฒนาอย่างชัดเจนเพื่อพัฒนาอย่างเป็นระบบ ศาสตร์พระราชาได้ถูกนำไปใช้ในการพัฒนา ด้านการศึกษา การพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา และการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ให้ผู้เรียนมีความรู้ ความคิด ปฏิบัติงานอย่างคิดวิเคราะห์ และส่งผลให้อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข จากปัญหา ด้านการบริหารสถานศึกษาผู้บริหารสถานศึกษา และความสำคัญของศาสตร์ พระราชา โดยเฉพาะ หลักการของศาสตร์พระราชา เข้าใจ เข้าถึง และพัฒนา ที่จะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา และการพัฒนาผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษารูปแบบการบริหาร ตามศาสตร์พระราชาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา โดยการน้อมนำศาสตร์พระราชาสู่ศาสตร์การบริหารเพื่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ในสถานศึกษาอย่างยั่งยืน

๘. วัตถุประสงค์

๘.๑ เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ให้ผู้เรียนอ่านออก เขียนได้ คิดคำนวณ มีผลสัมฤทธิ์สูงขึ้น มีคุณธรรม ทักษะพื้นฐานในวิชาประกอบอาชีพ และตามอัตลักษณ์ของสถานศึกษา

๘.๒ เพื่อพัฒนาคุณภาพครู ให้เป็นแบบอย่างที่ดี เป็นครูมืออาชีพ มีความรู้ความสามารถเป็น ผู้นำทางวิชาการ ที่สามารถให้การสนับสนุนช่วยเหลือแก่ชุมชนได้

๙. เป้าหมาย

สถานศึกษาให้เป็นแหล่งเรียนรู้ ที่มีคุณภาพ ทันสมัย มีสภาพและบรรยากาศเหมาะสม สะอาด ร่มรื่น สวยงาม มีความปลอดภัย เป็นที่พึงพอใจ ของชุมชนส่วนรวมและมีคุณภาพแบบยั่งยืน

๑๐. ข้อมูลเบื้องต้นของนวัตกรรมการบริหาร

๑๐.๑ แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดเกี่ยวกับศาสตร์พระราชา

รอง ปัญสังกา และคณะ (๒๕๖๑, น. ๒๔) ได้สรุปแนวคิดของศาสตร์พระราชา “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” สรุปว่า

๑. เข้าใจ ประกอบด้วย ๒ ขั้นตอน คือ รู้จักวิเคราะห์ปัญหา และศึกษาให้ประจักษ์ ๑.๑ รู้จักวิเคราะห์ปัญหา คือ วิเคราะห์สภาพแวดล้อม วิเคราะห์งานที่ต้องปฏิบัติ ด้วยเหตุผล ๑.๒ ศึกษางานให้ประจักษ์ รู้จักจำแนกผู้เรียน คัดกรองผู้เรียนรายบุคคล

๒. เข้าถึงประกอบด้วย ๔ ขั้นตอน คือ ใช้หลักการเปิดจากข้างใน แก้ไขจากจุดเล็ก ลงมือ ทำให้สำเร็จ รู้ชอบเขตภูมิสังคม

๒.๑ ใช้หลักการเปิดจากข้างใน โดยศึกษาและเข้าใจให้อ่องแท้ ตระหนัก ซาบซึ้ง กำหนดรูปแบบวิธีการป้องกันและแก้ไข้ปัญหา

๒.๒ แก้ไขจากจุดเล็ก คือ แก้ไข้ปัญหาโดยไม่เพิกเฉย ว่าเล็กหรือใหญ่

๒.๓ ลงมือทำให้สำเร็จ คือ รู้จักสร้างโอกาสมองการทำงาน สามารถแก้ไข้ปัญหาและ เกิดประโยชน์ต่อสังคมอย่างมหาศาล

๒.๔ รู้ชอบเขตภูมิสังคม คือ เข้าใจบริบท สภาพชุมชน สังคม และสถานการณ์ปัจจุบัน

๓. พัฒนา ประกอบด้วย ๔ ขั้นตอน ดังนี้

๓.๑ ง่าย เหมาะสม เชื่อมโยงแนวทางแก้ไข คือ ใช้วิธีการแก้ไข ไม่ยุ่งยาก ซับซ้อน มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ

๓.๒ มีส่วนร่วม เกิดประโยชน์ส่วนรวม คือ การสร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วม ในการออกนิเทศ ติดตาม

๓.๓ รวบรวมนำมาสะท้อนผล คือ ถอดบทเรียน ประเมินระหว่างการจัดกิจกรรม ประเมินผลหลังการจัดกิจกรรม นำผลการประเมินไปใช้ปรับปรุง นำองค์ความรู้ที่ได้มาถ่ายทอด แลกเปลี่ยนเรียนรู้

๓.๔ เผยให้คนเกิดแรงบันดาลใจ คือ นำเสนอผลงานที่ประสบความสำเร็จ ร่วมชื่นชม แลกเปลี่ยนวิธีการปฏิบัติที่เป็นเลิศของแต่ละชั้นเรียน

แนวคิดเกี่ยวกับ PDCA

สำนักบริหารงานการศึกษาภาคบังคับกระทรวงศึกษาธิการ (๒๕๕๘, น. ๒๔-๒๖) สรุป วงจรคุณภาพ (PDCA) วงจรคุณภาพเป็นกระบวนการพัฒนาการปฏิบัติงานประกอบด้วย ๔ ขั้นตอน คือ

๑. การวางแผน (Plan) ครอบคลุมถึงการกำหนดกรอบที่ต้องปรับปรุงเปลี่ยนแปลง การแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงาน ใช้ข้อมูลใดบ้าง ระบุวิธีการเก็บข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล ที่รวบรวมได้กำหนดทางเลือกในการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง

๒. การดำเนินการตามแผน (Do) การปฏิบัติเป็นการลงมือเพื่อปรับปรุงเปลี่ยนแปลงตาม ทางเลือกที่ได้กำหนดไว้ต้องตรวจสอบระหว่างการปฏิบัติ

๓. การตรวจสอบ (Check) เป็นการประเมินที่ได้จากการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง

๔. การปรับปรุงแก้ไข (Action) พิจารณาผลที่ได้จากการตรวจสอบว่าการดำเนินการ เหมาะสมเป็นไปตามแผนที่วางไว้หรือไม่ บรรลุวัตถุประสงค์เพื่อพิจารณาว่าควรดำเนินการอย่างไร

หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม

สันติ บุญภิรมย์ (๒๕๕๒, น. ๖๒-๖๓) ได้ให้แนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วม ว่าการบริหาร แบบมีส่วนร่วมเป็นการบริหารอีกรูปแบบหนึ่งที่ผู้บริหารจะต้องใช้ศิลปะในการบริหารมากกว่า ใช้ศาสตร์ สำหรับการบริหารมีส่วนร่วมของผู้ร่วมงานให้เขามีส่วนร่วมปริมาณเท่าใด เป็นคำถามที่ตอบได้ยาก มากซึ่งไม่มีสูตรสำเร็จ ขึ้นอยู่กับทักษะประสบการณ์ รวมถึงความสามารถในการจัดการของผู้บริหาร แต่ละคน ดังนั้นแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมจำแนกได้ดังนี้

๑. การร่วมคิด หมายความว่า ผู้บริหารเปิดโอกาสให้เพื่อนร่วมงานบางคน บางกลุ่มหรือ ทั้งหมดร่วมคิด อาจจะเป็นทั้งทางตรงและทางอ้อม การร่วมคิดมีประโยชน์หลายประการต่อองค์กร โดยทั่วไปก่อให้เกิดการยอมรับซึ่งกันและกัน เป็นการเปิดใจของผู้บริหาร อย่างไรก็ตามการคิดเป็น กระบวนการขั้นต้นของการดำเนินงาน สำหรับการเริ่มต้นด้วยการคิดก็คือการแสดงความเป็นเจ้าของ ตั้งแต่เริ่มต้นเพื่อการกำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกัน

๒. การร่วมทำ หมายความว่า ผู้บริหารจะต้องนำผลของการร่วมคิดที่ได้ตกผลึกแล้ว นำไปสู่การปฏิบัติในระยะเวลาที่เหมาะสม สอดคล้องกับความรู้ความสามารถของผู้ร่วมงานในแต่ละคนในความแตกต่างที่ก่อให้เกิดประโยชน์อย่างสูงต่อองค์กร ดังนั้นการร่วมทำจะต้องคำนึงถึงทีมงานที่มี ศักยภาพเป็นสำคัญ

๓. ร่วมประเมินผลงาน หมายความว่า การประเมินผลงานต้องไม่มอบหมายให้ฝ่ายใด ฝ่ายหนึ่งโดยเฉพาะที่เรียกว่า ฝ่ายประเมินผล แต่การประเมินผลงานที่ดีจะต้องเป็นผลมาจากการกำหนด เครื่องมือวัดผลที่มีคุณภาพ โดยผู้ร่วมงานในแต่ละฝ่ายแต่ละแผนกได้มีโอกาสร่วมกันเสนอประเด็น ที่ต้องการวัดผล พร้อมทั้งกำหนดค่าคะแนนที่เหมาะสม เมื่อได้คะแนนจากการวัดผลแล้วนำมาคะแนน ดังกล่าวไปใช้ในการประเมินผล โดยเทียบกับเกณฑ์หรือเทียบเคียงกับการปฏิบัติในรอบปีที่ผ่านมาได้

๔. ร่วมยอมรับในผลการประเมิน หมายความว่า ผลของการประเมินที่เกิดขึ้นจาก เครื่องมือวัดผลที่มีคุณภาพ ผลของการประเมินจะปรากฏออกมาในรูปแบบลักษณะใดก็定要ยอมรับ และไม่ควรมองความรับผิดชอบที่เกิดจากการปฏิบัติให้บุคคลใดหรือฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งโดยเฉพาะ ทั้งนี้ จะต้องรับผิดชอบร่วมกันทั้งทีมงาน ๕. ร่วมปรับปรุงวิธีการทำงานใหม่ หมายความว่า การปฏิบัติในทุกองค์กรเมื่อวงจร การปฏิบัติงานจบลง ผลของงานทั้งผ่านเกณฑ์และไม่ผ่านเกณฑ์ มีความจำเป็นจะต้องเสนอแนะ ปรับปรุงการทำงานเพื่อแก้ไขปัญหาลงและเพิ่มประสิทธิภาพให้ดียิ่งขึ้นไป โดยใช้วิธีการที่เหมาะสม สอดคล้องกับบริบทที่เปลี่ยนแปลงไปปรับปรุงตามความเหมาะสม เพื่อยกระดับวิธีการบริหารของตนเองต่อไป

๑๑.๒ กระบวนการผลิตงานหรือขั้นตอนการดำเนินงาน

การออกแบบผลงาน/นวัตกรรม ศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และอุปสรรคในการบริหารจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียน โดยให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วม ได้แก่ ผู้บริหาร ครู คณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน นักเรียน ผู้ปกครองและชุมชน วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษา และศึกษาแนวทางการบริหารจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพโรงเรียนอย่างยั่งยืน ที่เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียนเพื่อกำหนดรูปแบบ ขอบข่าย แนวทางในการพัฒนา และแก้ปัญหาการบริหารจัดการศึกษา สร้างรูปแบบการบริหารที่เหมาะสมกับบริบท ของโรงเรียน และเอื้อต่อการบริหารจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพโรงเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยใช้ รูปแบบการบริหารศาสตร์พระราชฯ “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” ร่วมกับหลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมและกระบวนการ PDCA

๑๑.๓ การดำเนินงานตามกิจกรรม

การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา

๑๑.๓.๑. หลักการพัฒนาคุณภาพ ผู้เรียนในสถานศึกษา โดยใช้หลักการมีส่วนร่วม

- หลักการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาใช้หลักการมีส่วนร่วม โดยเปิดโอกาสให้สาธารณชน ประชาชนหรือเจ้าหน้าที่ทุกระดับ ได้มาร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงาน แนวทางการมีส่วนร่วม ดังนี้ ๑ ร่วมวางแผนในการพัฒนา

กิจกรรมการประชุมทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

๒ ร่วมดำเนินการในการพัฒนา

กิจกรรมการดำเนินการพัฒนาตามนวัตกรรมเพื่อพัฒนาการศึกษา

๓ ร่วมประเมินผลการดำเนินงาน

กิจกรรมการนิเทศชั้นเรียน

๔ ร่วมสะท้อนปรับปรุงผลการดำเนินงาน
กิจกรรม PLC

๕ ร่วมภูมิใจในความสำเร็จของหน่วยงาน
กิจกรรมมอบเกียรติบัตรรางวัลแห่งความสำเร็จ

๑๑.๓.๒ ศาสตร์พระราชา เพื่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ในสถานศึกษา ประกอบด้วย
๑๑.๓.๒.๑ ด้านความเข้าใจ

มีการศึกษาและ การใช้ข้อมูล โดยศึกษาข้อมูลและสภาพปัจจุบันปัญหาที่ตรงกับความต้องการ ในการดำเนินงาน ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา ส่งเสริมสร้างทักษะ ในการทำงาน มีการทำงานแบบมีส่วนร่วมกับบุคคล และหน่วยงานต่าง ๆ การใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นมีบทบาทสำคัญในการสร้างทักษะในการพัฒนา คุณภาพผู้เรียน เพื่อให้เกิดความยั่งยืน

กิจกรรมการเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ในชุมชน

๑๑.๓.๒.๒ ด้านความเข้าถึง

มีการสอบถามความต้องการในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ในสถานศึกษา สร้างความรู้ ความเข้าใจ สร้างความตระหนักถึงการเปลี่ยนแปลง การวิจัยในชั้นเรียน การเยี่ยมบ้านนักเรียน แก้ไขปัญหาและ พัฒนาคุณภาพผู้เรียน ในสถานศึกษาร่วมกัน การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา การเผยแพร่องค์ความรู้ ด้านการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา

กิจกรรมการเยี่ยมบ้านนักเรียน

๑๑.๓.๒.๓ การพัฒนา

การอบรมปลูกฝังค่านิยมที่ดีงามบนพื้นฐานทางด้านวัฒนธรรม การแนะนำให้ความรู้ และส่งเสริมด้านการศึกษา เอกสารประชาสัมพันธ์เผยแพร่องค์ความรู้ผ่านอินเทอร์เน็ต จัดทำเอกสารสิ่งพิมพ์ การสร้างเครือข่ายพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา

กิจกรรมการอบรมความรู้คู่คุณธรรม

กิจกรรมการประชาสัมพันธ์เผยแพร่การจัดกิจกรรมในโรงเรียน

๑๑.๓.๓ กระบวนการบริหารประกอบด้วย ประกอบด้วย

๑๑.๓.๓.๑ การวางแผน ในการดำเนินงาน (Planning)

- การวางแผนการดำเนินร่วมกัน โดย ผู้บริหาร ครูและบุคลากร
- สร้างความรู้ ความใจ ความตระหนัก ร่วมกัน
- ดำเนินการจัดทำแผนในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา

๑๑.๓.๓.๒ การดำเนินงาน (Doing)

- การดำเนินตามแผนในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา ร่วมกันโดยกำหนดผู้รับผิดชอบตามบทบาทหน้าที่

- กำหนดปฏิทินการดำเนินงาน
- ดำเนินการตามแผนงาน ปฏิบัติตามขั้นตอนในแผนงานที่ได้กำหนดไว้ อย่างเป็นระบบและมีความ

ต่อเนื่อง

๑๑.๓.๓.๓ การตรวจสอบผล การดำเนินงาน (Checking)

- วางกรอบในแนวทางการประเมิน
- จัดทำเครื่องมือการประเมิน
- วิเคราะห์ข้อมูล
- สรุปผลการประเมิน

๑๑.๓.๓.๔ การปรับปรุงและพัฒนา (Action)

- การสะท้อนผลการทำงานร่วมกันโดยสิ่งดีส่งเสริมพัฒนาต่อเนื่อง สิ่งที่ไม่ดีปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น

ขึ้น

- การดำเนินการปรับปรุงแก้ไข และพัฒนาต่อยอดผลการดำเนินงาน

- การรายงานผลการประเมินความเหมาะสมว่าเป็นไปตามแผนที่วางไว้ และบรรลุวัตถุประสงค์หรือไม่

๑๒. ประเภทของนวัตกรรมการศึกษา

นวัตกรรมการบริหาร

๑๓. ผลที่ได้รับ

ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน

- นักเรียนมีความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสาร และการคิดคำนวณ
- นักเรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และแก้ปัญหา

- นวัตกรรมหลากหลายพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอน

- นักเรียนมีความรู้ ทักษะพื้นฐาน และเจตคติที่ดีต่องานอาชีพ

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน

- นักเรียนมีคุณลักษณะและค่านิยมที่ดีตามที่สถานศึกษากำหนด

- นักเรียนมีความภูมิใจในท้องถิ่นและความเป็นไทย

- นักเรียนมีการยอมรับที่จะอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างและหลากหลาย

- นักเรียนมีสุขภาวะทางร่างกาย และจิตสังคม

๑๔. งบประมาณเงินอุดหนุนทั่วไปเพื่อพัฒนา การศึกษา

๕,๐๔๐ บาท

๑๕. นวัตกรรมของครู

๑.การจัดการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning เพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ปฐมวัยโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ BBL (Brain Based Learning)

๒. การแก้ปัญหาการอ่านออก เขียนได้ อ่านคล่อง เขียนคล่อง ด้วยนวัตกรรมวินาทีแห่งการเรียนรู้ (SEC) เพลง (Song) แบบฝึก (Exercise) บัตรคำแยกสี (Card)โดยใช้กิจกรรมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก Active Learningสอดคล้องกับการพัฒนาสมอง(Brain-Based Learning)นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ – ๒

๓.การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้การประกอบอาชีพในชุมชนโดยใช้โครงงานเป็นงานฐาน (PBL) เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตเพื่อการมีงานทำ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓-๔

๔.การพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก Active learning โดยใช้โครงงานเป็นงานฐาน(Project-Based Learning: PBL) เพื่อพัฒนาสมรรถนะการคิดขั้นสูงของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕-๖

๑๖. การประเมินผลโครงการ

ตัวชี้วัดความสำเร็จ	วิธีการ	เครื่องมือ
- ครูมีนวัตกรรมและสื่อการจัดการเรียนการสอนที่หลากหลายและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ - นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น	การสังเกต การนิเทศติดตาม การทดสอบ การสัมภาษณ์	แบบสังเกต แบบนิเทศ แบบทดสอบ แบบสัมภาษณ์

ส่วนที่ ๕ รายงานนวัตกรรมการ

รายงานแผนพัฒนานวัตกรรมการศึกษา การจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning เพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ปฐมวัย โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ BBL (Brain Based Learning)

- ผู้จัดทำนวัตกรรม นางกุลวดี คำมนตรี ตำแหน่ง พนักงานราชการ
- ชื่อนวัตกรรมการเรียนรู้ การจัดการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning เพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ปฐมวัย โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ BBL (Brain Based Learning)
- ระยะเวลา มีนาคม ๒๕๖๘ - กันยายน ๒๕๖๘

แนวทางการคิดค้นนวัตกรรม

เด็กปฐมวัยเป็นช่วงวัยที่สำคัญในการพัฒนาความรู้และทักษะต่าง ๆ ที่จะเป็นพื้นฐานในการเรียนรู้ตลอดชีวิต นวัตกรรมสื่อการสอนมีบทบาทสำคัญในการกระตุ้นจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ ช่วยให้เด็กสนุกสนานไปพร้อมกับการเรียนรู้ โดยสื่อที่เหมาะสมจะต้องออกแบบมาให้เข้าถึงได้ง่าย ปลอดภัย และดึงดูดความสนใจของเด็ก เช่น สื่อที่มีสีสันสดใส ขนาดเหมาะสม และมีกิจกรรมที่เด็กสามารถมีส่วนร่วมได้เต็มที่

นวัตกรรมสื่อการสอนที่ดีที่สุดสำหรับเด็กปฐมวัยคือสื่อที่เด็กได้มีโอกาสลงมือทำเองเรียนรู้ผ่านประสบการณ์โดยตรง เพราะการเรียนรู้ผ่านการปฏิบัติจะพัฒนาความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการ กิจกรรมต่าง ๆ การบูรณาการคณิตศาสตร์ ภาษาไทย และภาษาอังกฤษผ่านกิจกรรม เด็กสามารถเรียนรู้คำศัพท์ การนับตัวเลข และพัฒนาความสามารถด้านภาษาผ่านการเล่น เกม การทำกิจกรรมศิลปะ เล่นบทบาทสมมติ วาดภาพ หรือเล่าเรื่องราวจากสิ่งที่เรียนรู้ การนำเทคโนโลยีหรือแอปพลิเคชันเข้ามาใช้ในการเรียนรู้ก็เป็นอีกแนวทางหนึ่งที่ช่วยให้เด็กได้เรียนรู้ผ่านการสัมผัสและปฏิสัมพันธ์กับสื่อโดยตรง ในการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการของเด็ก การใช้สื่อที่เหมาะสมกับวัย จะช่วยเสริมสร้างทักษะชีวิตและพัฒนาการทางสังคมของเด็กได้อย่างเต็มที่ การส่งเสริมการเรียนรู้ผ่านการเล่นจึงเป็นแนวทางสำคัญที่จะช่วยให้เด็กเติบโตอย่างสมบูรณ์ และจะช่วยส่งเสริมการพัฒนาทักษะทางภาษาและการคิดวิเคราะห์

ประเภทของนวัตกรรม การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้

๔. ความสำคัญของผลงานหรือนวัตกรรมที่นำเสนอ

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้เป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง สำหรับการพัฒนาการเด็ก ช่วยให้เด็กเกิดทักษะที่สำคัญ สำหรับการสร้างองค์ความรู้ โดยให้เด็กได้มีปฏิสัมพันธ์กับวัตถุ สิ่งของ บุคคลต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัว รวมทั้งการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม การจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย จึงจัดในรูปของกิจกรรมบูรณาการผ่านการเล่น ซึ่งต้องให้สอดคล้องกับวัย ความสนใจ ที่เหมาะสมกับอายุวุฒิภาวะ ระดับพัฒนาการ การจัดการศึกษาในปัจจุบันมุ่งจัดการเรียนการสอน และกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย มีการนำสื่อ และเทคโนโลยีมาช่วยในการจัดการเรียนรู้ เพื่อเป็นการรักษามาตรฐานคุณภาพ ผู้เรียนให้มีความยั่งยืน มีความสอดคล้อง และเป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน การดำเนินการจัดกิจกรรมให้กับนักเรียนปฐมวัยมีพัฒนาการด้านสติปัญญา สื่อสารได้ดีและมีทักษะการคิดพื้นฐาน การแสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเอง ครูใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ และสื่อการเรียนรู้จัดประสบการณ์ส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน เป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรง เล่น และปฏิบัติอย่างมีความสุขโรงเรียนบ้านเหล่าคำ จึงได้ตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาการจัดการศึกษาปฐมวัยให้มีคุณภาพ เพื่อพัฒนาเด็กทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ซึ่งการพัฒนาเด็กมุ่งหวังเพื่อให้เด็กได้รับความรู้ทางวิชาการ และเกิดคุณลักษณะ อันพึงประสงค์ตามมาตรฐานของเด็กปฐมวัย โดยเด็กได้รับความรู้ มีความสุข สนุกสนาน ร่าเริงเหมาะสมตามวัย มีความมั่นใจกล้าแสดงออก ซึ่งเป็นไปตามคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย

การจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active learning) เป็นกระบวนการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้ ผู้เรียนมีส่วนร่วมในชั้นเรียน สร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูผู้สอนกับผู้เรียน มุ่งให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติ โดยมีครู เป็นผู้อำนวยความสะดวก (Facilitator) สร้างแรงบันดาลใจ ให้คาปรึกษา ดูแล แนะนำ ทำหน้าที่เป็นโค้ชและ พี่เลี้ยง (Coach & Mentor) แสวงหาเทคนิควิธีการจัดการเรียนรู้ และแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย ให้ผู้เรียน ได้เรียนรู้อย่างมีความหมาย (Meaningful learning) ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ได้ มีความเข้าใจในตนเอง ใช้สติปัญญา คิด วิเคราะห์ สร้างสรรค์ผลงานนวัตกรรมที่บ่งบอกถึงการมีสมรรถนะสำคัญในศตวรรษที่ ๒๑ มีทักษะวิชาการ ทักษะชีวิต และทักษะวิชาชีพ บรรลุเป้าหมายการเรียนรู้ตามระดับช่วงวัย

Brain Based Learning BBL คือ การสร้าง การฝึกสมอง ให้สมองเรียนรู้การแก้ปัญหาได้ถูกต้อง แม่นยำเหมาะสมทุกช่วงวัยของการเรียนรู้ และสามารถนำองค์ความรู้ไปใช้แก้ปัญหาในงานวิชาการที่กำลังเรียน วิชาชีพ และปัญหาส่วนตัวที่เกิดขึ้นในชีวิตจริงได้ ในอนาคต การเรียนรู้การแก้ปัญหาในเด็กเล็กต้องเริ่มจากปัญหาต่างๆ ที่เด็กเล็กคนนั้นสามารถทำได้สำเร็จก่อนทุกครั้ง และเมื่อทำได้สำเร็จ อาหารใจ พลังจิต พลังปัญญา ก็เกิดขึ้น เพราะมีการหลั่งสารแห่งความสุข ความสำเร็จ Endorphin ออกมา เมื่อเด็กประสบความสำเร็จบ่อยๆ พลังจิต พลังปัญญา จะเพิ่มพูนมากขึ้น เด็กอยากจะทำปัญหาที่ยากและซับซ้อนมากยิ่งขึ้น ถ้าแก้ไม่สำเร็จ เด็กจะเคร่งเครียด เกิดความทุกข์ ปวดศีรษะ เนื่องจากมีสารแห่งความทุกข์ Cortisol หลั่งออกมา เด็กจะทนอยู่ ณ ที่นั้นไม่ได้ ต้องหาทางระบายความเครียดด้วยกิจกรรม Action อย่างใดอย่างหนึ่ง ถึงแม้จะมีความเสี่ยง และอันตรายมากก็ไม่กลัว เมื่อเราเข้าใจถึงหลักการที่สำคัญการที่จะนำไปสู่การปฏิบัติในการออกแบบกระบวนการจัดการเรียนรู้ตามหลักการพัฒนาสมอง (Brain – based – Learning) นั้นยังมีองค์ประกอบพื้นฐานที่เกี่ยวข้อง ดังนี้ คือ องค์ความรู้ ขั้นตอน Step up กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อวัสดุอุปกรณ์และการประเมิน

จากแนวคิดหลักการสำคัญข้างต้นที่กล่าวมา การเรียนรู้โดยใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก Active

learning เพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ปฐมวัยโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ BBL (Brain Based Learning) จะเกิดกระบวนการเรียนรู้ที่ทั้ง สนุก กระตุ้นสมอง และเน้นพัฒนาทักษะรอบด้านของเด็กปฐมวัย ได้แก่

๑. การใช้กิจกรรมที่เด็กได้ลงมือปฏิบัติจริง เช่น การทดลองทางวิทยาศาสตร์เล็ก ๆ การวาดภาพ การปั้นดินน้ำมัน ซึ่งช่วยพัฒนาทักษะกล้ามเนื้อ การคิดเชิงเหตุผล และความคิดสร้างสรรค์
๒. การเรียนรู้ผ่านการเล่น เช่น เกมการศึกษา การเล่นเกมบทบาทสมมติ การเล่นตามจินตนาการ ซึ่งเป็นธรรมชาติของเด็กปฐมวัยและช่วยให้สมองเปิดรับการเรียนรู้อย่างเต็มที่
๓. การใช้ประสาทสัมผัสหลายช่องทาง การเรียนรู้แบบ BBL ส่งเสริมให้เด็กใช้ประสาทสัมผัสหลากหลาย เช่น การฟังเสียงธรรมชาติ ดูภาพสีสันสดใส ดมกลิ่นจากธรรมชาติ สัมผัสวัตถุ ฯลฯ ซึ่งช่วยกระตุ้นการเชื่อมโยงของสมอง
๔. การเรียนรู้แบบกลุ่ม กิจกรรมแบบ Active Learning ช่วยให้เด็กได้ทำงานร่วมกัน ฝึกการรอคอย แบ่งปัน และแก้ปัญหาาร่วมกัน เป็นการพัฒนาทักษะทางสังคม

๕. จุดประสงค์และเป้าหมายของนวัตกรรม

๑. เพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ปฐมวัยโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ BBL (Brain Based Learning) ผ่านกระบวนการ Active learning

๒. เพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้เด็กปฐมวัยมีพัฒนาการที่เหมาะสมตามวัยในทุกด้าน ได้เรียนรู้และเติบโตตามศักยภาพในแต่ละช่วงวัย ทั้งทางร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา และภาษา ซึ่งแต่ละด้านมีความสัมพันธ์กันและเป็นพื้นฐานสำคัญสำหรับการเรียนรู้ตลอดชีวิต

๖. กลุ่มเป้าหมาย

นักเรียนชั้นอนุบาล ๑-๒ โรงเรียนบ้านเหล่าคำ จำนวน ๖ คน

๗. เครื่องมือที่ใช้

๑) แผนการจัดการเรียนรู้ เป็นแผนการจัดการเรียนรู้จำนวน ๖ แผน แผนละ ๒ ชั่วโมง รวมทั้งสิ้น ๑๒ ชั่วโมง ที่นำรูปแบบการจัดการเรียนการสอนตามทฤษฎีการเรียนรู้แบบร่วมมือมาใช้ โดยในแต่ละแผนจะมีขั้นตอนในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ จำนวน ๕ ขั้นตอน ได้แก่ (๑) ขั้นเตรียม (๒) ขั้นนำเสนอ (๓) ขั้นฝึกทำงานร่วมกัน

(๔) ขั้นตรวจสอบผลงาน และ (๕) ขั้นสรุปผล

๒) แบบทดสอบวัดทักษะทางปัญญา ที่มุ่งศึกษาทักษะทางปัญญา จำนวน ๔ ด้าน ได้แก่ (๑) การคิดอย่างเป็นระบบ (๒) การคิดวิเคราะห์ (๓) การคิดแก้ปัญหา และ (๔) การคิดสร้างสรรค์

๓) แบบประเมินความสามารถในการทำงานกลุ่ม เป็นแบบประเมินที่ใช้ประเมินการทำงานกลุ่มหลังการจัดการเรียนการสอน มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า ๕ ระดับ จำนวน ๕ ประเด็น ได้แก่ (๑) การยอมรับไว้ใจซึ่งกันและกัน (๒) การส่งเสริมกระตุ้นให้เพื่อนถามตอบ (๓) การช่วยเหลือให้กำลังใจกันและกัน (๔) การแก้ไขข้อขัดแย้ง และ (๕) ความใส่ใจปฏิบัติงานร่วมกัน

๔) แบบสอบถามความคิดเห็น เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความรู้สึกรักคิดของเด็กที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนโดยใช้นวัตกรรมรูปแบบการเรียนการสอนตามทฤษฎีการเรียนรู้แบบร่วมมือหลังการจัดการ

เรียนการสอน

๕.แฟ้มสะสมผลงาน (Portfolio)

๘.กระบวนการพัฒนานวัตกรรม

๑. ศึกษาปัญหาและบริบท สำรวจและวิเคราะห์การจัดการเรียนรู้เดิมของเด็กปฐมวัย พบว่าการเรียนอาจขาดความน่าสนใจ เด็กยังขาดทักษะพื้นฐานด้านการคิดวิเคราะห์ การเรียนรู้เชิงรุก

๒. กำหนดเป้าหมายเพื่อพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้เด็กได้ เรียนรู้ผ่านการลงมือทำจริงตามหลักของ BBLเด็กปฐมวัย (อายุ ๓-๕ ปี เด็กมีพัฒนาการด้านการคิด การใช้ประสาทสัมผัส การมีส่วนร่วม และการเรียนรู้อย่างมีความสุข

๓. ออกแบบนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ ออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning ที่อิงหลัก BBL ดังนี้

ขั้นที่ ๑ อุ่นเครื่อง เพื่อให้ผู้เรียน พร้อมสู่การเรียนรู้ ให้สมอง ตื่นตัว พร้อมเรียน อาจเป็นการทำกิจกรรมต่าง ๆ การออกกำลังเพื่อขยับกายขยายสมองก่อนเรียน ให้ผู้เรียนเกิดความกระปรี้กระเปร่า

ขั้นที่ ๒ นำเสนอความรู้ ต้องคำนึงถึงสิ่งที่สำคัญ คือจะต้องมีสื่อที่น่าสนใจ เพื่อกระตุ้นการเรียนรู้ และการรับรู้เนื้อหาของผู้เรียน

ขั้นที่ ๓ ลงมือเรียนรู้ หรือลงมือทำ เพื่อให้ผู้เรียนเห็นจริง และเข้าใจสิ่งที่เรียนมากขึ้น

ขั้นที่ ๔ สรุปความรู้ ผู้เรียนสรุปความรู้จากการเรียนรู้ โดยคำพูดของผู้เรียนจะสะท้อนว่าได้ หรือไม่ได้สิ่งใด ประเด็นใด

ขั้นที่ ๕ ขั้นนำไปใช้ในชีวิตจริง อาจมีการสมมติสถานการณ์และให้ผู้เรียนแก้ปัญหา เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกการนำไปใช้จริง ปฏิบัติจริง เป็นประสบการณ์การเรียนรู้

๔. นำไปใช้แผนการจัดการเรียนรู้ในห้องเรียนเด็กปฐมวัย สังเกตพฤติกรรม และเก็บข้อมูลพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของเด็ก เช่น ความสามารถในการจดจำ ความกล้าแสดงออก

๕. วิเคราะห์และปรับปรุง วิเคราะห์ผลการทดลอง เช่น เด็กมีพัฒนาการในด้านใดบ้าง / สิ่งใดที่ควรปรับปรุงเพิ่มเติม ปรับปรุงกิจกรรมหรือสื่อให้เหมาะสมมากขึ้น

๙. หลักการ แนวคิด ทฤษฎีพื้นฐานที่ใช้ในการพัฒนานวัตกรรม

๑. หลักการของ Active Learning Active Learning คือการจัดการเรียนรู้ที่เน้นให้เด็กมีส่วนร่วมอย่างกระตือรือร้นในกระบวนการเรียนรู้ โดยเฉพาะเด็กปฐมวัยที่เรียนรู้ได้ดีที่สุดจากการลงมือทำจริง การเล่น การทดลอง และการมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนหรือครู หลักการสำคัญ ได้แก่ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการคิด ตั้งคำถาม แก้ปัญหา เน้นการเรียนรู้ผ่านประสบการณ์จริง การเรียนรู้มีความหมายและเชื่อมโยงกับชีวิตประจำวัน ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์และการคิดวิเคราะห์

๒. แนวคิด BBL (Brain-Based Learning) BBL คือการจัดการเรียนรู้โดยอิงหลักการทำงานของสมอง เพื่อให้สอดคล้องกับพัฒนาการทางสมองของเด็กแต่ละช่วงวัย แนวคิดของ BBL ประกอบด้วยหลัก ๑๒ ข้อหลัก (ตาม Jensen, ๒๐๐๘) เช่น สมองเรียนรู้ได้ดีที่สุดเมื่อรู้สึกปลอดภัย สมองเรียนรู้จากภาพรวมสู่รายละเอียด อารมณ์มีผลต่อกระบวนการเรียนรู้ สมองพัฒนาได้ตลอดชีวิต (Neuroplasticity) การเคลื่อนไหวส่งผลต่อการ

เรียนรู้ การใช้ประสาทสัมผัสหลายช่องทาง ช่วยกระตุ้นสมองให้เรียนรู้ได้ดีขึ้น สำหรับเด็กปฐมวัย: กิจกรรมที่
กระตุ้นการฟัง การมอง การสัมผัส การเคลื่อนไหว และการเล่น จะช่วยกระตุ้นสมองให้เรียนรู้ได้อย่างเต็มศักยภาพ

๓. ทฤษฎีพื้นฐานที่เกี่ยวข้อง

ทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของเพียเจต์(Piaget) เพียเจต์ (Jean Piaget, ๑๙๖๙) นักจิตวิทยาชาวสวิสที่เป็นที่
รู้จักในฐานะผู้เชี่ยวชาญในทฤษฎี พัฒนาการทางด้านสติปัญญา หนังสือและบทความทั้งหมดซึ่งเป็นผลงานของเขา
เกี่ยวข้องกับความจริงเติบโต และพัฒนาการทางสติปัญญาของเด็ก ซึ่งทฤษฎีนี้เน้นถึงความสำคัญของความเป็น
มนุษย์ อยู่ที่มนุษย์มี ความสามารถในการสร้างความรู้ผ่านการปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม ซึ่งปรากฏอยู่ในตัวเด็ก
ตั้งแต่แรกเกิด ความสามารถนี้คือการปรับตัว (Adaptation) เป็นกระบวนการที่เด็กสร้างโครงสร้างตามความคิด
(Scheme) โดยการมีปฏิสัมพันธ์โดยตรงกับสิ่งแวดล้อม ๒ ลักษณะ คือ เด็กพยายามปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม
โดยซึมซับประสบการณ์ (Assimilation) และการปรับโครงสร้างสติปัญญา (Accommodation) ตาม
สภาพแวดล้อม เพื่อให้เกิดความสมดุลในโครงสร้างความคิด ความเข้าใจ (Equilibration) ทั้งนี้ เพียเจต์ได้แบ่ง
ลำดับขั้น พัฒนาการทางสติปัญญาไว้ ๔ ขั้นดังนี้ ๑. ขั้นประสาทรับรู้และการเคลื่อนไหว (Sensorimotor Stage)
พัฒนาการระยะนี้อยู่ในช่วง ๒ ปี แรกหลังเกิด ขั้นนี้เป็นขั้นของการเรียนรู้จากประสาทสัมผัส ในขั้นนี้พัฒนาการจะ
ก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว มีการ พัฒนาการเรียนรู้ การแก้ปัญหา มีการจัดระเบียบการกระทำ มีการคิดก่อนที่จะทำ
การกระทำจะทำอย่างมี จุดมุ่งหมายด้วยความอยากรู้อยากเห็น และเด็กยังสามารถเลียนแบบ โดยไม่จำเป็นต้องมี
ตัวแบบให้เห็นใน ขณะนั้นได้ ซึ่งแสดงถึงพัฒนาการด้านความจำที่เพิ่มมากขึ้นในช่วง ๑๘-๒๔ เดือน ๒. ขั้นก่อน
ปฏิบัติการคิด (Preoperational Stage) ขั้นนี้จะอยู่ในช่วง ๒-๗ ปี ในระยะ ๒-๔ ปี เด็กยัง ยึดตนเองเป็น
ศูนย์กลาง มีขีดจำกัดในการรับรู้ สามารถเข้าใจได้เพียงมิติเดียว ในระยะ ๕-๖ ปี เด็กจะย่างเข้าสู่ ขั้น Intuitive
Thought ระยะนี้เป็นช่วงหัวเลี้ยวหัวต่อของการคิด ที่ขึ้นอยู่กับการรับรู้กับการคิดอย่างมีเหตุผล ตามความจริง ซึ่ง
เด็กจะก้าวออกจากการรับรู้เพียงมิติเดียวไปสู่การรับรู้ได้ในหลาย ๆ มิติในเวลาเดียวกันมากขึ้น และจะก้าวไปสู่
การคิดอย่างมีเหตุผล โดยไม่ยึดอยู่กับการรับรู้เท่านั้น เด็กจะเริ่มมีความคิดรวบยอดเกี่ยวกับ สิ่งต่าง ๆ รอบตัวดีขึ้น
แต่ยังคิดและตัดสินผลของการกระทำต่าง ๆ จากสิ่งที่เห็นภายนอก ๓. ขั้นปฏิบัติการคิดด้วยรูปธรรม (Concrete
Operational Stage) ขั้นนี้ เริ่มจากอายุ ๗-๑๑ ปี เด็กจะ มีความสามารถคิดเหตุผลและผลที่เกี่ยวข้องกับ
ปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้น โดยไม่ยึดอยู่เฉพาะการรับรู้เหมือนขั้น ก่อน ๆ ในขั้นนี้เด็กจะสามารถคิดย้อนกลับ
(Reversibility) สามารถเข้าใจเรื่องการอนุรักษ์ (Conservation) สามารถจัดกลุ่มหรือประเภทของสิ่งของ
(Classification) และสามารถจัดเรียงลำดับของสิ่งต่าง ๆ (Seriation) ได้ เด็กในขั้นปฏิบัติการคิดด้วยรูปธรรมจะ
พัฒนาจากการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางไปสู่ความสามารถที่จะเข้าใจ แนวคิดของสังคมรอบตัว และสามารถเข้าใจ
ว่าผู้อื่นคิดอย่างไรมากขึ้น แม้ว่าการคิดของเด็กวัยนี้จะพัฒนาไป มากแต่การคิดของเด็กยังต้องอาศัยพื้นฐานของ
การสัมผัสหรือสิ่งที่เป็นรูปธรรม เด็กยังไม่สามารถคิดในสิ่งที่ เป็นนามธรรมที่ซับซ้อนได้เหมือนผู้ใหญ่ อย่างไรก็ตาม
ตอนปลายของขั้นนี้เด็กจะเริ่มเข้าใจสาเหตุของเหตุการณ์ รอบตัวพร้อมจะแก้ปัญหา ไม่เพียงแต่สิ่งที่สัมผัสได้หรือ
เป็นรูปธรรมเท่านั้นแต่เด็กจะเริ่มสามารถแก้ปัญหา โดย อาศัยการตั้งสมมติฐานและอาศัยหลักของความสัมพันธ์
ของปัญหานั้น ๆ บ้างแล้ว ๔. ขั้นปฏิบัติการคิดด้วยนามธรรม (Formal Operational Stage) ตั้งแต่อายุ ๑๑ ปี
จนถึงวัยผู้ใหญ่ เป็นช่วงที่เด็กจะสามารถคิดไม่เพียงแต่ในสิ่งที่เห็นหรือได้ยินโดยตรงเหมือนระยะก่อน ๆ อีกต่อไป
แต่จะ สามารถจินตนาการเงื่อนไขของปัญหาในอดีต ปัจจุบัน และอนาคต โดยพัฒนาสมมติฐานอย่างสมเหตุสมผล
เกี่ยวกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นได้ ซึ่งก็หมายถึงว่า ในระยะนี้เด็กจะมีความสามารถคิดหาเหตุผลเหมือนผู้ใหญ่

๑๐. การออกแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)

๑๐.๑ การดำเนินงานตามกิจกรรม

ได้มีการประชุมร่วมกัน ในการพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาของเด็ก โดยใช้หลักการจัดการคุณภาพตามกระบวนการ PDCA เป็นตัวขับเคลื่อนระบบ โดยครูผู้สอนใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active learning) เพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ปฐมวัยโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ BBL (Brain Based Learning)

ขั้นที่ ๑ ขั้นเตรียมการ (Plan)

๑.๑ ประชุมครูผู้เกี่ยวข้อง ร่วมกับฝ่ายวิชาการของโรงเรียน

๑.๒ ครูผู้สอนวิเคราะห์ผู้เรียนรายบุคคล โดยใช้ข้อมูลจากสมุดรายงานประจำตัวนักเรียนในชั้นเรียนเดิมของนักเรียน

ขั้นที่ ๒ ขั้นดำเนินการตามแผน (Do)

๒.๑ ศึกษาวิเคราะห์รูปแบบการสอนหลักการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active learning) เพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ปฐมวัยโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ BBL (Brain Based Learning)

๒.๒ นำผลวิเคราะห์พฤติกรรม มาออกแบบและสร้างเครื่องมือ โดยให้สอดคล้องกับการจัดกิจกรรมในชั้นเรียน

๒.๓ สร้างนวัตกรรมหรือเครื่องมือ

๒.๓.๑ สร้างสื่อที่ใช้ในกิจกรรม

๒.๓.๒ สร้างแบบบันทึกพัฒนาการการใช้ทักษะกล้ามเนื้อมัดเล็ก การประสาน สัมพันธ์

ระหว่างมือกับตาและพัฒนาทักษะทางสมอง (Executive Function)

๒.๔ เสนอผู้บริหาร/ผู้เกี่ยวข้องตรวจสอบ

๒.๕ นำเครื่องมือมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน โดยรูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active learning) เพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ปฐมวัยโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ BBL (Brain Based Learning) ครูเป็น Coach คอยแนะนำตลอดการทำกิจกรรม

๒.๕.๑ เสนอสิ่งเร้า ความคิดเชื่อมโยงกับประสบการณ์เดิมและระบุคำถามสำคัญ

ครูเสนอคำถามและเรื่องที่สอนให้เด็กทราบ ให้เด็กคาดคะเนคำตอบ หรือจินตนาการคำตอบ อาจตอบเป็นรายบุคคล หรือ จับกลุ่มคาดคะเนคำตอบร่วมกัน

๒.๕.๒ แสวงหาสารสนเทศพิจารณาข้อมูล หยุดคิดไตร่ตรอง รู้จักรอคอย และ

วิเคราะห์อย่างรวมพลัง ครูออกแบบการจัดการกิจกรรมตามที่ครูวางแผนร่วมกับเด็ก โดยมีกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ (การปั้น, การฉีก, การตัด, การปะกระดาษ) กิจกรรมการเล่นตามมุมหรือกิจกรรมเสรี(มุมตบลิ้น, มุมหนังสือ) และกิจกรรมเสริมประสบการณ์ (เกมการศึกษา) หรือครูให้เด็กทำกิจกรรมตามใบงาน ใบกิจกรรม และให้เด็กออกแบบหรือทำกิจกรรมนั่นเอง

๒.๕.๓ รวมพลังอภิปรายและสร้างองค์ความรู้ครูให้เด็กทำกิจกรรม หรือใบงานที่

ออกแบบไว้ มีการนำเสนอ พูดคุยหลังทำกิจกรรม เชื่อมโยงความรู้ให้นักเรียนมีความรู้ที่ถูกต้องชัดเจน

๒.๔.๔ สื่อสารและสะท้อนคิดอย่างรวมพลัง ครูให้เด็กนำเสนอความรู้ หรืองานที่ได้ทำตามความเข้าใจที่ได้หน้าชั้นเรียนหรือในกลุ่ม โดยการสนทนากับเด็ก รวมทั้งผลงานติดที่ผนัง หรือกระดานหน้าชั้นเรียน

๒.๕.๕ รวมพลังประยุกต์ความรู้ และตอบแทนสังคม ครูสอนให้เด็กทุกคนนำความรู้ไปใช้ใส่สถานการณ์ใหม่ หรือใช้ในการเรียนรู้ในกิจกรรมต่างๆในครอบครัวให้เกิดชิ้นงานใหม่

ขั้นที่ ๓ ขั้นตรวจสอบ (Check)

ประเมินทักษะการใช้กล้ำมเนื้อมัดเล็ก โดยครูผู้สอนเลือกการจัดประสบการณ์ ๓ กิจกรรมจาก ๖ กิจกรรม

- กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ (การปั้น, การฉีก, การตัด, การปะกระดาษ)
- กิจกรรมการเล่นตามมุมหรือกิจกรรมเสรี(มุมต้อบล็อก, มุมหนังสือ)
- กิจกรรมเสริมประสบการณ์ (เกมการศึกษา)

ขั้นที่ ๔ ขั้นรายงานผลเพื่อปรับปรุงพัฒนา (Action)

๔.๑ สรุปรายงานผลการพัฒนาทักษะการใช้กล้ำมเนื้อมัดเล็กจากแบบบันทึก พัฒนาการการใช้กล้ำมเนื้อมัดเล็ก ให้หัวหน้าวิชาการ และ ผู้บริหารทราบ

๔.๒ นำผลการพัฒนาทักษะการใช้กล้ำมเนื้อมัดเล็กมาวิเคราะห์ร่วมกัน เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนพัฒนาเด็กให้ดียิ่งขึ้นในชั้นเรียนต่อไป

๑๐.๒ กระบวนการจัดการเรียนรู้

ครูผู้สอนได้จัดกิจกรรมตามที่ครูผู้สอนได้ออกแบบไว้ เด็กทุกคนมีส่วนร่วมกับครูตลอดกิจกรรม การตั้งคำถามหรือการกำหนดปัญหาเกี่ยวกับปรากฏการณ์ที่สนใจศึกษาาร่วมกัน เช่น ประวัติศาสตร์ของชุมชน หลักฐานทางประวัติศาสตร์ อาชีพของคนในชุมชน ใช้หลักการ เทคนิคที่เหมาะสมกับเด็กปฐมวัย มีความยืดหยุ่น ให้คำแนะนำ ให้การช่วยเหลือเด็กตลอดกับครูกิจกรรมการเรียนรู้ใช้สื่อที่ชัดเจน ง่าย ปลอดภัยต่อการเรียนรู้ และทันสมัยเหมาะสมกับวัย นอกจากนั้นปฐมวัยโรงเรียนบ้านเหล่าคำยังมีการนิเทศติดตามการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้มีการปรับปรุง และพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยใช้กระบวนการ OASEA model

ขั้นที่ ๑ การเตรียมความพร้อม (Observation) ครูเตรียมตัวและวางแผนให้พร้อม การตรวจสอบความพร้อมของเด็ก สังเกตพฤติกรรมและพัฒนาการของเด็กก่อนการเรียนรู้ เด็กจะเริ่มจากการสังเกตสิ่งรอบตัว เช่น ธรรมชาติ สิ่งของ หรือเหตุการณ์ต่าง ๆ ครูอาจใช้คำถามกระตุ้นให้เด็กสังเกตลักษณะ สี รูปร่าง เสียง กลิ่น หรือพฤติกรรมต่าง ๆ เพื่อวางแผนกิจกรรมที่เหมาะสม เลือกสื่อที่มีคุณภาพ เช่น หนังสือภาพของเล่น อุปกรณ์ศิลปะ เครื่องมือทดลองต่าง ๆ เช่น บล็อกไม้ กระดาษ สี หรืออุปกรณ์กลางแจ้ง จัดห้องเรียนให้มีมุมต่าง ๆ ที่เด็กสามารถเลือกทำกิจกรรมได้ตามความสนใจ เช่น มุมศิลปะ มุมธรรมชาติ มุมบ้าน มุมหนังสือ

ขั้นที่ ๒ ขั้นตั้งคำถาม (Ask) การออกแบบกิจกรรมควรสอดคล้องกับเป้าหมายการเรียนรู้ เด็กจะเริ่มสงสัยและตั้งคำถามเกี่ยวกับสิ่งที่เห็นหรือรู้สึก เป็นการกระตุ้นความคิดเชิงวิพากษ์ และเป็นจุดเริ่มของการเรียนรู้เชิงสำรวจ โดยเน้นกิจกรรมที่ช่วยพัฒนา ทักษะทางร่างกาย, อารมณ์-จิตใจ, สังคม, และสติปัญญาให้เด็กได้ลงมือปฏิบัติและเรียนรู้ด้วยตนเองตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย

กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ พัฒนาและฝึกการเคลื่อนไหวร่างกาย การรับรู้จังหวะและการเคลื่อนไหวประกอบท่าทาง

กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ พัฒนาทักษะการใช้มือและการสร้างสรรค์ วาดภาพหรือปั้นดินน้ำมันตามจินตนาการ กิจกรรมเล่นตามมุม ส่งเสริมการเรียนรู้ผ่านการเล่นตามมุมที่เลือก เล่นบทบาทสมมติในมุมบ้านหรือมุมหมอ

กิจกรรมเสริมประสบการณ์ ส่งเสริมการคิดสร้างสรรค์ การพูด และการแสดงออก สนทนาเกี่ยวกับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

กิจกรรมกลางแจ้ง ส่งเสริมการเคลื่อนไหวและการออกกำลังกาย การวิ่ง กระโดด โยก หรือเล่นเกม การละเล่นพื้นบ้าน

ขั้นที่ ๓ ขั้นสืบค้น (Search) การดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ เด็กจะได้ลงมือทดลองสำรวจ หรือทำกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อหาคำตอบจากคำถามที่เกิดขึ้นในขั้นก่อนหน้า เป็นการเรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติ มีการเชื่อมโยงกระบวนการเรียนรู้ที่เด็กสามารถเข้าใจได้ง่ายโดยมีขั้นตอนที่สามารถติดตามและดำเนินกิจกรรมได้ตามลำดับขั้นตอนการจัดกิจกรรม การกระตุ้นความสนใจ ก่อนเริ่มกิจกรรมให้ครูสร้างบรรยากาศและความสนใจด้วยการใช้เสียงเพลง การเล่านิทาน หรือคำถามที่กระตุ้นการคิด ให้เด็กได้ลงมือทำกิจกรรมอย่างอิสระ หรือทำตามคำแนะนำของครู เช่น การเล่นกับบล็อกสี หรือทำกิจกรรมศิลปะ เล่นในมุมต่าง ๆ เช่น มุมสัตว์เลี้ยง, มุมบ้าน, มุมสื่อการเรียนรู้ ฯลฯ การเล่นเกมการศึกษา เช่น เกมจับคู่สี หรือการจับคู่คำศัพท์ การส่งเสริมการเรียนรู้สอดแทรกคำถามและข้อเสนอแนะ

ขั้นที่ ๔ ขั้นอธิบาย (Explanation) เด็กจะอธิบายสิ่งที่ตนเองค้นพบหรือสรุปผลจากการทดลอง โดยใช้ภาษาของตนเอง อาจเล่าให้เพื่อนหรือครูฟัง หรือวาดภาพประกอบการประเมินผลการเรียนรู้ การประเมินผลในปฐมวัยจะเป็นการประเมินที่เน้นการสังเกตพฤติกรรมของเด็กเป็นหลัก โดยครูสามารถใช้วิธีการประเมินดังนี้ การสังเกตพฤติกรรม สังเกตพฤติกรรมและการตอบสนองของเด็กในระหว่างกิจกรรม เช่น เด็กสามารถทำกิจกรรมได้ดีหรือไม่, มีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนหรือไม่ การบันทึกผลการเรียนรู้ ครูสามารถใช้ แฟ้มสะสมงาน (Portfolio) โดยเก็บภาพถ่ายหรือชิ้นงานของเด็กในแต่ละกิจกรรม เพื่อบันทึกพัฒนาการ การประเมินผลโดยใช้คำถาม

ขั้นที่ ๕ ขั้นขยายความรู้ (Application/Extension) เป็นขั้นที่ให้เด็กนำความรู้หรือประสบการณ์ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ หรือเชื่อมโยงกับชีวิตจริง หรือใช้ต่อยอดการเรียนรู้ในสถานการณ์อื่น การสะท้อนผลและปรับปรุงการสอน หลังจากการประเมินผลการเรียนรู้ ครูพูดคุยกับเด็ก เพื่อหาวิธีปรับปรุงการสอนในครั้งถัดไป เช่น การใช้สื่อใหม่ ๆ หรือการปรับกิจกรรมให้เหมาะสมกับพัฒนาการของเด็ก ปรับกิจกรรมตามความต้องการของเด็ก ถ้าเด็กมีความสนใจในเรื่องใดเป็นพิเศษ ครูสามารถจัดกิจกรรมเพิ่มเติมในหัวข้อที่เด็กสนใจ

๑๑. โครงสร้างและองค์ประกอบของสื่อการเรียนรู้ของนวัตกรรมการ

ด้านเนื้อหา

ครูและเด็กได้พูดคุยร่วมกันในการออกแบบการจัดการเรียนการสอนที่จะเชื่อมโยงในคาบเรียนต่อไป ออกแบบสื่อ สร้างสื่อแบบง่ายๆที่สอดคล้องกับเป้าหมายการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับเรื่องราวของประวัติโรงเรียน ประวัติหมู่บ้าน ประวัติวัดบ้านเหล่าคำ อาชีพปลูกผัก ทำนา เกษตกร ของการจัดกิจกรรมนั้นๆ เข้ามามีส่วนช่วย ในการพัฒนาและประเมินพัฒนาการเด็กอย่างต่อเนื่อง มีความเข้าใจในตนเองใช้สติปัญญา คิด วิเคราะห์ สร้างสรรค์ผลงานนวัตกรรมที่บ่งบอกถึงการมีสมรรถนะสำคัญในศตวรรษที่ ๒๑ มีทักษะวิชาการ ทักษะชีวิต และ ทักษะวิชาชีพ บรรลุเป้าหมายการเรียนรู้ตามระดับช่วงวัย

โดยมีการนำข้อมูลอัตลักษณ์สถานศึกษามาประยุกต์เข้ากับเนื้อหาสาระที่จำเป็นต้องเรียนรู้ ได้แก่ ๑) ประเพณีและความเชื่อ ๒) ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น และ ๒) การประกอบอาชีพ ที่มีลักษณะโดดเด่น เป็นเอกลักษณ์ เฉพาะตน เกิดความรู้สึกรัก ภาคภูมิใจในตนเองและท้องถิ่น วิถีชีวิตผู้คนและชุมชนเข้าเป็นหนึ่ง และเป็นรากฐาน ในการพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ในครอบครัว สังคม

ชั้น	แนวทาง Active learning	การบูรณาการ BBL	ผลลัพธ์ทางภาษา/ความคิด
๑	ครูวางแผนให้ชัดเจนว่าผู้เรียนจะได้อะไร	สร้างแรงจูงใจ กระตุ้นความสนใจ	กระตุ้นการตั้งสมมติฐาน / คิดเชิงวิพากษ์
๒	เริ่มต้นด้วยคำถาม ทำทาย หรือ สถานการณ์จริง	เชื่อมโยงความรู้ใหม่กับประสบการณ์เดิม	พัฒนาภาษาเพื่อการเรียนรู้
๓	ผู้เรียนคิด วิเคราะห์ และมี ปฏิสัมพันธ์	ให้ผู้เรียนคิด วิเคราะห์ ตั้งคำถาม สังเคราะห์	ฝึกคิดวิเคราะห์, สังเคราะห์ข้อมูล
๔	การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น	ให้โอกาสผู้เรียนแสดงความรู้ในรูปแบบต่าง ๆ	อธิบาย/อภิปราย
๕	การประเมินผล/นำเสนอผลงาน	ให้ผู้เรียนสะท้อนความคิด และครู ประเมินผลอย่างต่อเนื่อง	พัฒนาทักษะการเรียนรู้

สื่อการเรียนรู้

๑. สื่อเนื้อหา (Content Material)

- ใบความรู้ (Knowledge Sheet)
- สื่อดิจิทัล เช่น วิดีโอ ภาพอินโฟกราฟิก
- แหล่งข้อมูลสำหรับการค้นคว้า

๒. สื่อเสริมทักษะภาษา (Language Support)

- คำศัพท์ Flashcards
- หนังสือภาพ (Picture books)
- บล็อกไม้ ตัวต่อ จิ๊กซอว์ ของเล่นหยอดรูปทรง

- มุมสมมุติ
- ๓. สื่อพัฒนาทักษะการคิด (Thinking Tools)
  - แผนผังความคิด (Mind Mapping)
- ๔. สื่อประเมินผล (Assessment Tools)
  - แบบสังเกต
  - แฟ้มสะสมงาน (Portfolio)
  - ประเมินพัฒนาการ

ด้านแหล่งเรียนรู้

๑. โรงเรียนบ้านเหล่าคำ
๒. วัดบ้านเหล่าคำ
๓. ชุมชนบ้านเหล่าคำ
๔. สวนผักไฮโดรโปนิกส์
๕. สวนเกษตร

๑๒. ผลที่ได้รับ

๑๒.๑ ผลที่เกิดตามจุดประสงค์

๑๒.๑.๑ เชิงปริมาณ

เด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ ๑-๒ โรงเรียนบ้านเหล่าคำ ร้อยละ ๙๑.๑๐ มีความสามารถในการใช้ภาษาสื่อสารหลังการใช้นวัตกรรม“การจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning เพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ปฐมวัย โดยจัดการจัดการเรียนรู้แบบ BBL (Brain Based Learning) ชั้นอนุบาลปีที่ ๒ โรงเรียนบ้านเหล่าคำ”ที่สูงขึ้น

๑๒.๑.๒ เชิงคุณภาพ

เด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ ๑-๒ โรงเรียนบ้านเหล่าคำ สามารถพัฒนาทักษะการเรียนรู้เด็กปฐมวัยมีพัฒนาการที่เหมาะสมตามวัยในทุกด้าน ได้เรียนรู้และเติบโตตามศักยภาพในแต่ละช่วงวัย ทั้งทางร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา และภาษา ซึ่งแต่ละด้านมีความสัมพันธ์กันและเป็นพื้นฐานสำคัญสำหรับการเรียนรู้ตลอดชีวิต

๑๒.๒ ผลสัมฤทธิ์ของงาน

หลังการใช้นวัตกรรมเพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้เด็กปฐมวัยมีพัฒนาการที่เหมาะสมตามวัยในทุกด้าน ได้เรียนรู้และเติบโตตามศักยภาพในแต่ละช่วงวัย ทั้งทางร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา และภาษา ซึ่งแต่ละด้านมีความสัมพันธ์กันและเป็นพื้นฐานสำคัญสำหรับการเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อพัฒนาความสามารถการใช้

ภาษาสื่อสารสำหรับเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ ๑-๒ โรงเรียนบ้านเหล่าคำ จำนวน ๖ คน พบว่า เด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ ๑-๒ โรงเรียนบ้านเหล่าคำ ร้อยละ ๑๐๐.๐๐ มีความสามารถในการใช้ภาษาสื่อสารที่สูงขึ้น โดยมีคะแนนเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ ๙๑.๑๐ คุณภาพอยู่ในระดับ ดี เด็กมีความสามารถในการใช้ภาษาสื่อสารทั้งการฟังพูด อ่านและเขียนได้เหมาะสมกับวัย มีสภาพที่พึงประสงค์เป็นไปตามวัยบรรลุตามมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ และตัวบ่งชี้ ของหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย

ตารางที่ ๑ ระดับคะแนนเฉลี่ยและร้อยละจากแบบประเมินความสามารถก่อนการใช้กิจกรรมการจัดการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning เพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ปฐมวัยโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ BBL (Brain Based Learning) ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ ๑-๒

รายการประเมิน	ด.ญ.ปรียาภัทร			ด.ญ.ชาลิสสา			ด.ญ.พรรณนารา			ด.ญ.พรรณนิภา			ด.ญ.ขวัญฤดา			ด.ญ.ณิชากร		
	ระดับคะแนน			ระดับคะแนน			ระดับคะแนน			ระดับคะแนน			ระดับคะแนน			ระดับคะแนน		
	๑	๒	๓	๑	๒	๓	๑	๒	๓	๑	๒	๓	๑	๒	๓	๑	๒	๓
๑.มีส่วนร่วมกระตือรือร้น		✓			✓			✓			✓			✓			✓	
๒.เด็กกล้าแสดงออก ยิ้มแย้ม	✓				✓			✓		✓			✓			✓		
๓.เคลื่อนไหวตามจังหวะ/คำสั่งได้		✓			✓		✓			✓			✓			✓		
๔.ใช้คำถามปลายเปิดต่อเนื่อง	✓			✓			✓			✓			✓			✓		
๕.เด็กได้เล่า/แสดงผลงาน	✓				✓		✓			✓			✓			✓		
คะแนนรวม	๓	๔		๒	๘		๓	๔		๔	๒		๔	๒		๔	๒	
ร้อยละ	๔๖.๖๖			๖๖.๖๖			๔๖.๖๖			๔๐.๐๐			๔๐.๐๐			๔๐.๐๐		
ระดับคุณภาพ	ปรับปรุง			พอใช้			ปรับปรุง			ปรับปรุง			ปรับปรุง			ปรับปรุง		

เกณฑ์การประเมิน มีดังนี้

ร้อยละที่ได้	ระดับคุณภาพ	ความหมาย
ร้อยละ ๘๑ ขึ้นไป	๓	ดี
ร้อยละ ๖๑-๘๐	๒	พอใช้
น้อยกว่าร้อยละ ๖๐	๑	ปรับปรุง

ตารางที่ ๒ ระดับคะแนนเฉลี่ยและร้อยละจากแบบประเมินความสามารถหลังการใช้กิจกรรมการจัดการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning เพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ปฐมวัยโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ BBL (Brain Based Learning) ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ ๑-๒

รายการประเมิน	ด.ญ.ปริยาภัทร			ด.ญ.ชาลิสสา			ด.ญ.พรรณนารา			ด.ญ.พรรณนิภา			ด.ญ.ขวัญลดา			ด.ญ.ณิชากร					
	ระดับคะแนน			ระดับคะแนน			ระดับคะแนน			ระดับคะแนน			ระดับคะแนน			ระดับคะแนน					
	๑	๒	๓	๑	๒	๓	๑	๒	๓	๑	๒	๓	๑	๒	๓	๑	๒	๓			
๑.มีส่วนร่วมกระตือรือร้น			✓			✓			✓			✓			✓			✓			
๒.เด็กกล้าแสดงออก ยิ้มแย้ม			✓			✓			✓			✓			✓			✓			
๓.เคลื่อนไหวตาม จังหวะ/คำสั่งได้			✓			✓			✓			✓			✓			✓			
๔.ใช้คำถามปลายเปิด ต่อเนื่อง			✓			✓			✓			✓			✓			✓			
๕.เด็กได้เล่า/แสดงผลงาน			✓			✓			✓			✓			✓			✓			
คะแนนรวม			๑๕			๑๕			๒			๑๒			๒			๑๒	๒	๑๒	๒
ร้อยละ	๑๐๐			๑๐๐			๙๓.๓๓			๙๓.๓๓			๙๓.๓๓			๖๖.๖๖					
ระดับคุณภาพ	ดี			ดี			ดี			ดี			ดี			พอใช้					

เกณฑ์การประเมิน มีดังนี้

ร้อยละที่ได้	ระดับคุณภาพ	ความหมาย
ร้อยละ ๘๑ ขึ้นไป	๓	ดี
ร้อยละ ๖๑-๘๐	๒	พอใช้
น้อยกว่าร้อยละ ๖๐	๑	ปรับปรุง

ตารางที่ ๓ การเปรียบเทียบระดับร้อยละ จากแบบประเมินความสามารถก่อนหลังการใช้กิจกรรมการจัดการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning เพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ปฐมวัยโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ BBL (Brain Based Learning) ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ ๑-๒

ที่	รายชื่อ	ร้อยละกิจกรรมก่อนการใช้กิจกรรม	ร้อยละกิจกรรมหลังการใช้กิจกรรม	ผลต่างระหว่างร้อยละก่อนและหลัง
๑	ด.ญ.ปริยาภัทร พิจารณ์	๕๖.๖๖	๑๐๐	เพิ่มขึ้น ๕๓.๓๔
๒	ด.ญ.ชาลิสสา ศิริสถิต	๖๖.๖๖	๑๐๐	เพิ่มขึ้น ๓๓.๓๔
๓	ด.ญ.พรรณนารา สายหงษ์	๕๖.๖๖	๙๓.๓๓	เพิ่มขึ้น ๔๗
๔	ด.ญ.พรรณนิภา พละการ	๕๐.๐๐	๙๓.๓๓	เพิ่มขึ้น ๕๓.๓๓
๕	ด.ญ.ขวัญฤดา สร้อยสน	๕๐.๐๐	๙๓.๓๓	เพิ่มขึ้น ๕๓.๓๓
๖	ด.ญ.ณิชากร เชิดชู	๕๐.๐๐	๖๖.๖๖	เพิ่มขึ้น ๒๖.๖๖
รวมเฉลี่ย		ร้อยละ ๕๖.๖๖	ร้อยละ ๙๑.๑๐	ร้อยละ ๔๔.๔๔

จากตาราง สรุปได้ว่า จากการประเมินความสามารถก่อนการใช้วัตกรรมการจัดการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning เพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ปฐมวัยโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ BBL (Brain Based Learning) อยู่ในระดับ ปรับปรุง ค่าเฉลี่ยร้อยละ ๕๔.๖๖ และผลการประเมินความสามารถหลังการใช้วัตกรรมการอยู่ในระดับ ดี ค่าเฉลี่ยร้อยละ ๙๑.๑๐ โดยมีผลต่างระหว่างร้อยละความสามารถการใช้ภาษาสื่อสารเฉลี่ยก่อนและหลังการใช้วัตกรรมการ เพิ่มขึ้นร้อยละ ๔๔.๔๔ โดยนักเรียนร้อยละ ๑๐๐ มีผลคะแนนความสามารถการใช้ภาษาสื่อสารหลังการใช้วัตกรรมการ การจัดการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning เพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ปฐมวัยโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ BBL (Brain Based Learning) สำหรับเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ ๑ - ๒ โรงเรียนบ้านเหล่าคำ เพิ่มขึ้นจากก่อนการใช้วัตกรรมการ

ประโยชน์ที่ได้รับ

๑. สร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ทั้งในและนอกโรงเรียน ร่วมกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางวิชาชีพ(PLC) กับคุณครูในโรงเรียน เพื่อนำความรู้ที่ได้รับมาปรับใช้ในการสร้าง สื่อและนวัตกรรมเพื่อแก้ปัญหา พัฒนาการจัดประสบการณ์ ส่งเสริมคุณภาพผู้เรียนให้มีความสามารถในการใช้ ภาษาสื่อสาร ทั้ง การฟัง พูด อ่านและเขียน ที่ดียิ่งขึ้น

๒. นวัตกรรมจัดการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning เพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ปฐมวัยโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ BBL (Brain Based Learning) สำหรับเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ ๑ - ๒ เป็นประสบการณ์ที่เด็กปฐมวัยและ คุณครูได้เรียนรู้ร่วมกัน การออกแบบกิจกรรมและสื่อต่างๆ ประเมินความสามารถ ทดลองใช้ปรับปรุง นำไปใช้ มีการปรับปรุง แก้ไขเมื่อเกิดปัญหาและอุปสรรคในการทำกิจกรรม เพื่อให้ดำเนินกิจกรรมได้จนสำเร็จ

๓. นวัตกรรมจัดการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning เพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ปฐมวัยโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ BBL (Brain Based Learning) สำหรับเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ ๑ - ๒ นอกจากจะช่วย

พัฒนาความสามารถ การใช้ภาษาสื่อสาร การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียนของเด็กปฐมวัยแล้วยังช่วยพัฒนาความสามารถใน การคิดอย่างสร้างสรรค์ ความคิดอย่างมีเหตุผล

๑๓. งบประมาณเงินอุดหนุนทั่วไปเพื่อพัฒนานวัตกรรมการศึกษา

งบประมาณจำนวน ๕,๐๔๐ บาท โดยมีรายละเอียดดังนี้

๑.กิจกรรมสร้างสื่อ นวัตกรรม

- ค่าวัสดุ อุปกรณ์ ในการสร้างสื่อ นวัตกรรม ๒,๐๐๐ บาท

๒.กิจกรรมการจัดการเรียนการสอน

- ค่าวัสดุ อุปกรณ์ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ๓,๐๔๐ บาท

๑๔. การประเมินผล

จุดประสงค์การเรียนรู้	วิธีการวัด	เครื่องมือวัด	เกณฑ์การประเมินผล
-กิจกรรมศิลปะ สร้างสรรค์ (การปั้น,การ ฉีก,การตัด, การปะ กระดาษ) - กิจกรรมการเล่นตาม มุมหรือกิจกรรมเสรี(มุม ต่อบล็อก,มุมหนังสือ) - กิจกรรมเสริม ประสบการณ์ (เกม การศึกษา)	- ตรวจชิ้นงาน - สังเกตการการร่วม กิจกรรมของนักเรียน - สัมภาษณ์	-แบบประเมิน -การสังเกต -การสัมภาษณ์	-ผ่านเกณฑ์การ ประเมินระดับคุณภาพ ดีขึ้นไป
-คุณลักษณะ อันพึงประสงค์	-สังเกตพฤติกรรม การร่วมกิจกรรมของ นักเรียน - สัมภาษณ์	-แบบประเมิน คุณลักษณะ อันพึงประสงค์ ของนักเรียน -การสังเกต -การสัมภาษณ์	-ผ่านเกณฑ์การ ประเมินคุณลักษณะ อันพึงประสงค์ ได้ระดับคุณภาพดี ขึ้นไป

“การแก้ปัญหาการอ่านออก เขียนได้ อ่านคล่อง เขียนคล่อง ด้วยนวัตกรรมการเรียนรู้ออก
(SEC)เพลง (Song) แบบฝึก (Exercise) บัตรคำแยกสี (Card)
โดยใช้กิจกรรมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก Active Learning
สอดคล้องกับการพัฒนาสมอง(Brain-Based Learning) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ - ๒ ”
โรงเรียนบ้านเหล่าคำ

๑. ผู้จัดทำนวัตกรรม

นางวิภาดา สุวรรณกำจาย

ตำแหน่ง ครูชำนาญการพิเศษ

๒. ชื่อนวัตกรรม

การแก้ปัญหาการอ่านออก เขียนได้ อ่านคล่อง เขียนคล่อง ด้วยนวัตกรรมการเรียนรู้ออก (SEC) เพลง (Song) แบบฝึก (Exercise) บัตรคำแยกสี (Card)โดยใช้กิจกรรมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก Active Learning สอดคล้องกับการพัฒนาสมอง(Brain-Based Learning)นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ - ๒

๓. ระยะเวลาดำเนินการ

พฤษภาคม ๒๕๖๘ - มีนาคม ๒๕๖๙

๔. แนวทางการคิดค้นนวัตกรรม

การจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning เป็นกระบวนการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในชั้นเรียน สร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูผู้สอนกับผู้เรียน มุ่งให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติ โดยมีครูเป็นผู้อำนวยความสะดวก สร้างแรงบันดาลใจ ให้คำปรึกษา ดูแล แนะนำ จัดวิธีการเรียนรู้และแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยความหมาย สร้างองค์ความรู้ได้ มีความเข้าใจในตนเอง ใช้สติปัญญา คิด วิเคราะห์ สร้างสรรค์ผลงาน มีสมรรถนะสำคัญ มีทักษะวิชาการ ทักษะชีวิต บรรลุเป้าหมายการเรียนรู้ตามระดับช่วงวัย

๕. ประเภทของนวัตกรรม

ด้านการเรียนการสอน

๖. หลักการและเหตุผล ความเป็นมา

ปัจจุบันประเทศไทยเป็นประเทศที่กำลังพัฒนาในทุกๆ ด้าน การพัฒนาประเทศจะประสบผลสำเร็จขึ้นอยู่กับคุณภาพของประชากร ภาษาเป็นเครื่องมือที่จะทำให้ประชากรมีคุณภาพ เพราะภาษาเป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารกันในชีวิตประจำวัน ซึ่งการติดต่อสื่อสารนี้มีความสำคัญมากที่สุด เนื่องจากการติดต่อสื่อสารช่วยให้มีความเข้าใจในความต้องการซึ่งกันและกัน ช่วยลดความขัดแย้ง และอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข ภาษาเป็นสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้น เป็นชีวิต เป็นสมบัติวัฒนธรรมสืบทอดทอด เป็นสมบัติของมนุษยชาติ บอกรู้ถึงความเป็นชาติ ทั้งยังเป็นเอกลักษณ์ประจำชาติ เป็นสมบัติทางวัฒนธรรมอันก่อให้เกิดความเป็นเอกภาพ และเสริมสร้างบุคลิกภาพของคนในชาติให้มีความเป็นไทย เป็นเครื่องมือที่ใช้ติดต่อสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจ

และความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันทำให้สามารถประกอบกิจกรรม การงานและดำรงชีวิตร่วมกันในสังคมประชาธิปไตยได้อย่างสันติสุข และเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ประสบการณ์จากแหล่งข้อมูลสารสนเทศต่าง ๆ เพื่อพัฒนาความรู้ กระบวนการคิดวิเคราะห์วิจารณ์และสร้างสรรค์ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี ตลอดจนนำไปใช้ในการพัฒนาอาชีพให้มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจ นอกจากนี้ยังเป็นสื่อแสดงภูมิปัญญาของบรรพบุรุษด้านวัฒนธรรมประเพณีสุนทรียภาพ เป็นสมบัติล้ำค่าควรแก่การเรียนรู้ อนุรักษ์ และสืบสานให้คงอยู่คู่ชาติไทยตลอดไป

หลักสูตรแกนกลางกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย มุ่งพัฒนานักเรียนให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลกยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย มีความรู้ มีทักษะพื้นฐานและมีเจตคติที่ดีต่อการศึกษามีเป้าหมายและกรอบทิศทางการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญามีคุณภาพชีวิตที่ดีและมีขีดความสามารถในการแข่งขันในเวทีระดับโลก เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อที่ว่า ทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ศักยภาพ เน้นความเป็นเอกภาพของชาติ มุ่งพัฒนาเด็กและเยาวชนให้เป็นผู้มีความรู้ ทักษะ เจตคติและคุณธรรมบนพื้นฐานของความเป็นไทยควบคู่กับความเป็นสากล มีคุณภาพในการใช้ภาษาไทย มีโครงสร้างยึดหยุ่นทั้งด้านสาระการเรียนรู้ เวลา และการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับผู้เรียน ส่งเสริมทักษะการอ่าน การเขียน การคิดวิเคราะห์ การคิดเชิงสร้างสรรค์ เน้นการมีส่วนร่วมของสังคมในการจัดการศึกษาเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ท้องถิ่นและชุมชนสามารถนำความรู้ไปใช้ในวิถีประจำวัน เรียนรู้อย่างมีความสุข มีศักยภาพในการศึกษาต่อและการประกอบอาชีพ มีความสามารถในการสื่อสาร มีวัฒนธรรมในการใช้ภาษา ถ่ายทอดความคิด ความรู้ความเข้าใจและทักษะของตนเองเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและประสบการณ์มีวิจารณ์ญาณและการคิดอย่างเป็นระบบ สามารถแก้ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้องเหมาะสม บนพื้นฐานของหลักเหตุผล คุณธรรม และข้อมูลสารสนเทศ สามารถเลือกและใช้เทคโนโลยีด้านต่าง ๆ มีทักษะกระบวนการทางเทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาตนเองและสังคมแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ถูกต้องเหมาะสม และมีคุณธรรม

การเรียนการสอนภาษาไทยจึงมีความสำคัญมาก เพราะเป็นการเรียนการสอนภาษาของชาติการที่จะสอนภาษาไทยให้บรรลุตามวัตถุประสงค์และมีประสิทธิภาพนั้น ผู้เรียนจำเป็นต้องฝึกฝนทักษะต่าง ๆ ให้สัมพันธ์กันทั้งทักษะการรับเข้ามา คือการอ่านและฟัง กับทักษะการถ่ายทอดคือการพูดและการเขียนซึ่งเป็นทักษะของการแสดงออกด้วยการแสดงความคิดเห็น ประสบการณ์ และความรู้โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงชั้นที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ - ๓ เป็นช่วงชั้นแรกของการศึกษาขั้นพื้นฐานเด็กจะต้องพัฒนาทักษะพื้นฐานที่จำเป็น ได้แก่ ทักษะด้านการอ่าน การเขียน เพื่อช่วยให้สามารถเรียนรู้ในกลุ่มอื่นๆ ได้ กล่าวได้ว่าการอ่านเป็นทักษะทางภาษาที่สำคัญและจำเป็นมากในการดำเนินชีวิตของคนในยุคปัจจุบัน รวมทั้งข้อมูลต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันจะต้องอาศัยการอ่านจึงจะสามารถเข้าใจและสื่อความหมายกันได้ถูกต้อง ฉะนั้นคนเราจำเป็นต้องมีทักษะในการอ่าน กล่าวคือต้องอ่านได้รวดเร็วและมีประสิทธิภาพ ผู้มีประสิทธิภาพในการอ่านสูงจึงได้รับทั้งความรู้ ประสบการณ์ และความบันเทิงเพื่อนำไปใช้ให้เป็นประโยชน์ในชีวิต การอ่านเป็นทักษะทางภาษาที่สำคัญและจำเป็นมากในการดำรงชีวิตของมนุษย์ในชีวิตประจำวันต้องอาศัยการอ่านจึงจะสามารถเข้าใจและสื่อความหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพการอ่าน หมายถึง การเข้าใจความหมายของคำ ประโยคข้อความ และเรื่องที่อ่าน และเรื่องที่อ่านมีความสำคัญต่อประเทศชาติและต่อตนเอง เพราะความรู้ที่ได้จากการอ่านจะสามารถนำมาใช้ในการพัฒนาชาติและพัฒนาตนเองให้ก้าวหน้า ผู้ที่อ่านมาก

นอกจากจะได้รับความรู้อย่างกว้างขวางแล้ว ยังทำให้ผ่อนคลายความเครียด ซึ่งเป็นประโยชน์ที่ได้รับจากการอ่านนั่นเอง ส่วนการเขียนเป็นเครื่องมือถ่ายทอดมรดกทาง

วัฒนธรรมที่สำคัญ การเขียนเป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งที่ช่วยให้โลกเจริญก้าวหน้านอกจากนี้การเขียนยังมีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับทักษะการฟัง การพูดและการอ่าน คนที่ฟังมากอ่านมาก และพูดดีย่อมเขียนได้ดี จึงควรมีการส่งเสริมทักษะการเขียนเพื่อประโยชน์ในการพัฒนาทักษะทางภาษาและเพื่อรักษามรดกทางวัฒนธรรมสืบไป การเขียนก็จำเป็นต้องสอนควบคู่ไปกับการอ่าน เพราะถ้าผู้เรียนอ่านได้ถูกต้องคล่องแคล่วก็จะช่วยให้ผู้เรียนเขียนได้ถูกต้องคล่องแคล่วตามไปด้วยเช่นกัน ดังนั้น การอ่านและการเขียนจึงเป็นทักษะพื้นฐานสำคัญของการเรียนรู้ภาษาทุกภาษา ทั้งในการเรียนระดับพื้นฐานและในระดับสูง การเรียนในระดับพื้นฐานจะเน้นในด้านการอ่าน การเขียนได้ถูกต้อง มีความแม่นยำในหลักเกณฑ์ทางภาษา ซึ่งเป็นเรื่องสำคัญและจำเป็นต่อนักเรียน ดังนั้นการสอนอ่านและการสอนเขียนจึงมีความสำคัญมากในการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยในระดับประถมศึกษา ครูผู้สอนจะต้องจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านการเขียนอย่างหลากหลาย ความสำเร็จของการสอนอ่านสอนเขียนมิใช่เพียงทำให้นักเรียนสนใจการอ่านการเขียนเพียงชั่วคราวช่วยยามเท่านั้น แต่อยู่ที่การช่วยทำให้นักเรียนสามารถพัฒนาทักษะการอ่านการเขียนให้เกิดความคงทนในการเรียนรู้ ซึ่งผู้เรียนจะต้องนำความรู้เหล่านี้ไปใช้ประโยชน์ได้ตลอดชีวิต

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ โรงเรียนบ้านเหล่าคำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต ๑ จากผลการอ่าน การเขียนจากการประเมินนักเรียนในระดับชั้น ป. ๑-๒ (ครั้งที่ ๒/๒๕๖๗) ผลการอ่านที่ควรได้รับการพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น ดังนี้

ตาราง แสดงผลการเขียนจากการประเมินนักเรียนในระดับชั้น ป. ๑-๒ (ครั้งที่ ๒/๒๕๖๗)

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑-๒ โรงเรียนบ้านเหล่าคำ

ระดับการอ่าน	คะแนนเฉลี่ย
พอใช้	๒๒.๒๒

ที่มา : โรงเรียนบ้านเหล่าคำ

จากตาราง แสดงผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑-๒ โรงเรียนบ้านเหล่าเนื่องจากการเรียนรู้เรื่อง คำที่ประสมด้วยสระไทย จะเป็นพื้นฐานต่อการอ่านและการเขียนภาษาไทยต่อไปค่า พบว่า มีค่าเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ ๒๒.๒๒ ซึ่งควรได้รับการพัฒนา สาเหตุสำคัญที่ทำให้ผลการทดสอบการอ่านของนักเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยต่ำกว่าเกณฑ์ เนื่องมาจากนักเรียนบางคนไม่สามารถอ่านและเขียนได้อย่างคล่องแคล่ว ประสบการณ์ของนักเรียนมีเพียงฝึกความพร้อมทางด้าน การดู การฟัง การพูด ขาดทักษะทางด้าน การอ่าน การเขียน ทำให้เกิดปัญหาอ่านหนังสือไม่คล่อง เขียนไม่ถูกต้อง โดยเฉพาะปัญหาการอ่านและการเขียนสะกดคำของนักเรียน ซึ่งมีสาเหตุมาจากนักเรียนส่วนใหญ่ไม่รู้จักรูปสระและเสียงสระ ส่งผลให้นักเรียนอ่านเขียนไม่ถูกต้อง ซึ่งการเรียนรู้เรื่อง คำที่ประสมด้วยสระไทย นั้น นับเป็นหลักภาษาอีกเรื่องหนึ่งที่จะนำไปสู่การใช้ภาษา ซึ่งครูผู้สอนต้องจัดการเรียนการสอนให้กับผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจอย่างลึกซึ้ง และมีประสิทธิภาพสูงสุด

บทบาทของครูต่อการพัฒนาการอ่านและการเขียน คำที่ประสมด้วยไทยของนักเรียน คือ เป็นผู้สนับสนุนการเรียนรู้ เสริมประสบการณ์การเรียนรู้แก่ผู้เรียน โดยเลือกกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายและเหมาะสมกับผู้เรียน คิดค้นเทคนิควิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ คิดค้นรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และนำมาใช้ให้เหมาะสมกับความรู้ความสามารถด้านเนื้อหาความสนใจและวัยของผู้เรียนความสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ เวลา สถานที่ วัสดุอุปกรณ์และสภาพแวดล้อมของโรงเรียนและชุมชน โดยคำนึงถึงสภาพและลักษณะของผู้เรียนเน้นให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติตามการเรียนรู้อย่างมีความสุข นวัตกรรมการศึกษาอย่างหนึ่งที่จะช่วยให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้บรรลุวัตถุประสงค์ คือการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning ด้วยแบบฝึกทักษะเป็นสื่อในการแก้ปัญหา และเป็นแนวทางในการปรับปรุงการสอนอ่านและเขียนเพราะแบบฝึกทักษะเป็นเครื่องมือสำคัญในการสอนภาษา การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอ่านและเขียน ครูควรจัดกิจกรรมให้นักเรียนสนใจและเรียนรู้อย่างสนุกสนานและได้ฝึกบ่อย ๆ เพื่อเกิดความแม่นยำและเทคนิคการสอนที่นำมาใช้ในการแก้ปัญหา การฝึกทักษะภาษาไทยต้องอาศัยองค์ประกอบหลาย ๆ อย่าง เช่น การฝึกย่ำซ้ำ ทวน ฝึกบ่อย ๆ จึงจะทำให้ผู้เรียนจำได้ ฟังเข้าใจ พูด อ่านและเขียนได้ถูกต้อง วิธีที่จะฝึกทักษะทางภาษาให้ได้ผลดีอีกวิธีหนึ่งคือได้ลงมือปฏิบัติจริงเพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจและทักษะเพิ่มขึ้นการสอนภาษาไทยที่ครูใช้อยู่ในปัจจุบันเป็นการสอนแบบบรรยายให้นักเรียนอ่านตามครู เขียนตามครูยึดเนื้อหาในหนังสือเรียนเป็นหลัก ไม่มีสิ่งเร้าใจ ใช้เทคนิคเดิม ๆ ผู้เรียนเบื่อหน่ายไม่สนใจการเรียนดังนั้น การหาวิธีการเพื่อใช้เป็นแนวทางในการแก้ปัญหาดังกล่าว จึงเกิดขึ้นอย่างมากไม่ว่าจะเป็นการใช้กระบวนการใหม่ ๆ เข้ามาช่วยในการสอน การใช้เทคโนโลยีใหม่ ๆ แต่ก็ดูเหมือนว่าจะยังแก้ปัญหาดังกล่าวไม่ได้เท่าที่ควร วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนด้วยแบบฝึกทักษะเป็นวิธีการหนึ่งที่จะพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียนภาษาไทย เพราะแบบฝึกทักษะเป็นสื่ออีกประเภทหนึ่ง ที่เป็นส่วนเพิ่มเติมหรือเสริมให้นักเรียนฝึกปฏิบัติเพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจเพิ่มขึ้น การใช้แบบฝึกทักษะประกอบการเรียนรู้ช่วยเสริมสร้างให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนเรียนรู้ จนเกิดความรู้ความเข้าใจและความชำนาญในเรื่องนั้นได้เร็วขึ้น ทำให้การเรียนประสบผลสำเร็จ จากหลักการและเหตุผลดังกล่าว ผู้ศึกษาจึงได้ดำเนินการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ด้านทักษะการอ่านและการเขียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โดยการแก้ปัญหาการอ่านออก เขียนได้ อ่านคล่อง เขียนคล่อง ด้วยนวัตกรรมวินาทีแห่งการเรียนรู้ (SEC) เพลง (Song) แบบฝึก (Exercise) บัตรคำแยกสี (Card)โดยใช้กิจกรรมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก Active Learning สอดคล้องกับการพัฒนาสมอง(Brain-Based Learning)นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ – ๒ การเรียนรู้จากเพลง แบบฝึก และบัตรคำทฤษฎีแยกสี กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑-๒ เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการพัฒนาทางด้านการอ่านและการเขียนคำที่ประสมด้วยสระไทยอย่างมีประสิทธิภาพส่งเสริมให้นักเรียนมีนิสัยรักการอ่าน รักการเขียน มีการพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ มีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานของหลักสูตรและเป็นพื้นฐานสำคัญในการเรียนรู้ในระดับสูงขึ้นไป

๗. วัตถุประสงค์ของนวัตกรรม

๑. เพื่อพัฒนาทักษะการอ่าน การเขียนคำที่ประสมด้วยสระไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑
๒. เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง คำที่ประสมด้วยสระไทย ก่อนและหลังเรียน โดยจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning การเรียนรู้แบบ Active Learning ด้วยนวัตกรรมวินาทีแห่งการเรียนรู้ (SEC) เพลง (Song) แบบฝึก (Exercise) บัตรคำแยกสี (Card)โดยใช้กิจกรรมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก Active Learning สอดคล้องกับการพัฒนาสมอง(Brain-Based Learning)นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ - ๒

๘. กลุ่มเป้าหมาย

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑- ๒ โรงเรียนบ้านเหล่าคำ จำนวน ๙ คน

๙. หลักการ แนวคิด ทฤษฎี พื้นฐานที่ใช้ในการพัฒนานวัตกรรม

การจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning เป็นกระบวนการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในชั้นเรียน สร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูผู้สอนกับผู้เรียน มุ่งให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติ โดยมีครูเป็นผู้อำนวยความสะดวก สร้างแรงบันดาลใจ ให้คำปรึกษา ดูแล แนะนำ จัดวิธีการเรียนรู้และแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างมีความหมาย สร้างองค์ความรู้ได้ มีความเข้าใจในตนเอง ใช้สติปัญญา คิด วิเคราะห์ สร้างสรรค์ ผลงาน มีสมรรถนะสำคัญ มีทักษะวิชาการ ทักษะชีวิต บรรลุเป้าหมายการเรียนรู้ตามระดับช่วงวัย

ลักษณะของการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning มีดังนี้

๑. เป็นการพัฒนาศักยภาพการคิด การแก้ปัญหา และการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้
  ๒. ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดระบบการเรียนรู้ และสร้างองค์ความรู้โดยมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกันในรูปแบบของความร่วมมือ
  ๒. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้สูงสุด
  ๓. เป็นกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนบูรณาการข้อมูล ข่าวสาร สารสนเทศ สู่ทักษะการคิดวิเคราะห์
  ๔. ผู้เรียนได้เรียนรู้ความมีวินัยในการทำงานร่วมกับผู้อื่น
  ๕. ความรู้เกิดจากประสบการณ์ และการสรุปของผู้เรียน
  ๖. ผู้สอนเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนเป็นผู้ปฏิบัติด้วยตนเอง
- (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. ๒๕๖๒ : ๕)

การวิเคราะห์และการสังเคราะห์องค์ประกอบการเรียนเชิงรุก (Active learning) สามารถจำแนกองค์ประกอบของวิธีการเรียนรู้เชิงรุก ออกเป็น ๔ องค์ประกอบ ได้แก่ ๑) ผู้สอน (Instructor) ๒) ผู้เรียน (Learner) ๓) กิจกรรม (Activity) การเรียนการสอน และ ๔) แหล่งทรัพยากร (Resource) โดยใช้เทคโนโลยี

การออกแบบกระบวนการสอน ๕ ขั้น แบบ Brain-based Learning (BBL)

กระบวนการสอน ๕ ขั้น แบบ Brain-based Learning (BBL) เป็นกระบวนการสอนอ่านออก เขียนได้ ในแผนการจัดการเรียนรู้ที่แบ่งออกเป็น ๕ ขั้น ดังนี้

๑.๑) อุ่นเครื่อง (Warm-up) เป็นกิจกรรมที่ทำเพื่อให้สมองตื่นตัว เตรียมพร้อมที่จะเรียนรู้เนื้อหาต่อไป เพื่อกระตุ้นสมอง การWarm-up นั้นทำได้ ๓ วิธี คือ

- ๑) Brain Exercise

๒) การเคลื่อนไหวเป็นจังหวะ (Rhythm) อาจมีเสียงเพลงและคำกลอนประกอบ

๓) ยืดเส้นยืดสาย (Stretching)

๑.๒ ขั้นนำเสนอความรู้ (Present) นักเรียนทุกคนมีความต่างกัน มีประสบการณ์ มีพื้นฐานเฉพาะตัว ดังนั้น การสอนจึงควรเปิดโอกาสให้เด็กทุกคนได้เรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยนำเสนอความรู้ใหม่ ผ่านสื่อการเรียนรู้ที่น่าสนใจ เช่น สื่อของจริง บัตรภาพ บัตรคำ บัตรตัวเลข ชาร์ตบทกลอน บทเพลง กระดานเคลื่อนที่ เป็นต้น

๑.๓ ขั้นลงมือเรียนรู้-ฝึกทำ-ฝึกฝน (Learn-Practice) เปิดโอกาสให้นักเรียนฝึกทำ โดยลงมือทดลองใช้ความรู้ ด้วยกิจกรรมต่างๆ เช่น ฝึกทำโดยใช้สื่อจากมุมสื่อ BBL พานักเรียนไปดูของจริง สืบค้นและบันทึกจากสิ่งที่พบเห็น ทำกิจกรรมจากใบงาน เช่น กิจกรรมตัดปะ เล่นเกมบิงโก ใช้อุปกรณ์เคาะลงบนข้อความ หรือคำศัพท์ ให้เด็กได้เคลื่อนไหว เช่น ลูกขี้จุกจากโต๊ะเพื่อไปทำกิจกรรม และควรมีใบงานที่ให้นักเรียนได้ประยุกต์ใช้ความรู้ และคิดสร้างสรรค์ด้วยตัวเอง

๑.๔ ขั้นสรุปความรู้ (Summary) ต้องทำการสรุปความรู้ร่วมกับนักเรียน

๑.๕ ประยุกต์ใช้ความรู้ (Apply) ถ้าเป็นไปได้และมีเวลา กระบวนการเรียนรู้ควรทำไปถึงขั้นให้นักเรียนประยุกต์ใช้ความรู้ในสถานการณ์ใหม่ๆ ในขั้นนี้ โดยมากนักเรียนจะเริ่มนำความรู้ไปสร้าง (make) หรือ ผลิต (produce) ชิ้นงานใหม่ๆ เช่น แต่งนิทาน ทำหนังสือเล่มเล็ก แสดงละคร โต้เวที จัดบอร์ดผลงาน นิทรรศการ เป็นต้น แต่งงานขั้นนี้ เป็นไปได้ยากที่จะทำทุกชั่วโมง แต่ทั้งนี้ ก็ขึ้นอยู่กับความรู้ ความสามารถ และความชำนาญของผู้สอนเอง

จากแนวคิดหลักการสำคัญข้างต้นที่กล่าวมา นำสู่นวัตกรรมการแก้ปัญหาการอ่านออก เขียนได้ อ่านคล่อง เขียนคล่อง ด้วยการแก้ปัญหาการอ่านออก เขียนได้ อ่านคล่อง เขียนคล่อง ด้วยนวัตกรรมการเรียนรู้ออกเสียง (SEC) เพลง (Song) แบบฝึก (Exercise) บัตรคำแยกสี (Card)โดยใช้กิจกรรมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก Active Learning สอดคล้องกับการพัฒนาสมอง(Brain-Based Learning)นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ - ๒

๑๐. การออกแบบกระบวนการเรียนรู้

๑๐.๑ การดำเนินงานตามกิจกรรม

ขั้นตอนการสร้างนวัตกรรมการแก้ปัญหาการอ่านออก เขียนได้ อ่านคล่อง เขียนคล่อง ภาษาไทยกับเรื่องราวในชุมชน โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับการพัฒนาสมอง (Brain -Based Learning) ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ -๒ นั้นมีดำเนินการการสร้างและพัฒนาสื่อโดยใช้กระบวนการ PDCA ในการตรวจสอบขั้นการวางแผน (Plan)

๑. ศึกษาหลักสูตร เอกสาร หลักการ ทฤษฎี วิธีการจัดการเรียนการสอนและจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และจากหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อสร้างหน่วยการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง ภายใต้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ฉบับปรับปรุง ๒๕๖๐

๒. วิเคราะห์เนื้อหาภาษาไทย วิเคราะห์สภาพปัญหาของนักเรียนในชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ - ๒ การอ่านของนักเรียนการอ่านของนักเรียนยังจดจำสระไม่คล่อง ทำให้อ่านไม่คล่อง เขียนไม่คล่อง สู่การออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้

ขั้นดำเนินการ (DO)

ขั้นตอนการสร้างนวัตกรรม/เครื่องมือ

๑.ศึกษารูปแบบทฤษฎี

๒. ผลการวิเคราะห์การอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑-๒ ซึ่งจดจำสระไม่คล่อง ได้นำมาดำเนินการออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ จัดทำรายละเอียดของเนื้อหาองค์ความรู้ที่เกี่ยวกับท้องถิ่นและจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนเพื่อให้ผู้เรียน ได้เรียนรู้เกี่ยวกับร่วมกับเรื่องราวในโรงเรียนบ้านเหล่าคำ ชุมชน ประเพณี อาชีพการทำอาหาร การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดย กิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับการพัฒนาสมอง (Brain –Based Learning)

๓. ดำเนินการสร้างเครื่องมือ / สื่อที่เกี่ยวข้อง

๔. นำแผนการจัดการเรียนรู้ไปใช้กับกลุ่มเป้าหมายโดยใช้รูปแบบ(Brain –Based Learning) จำนวน ๕ชั้น

๔.๑.๑ อุ่นเครื่อง (Warm-up) เป็นกิจกรรมที่ทำเพื่อให้สมองตื่นตัว เตรียมพร้อมที่จะเรียนรู้เนื้อหาต่อไป
กิจกรรมจากเพลง

๔.๑.๒ ชี้นำเสนอความรู้ (Present) นักเรียนทุกคนมีความต่างกัน มีประสบการณ์ มีพื้นฐานเฉพาะตัว ดังนั้น การสอนจึงควรเปิดโอกาสให้เด็กทุกคนได้เรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยนำเสนอความรู้ใหม่ ผ่านสื่อการเรียนรู้ที่น่าสนใจ เช่น สื่อของจริง บัตรภาพ บัตรคำ บทเพลง

๔.๑.๓ ขั้นลงมือเรียนรู้-ฝึกทำ-ฝึกฝน (Learn-Practice) การรวบรวมความรู้ที่ได้ ลงมือทำแบบฝึก อ่านเขียน

๔.๑.๔ ขั้นสรุปความรู้ (Summary) การสอนเพื่อน การนำเสนอผลงาน

๔.๑.๕ ประยุกต์ใช้ความรู้ (Apply) การจัดทำหนังสือเล่มเล็ก

ขั้นการตรวจสอบ (check)

๑. เมื่อจัดการเรียนการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ประเมินผลจากการอ่านแบบทดสอบ การเขียนแบบฝึก ใบงานตามชิ้นงานแต่ละแผน เมื่อนำผลที่ได้ไปปรับปรุง

ขั้นการปรับปรุง (Action)

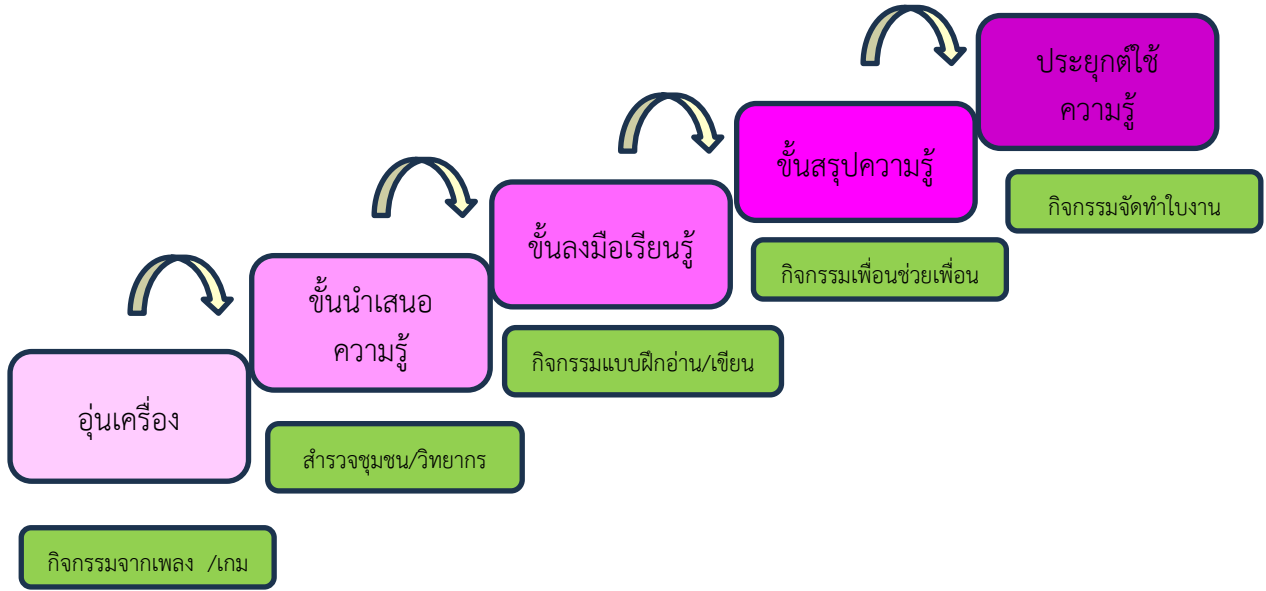
๑. ปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้นำไปใช้ในปีการศึกษาต่อไป

๒. ปรับสื่อการสอน

๑๐.๒ กระบวนการจัดการเรียนรู้

ครูจัดกระบวนการจัดการเรียนรู้เริ่มต้นจากการสังเกตชุมชนท้องถิ่นร่วมกัน โดยใช้กระบวนการสอน ๕ ชั้น แบบ Brain-based Learning (BBL) เป็นกระบวนการสอนอ่านออก เขียนได้ อ่านคล่อง เขียนคล่อง ในแผนการจัดการเรียนรู้ที่แบ่งออกเป็น ๕ ชั้น ดังนี้

การจัดการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน
Brain-based Learning (BBL)

ครูจัดกระบวนการจัดการเรียนรู้เริ่มต้นจากการสังเกตชุมชนท้องถิ่นร่วมกัน โดยใช้กระบวนการสอน ๕ ขั้น แบบ Brain-based Learning (BBL) เป็นกระบวนการสอนอ่านออก เขียนได้ อ่านคล่อง เขียนคล่อง ในแผนการจัดการเรียนรู้ที่แบ่งออกเป็น ๕ ขั้น ดังนี้

๑.๑ อุ่นเครื่อง (Warm-up)

ครูจัดกิจกรรมที่ทำให้สมองตื่นตัว เตรียมพร้อมที่จะเรียนรู้เนื้อหาต่อไป กิจกรรมจากเพลง ก่อนเข้าสู่บทเรียนในแต่ละเรื่องใช้บทเพลงช่วยสร้างความสนุกสนาน การใช้บทเพลงประกอบการสอนจะช่วยให้บทเรียนน่าสนใจ สนุกสนานเพลิดเพลิน ช่วยสร้างแรงจูงใจให้นักเรียนในการเรียน ช่วยให้จดจำเนื้อหาและประทับใจความรู้สึกไว้ได้นาน และช่วยทำให้บทเรียนยากดูง่ายขึ้น การใช้เพลงประกอบการสอนในระดับประถมศึกษา มีประโยชน์มาก เพราะเด็กวัยนี้ชอบเล่น ชอบแสดง ชอบร้องเพลง และนอกจากนี้ การใช้เพลงประกอบการสอนยังเป็นการช่วยส่งเสริมพัฒนาการทุกด้านของเด็ก ช่วยเสริมสร้างให้เด็กมีระเบียบวินัย มีประสบการณ์กว้างขวางและช่วยสร้างสัมพันธภาพอย่างเป็นกันเองระหว่างครูกับนักเรียน เพลงที่นำมาใช้คือบทเพลงสระจาก YouTube

กิจกรรมการเรียนรู้จากเพลง

ภาพกิจกรรมการสร้างความสนใจจากเพลง ร้อง เต้น สนุกสนาน เข้าใจและจดจำง่าย

๑.๒ ชี้นำเสนอความรู้ (Present) นักเรียนทุกคนมีความต่างกัน มีประสบการณ์ มีพื้นฐานเฉพาะตัว
ดังนั้น การสอนจึงควรเปิดโอกาสให้เด็กทุกคนได้เรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ

กิจกรรมการเรียนรู้การทำนา

กิจกรรมการเรียนรู้การเพาะเห็ด

กิจกรรมการเรียนรู้การปลูกข้าวโพด

๑.๓ ชั้นลงมือเรียนรู้-ฝึกทำ-ฝึกฝน (Learn-Practice)

กิจกรรมการลงมือทำ / การทำใบงาน

กิจกรรมการสังเกตการณ์เจริญเติบโตของเห็ดนางฟ้า

กิจกรรมการทำใบงานเกี่ยวกับเห็ดจากธรรมชาติ

กิจกรรมการทำขนมหวานจากข้าวโพด

กิจกรรมการอ่าน การเขียนการให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติกับกิจกรรมการอ่าน และการเขียน
กิจกรรมการอ่านจากบัตรคำแยกสี เพื่อเป็นการฝึกให้นักเรียนได้รู้จักการอ่านแบบแจกลูกคำ

กิจกรรมการอ่านและการเขียนจากแบบฝึก โดยในแบบฝึกจะมีเนื้อเรื่องให้อ่าน และมีแบบฝึกให้เขียนในเล่ม

๑.๔ ขั้นสรุปความรู้ (Summary) ครูสร้างสถานการณ์จำลองให้นักเรียนสวมบทบาท นักเรียนสอนเพื่อน
สอนน้อง จากบัตรคำแยกสี

ครูจัดกิจกรรมเพื่อให้นักเรียนนำเสนอผลงาน

๑.๕ ประยุกต์ใช้ความรู้ (Apply) ครูจัดกิจกรรมให้นักเรียนแต่งเรื่องจากภาพ/การเขียนคำแยกสปี
นักเรียนเขียนคำแยกสปีไม่ใช่คำเดิมจากที่นักเรียนอ่านจากบัตรคำ จะต้องเป็นคำใหม่ที่นักเรียนใช้ใน
ชีวิตประจำวัน และเป็นคำง่ายๆเหมาะสมกับชั้นของตนเอง

ให้นักเรียนนำคำเหล่านั้นมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อน โดยการอ่านร่วมกัน ร่วมกับสนทนาว่าคำนั้นทำไม
จึงสปี เพราะอะไรจึงใช้สีดำ สีแดง สีเขียว สีน้ำเงิน โดยครูเป็นผู้สังเกตว่านักเรียนสามารถอธิบายตามทฤษฎีแยกสปี
ถูกต้องหรือไม่ ให้นักเรียนร่วมกันอ่าน ช่วยกันแต่งประโยคจากการพูด

๑๑. โครงสร้างและองค์ประกอบสื่อการเรียนรู้ของนวัตกรรมการ

ด้านเนื้อหา

เนื้อหาที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ได้แก่ เนื้อหาวิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๖๗ ตามหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนบ้านเหล่าคำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต ๑ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ซึ่งเป็นไปตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช ๒๕๕๑ ของกระทรวงศึกษาธิการ สาระที่ ๑ การอ่าน มาตรฐาน ท ๑.๑ ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้ และความคิด เพื่อนำไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน สาระที่ ๒ การเขียน มาตรฐาน ท ๒.๑ ใช้กระบวนการเขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่าง ๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศ และรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ สาระที่ ๔ หลักการใช้ภาษาไทย เพื่อให้เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษาและพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษาและรักภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ ร่วมกับเรื่องราวในโรงเรียนบ้านเหล่าคำ ชุมชน ประเพณี อาชีพการทำอาหาร

ด้านแหล่งเรียนรู้

โรงเรียนบ้านเหล่าคำ

วัดบ้านเหล่าคำ

ชุมชนบ้านเหล่าคำ

ด้านสื่อ

- ภาพถ่าย
- บัตรคำ/บัตรภาพ
- วงล้อสระ
- บทเพลง

๑๒. ผลที่ได้รับ

๑. พัฒนาทักษะการอ่าน การเขียนคำที่ประสมด้วยสระไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑

๒. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง คำที่ประสมด้วยสระไทย ก่อนและหลังเรียน โดยจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning ด้วยการแก้ปัญหาการอ่านออก เขียนได้ อ่านคล่อง เขียนคล่อง ด้วยนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning สอดคล้องกับการพัฒนาสมอง (Brain-Based Learning) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ - ๒ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มที่ศึกษา คือ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ - ๒ ทั้งหมดรวม ๙ คน มีการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียน แล้วจึงดำเนินการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะพัฒนาการอ่านและการเขียนคำ หลังจากนั้นจึงทำการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์หลังเรียน แล้วจึงนำผลมาเก็บรวบรวม ข้อมูลก่อนเรียนและหลังเรียนที่รวบรวมได้จากเครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมาจำแนกผลการเรียนรู้ ดังนี้

ตาราง แสดงคะแนนการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน และค่าความก้าวหน้า การใช้แบบฝึกทักษะพัฒนาการอ่านและการเขียนคำ

เลขที่	ชื่อ - สกุล	ก่อนเรียน	หลังเรียน	ความก้าวหน้า
		๓๐ คะแนน	๓๐ คะแนน	
๑	เด็กหญิงปรินดา เนื่องสุวรรณ	๒๒	๒๘	๖
๒	เด็กหญิงกัญญณัฐ ศรีบุญ	๒๐	๒๕	๕
๓	เด็กหญิงวันวิสา สายหงษ์	๒๐	๒๖	๖
๔	เด็กหญิงอรจิรา สายหงษ์	๑๘	๒๓	๕
๕	เด็กชายนราธิป อัครปัสสา	๒๑	๒๖	๕
๖	เด็กหญิงสุทธดา พรหมเคนสา	๒๒	๒๗	๕
๗	เด็กหญิงจิรัชยา เกษรพันธ์	๒๓	๒๘	๕
๘	เด็กหญิงอรวรรณ สาชูเขา	๒๒	๒๘	๖
๙	เด็กหญิงปรีชยา สายวงษ์	๒๒	๒๙	๗
	รวม	๑๙๐	๒๔๐	
	เฉลี่ย	๒๑.๑๑	๒๖.๖๗	
	ร้อยละ	๗๐.๓๗	๘๘.๘๘	
	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	๑.๕๔	๑.๘๗	

จากตาราง สรุปได้ว่านักเรียนทั้ง ๙ คน มีความก้าวหน้าในการใช้แบบฝึกทักษะพัฒนาการอ่านและการเขียนคำ

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ เพื่อพัฒนาทักษะการอ่าน การเขียนคำที่ประสมด้วยสระไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ และเพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง คำที่ประสมด้วยสระไทย ก่อนและหลังเรียน โดยจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning การเรียนรู้แบบ Active Learning ด้วยนวัตกรรมวินาทีแห่งการเรียนรู้ (SEC) เพลง (Song) แบบฝึก (Exercise) บัตรคำแยกสี (Card)โดยใช้กิจกรรมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก Active Learning สอดคล้องกับการพัฒนาสมอง(Brain-Based Learning)นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ - ๒ พบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องคำที่ประสมด้วยสระไทยดีขึ้น

อภิปรายผล

ผลการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ปรากฏว่า ผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของนักเรียนหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยนวัตกรรมวินาทีแห่งการเรียนรู้ (SEC) เพลง (Song) แบบฝึก (Exercise) บัตรคำแยกสี (Card)โดยใช้กิจกรรมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก Active Learning สอดคล้องกับการพัฒนาสมอง(Brain-Based Learning)นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ - ๒ ด้วยกิจกรรมต่างๆพร้อมแบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียนคำที่ประสมด้วยสระไทย มีคุณภาพและประสิทธิภาพอย่างยิ่ง ด้วยเหตุผลดังต่อไปนี้

๑.นวัตกรรมวินาทีแห่งการเรียนรู้ (SEC) เพลง (Song) แบบฝึก (Exercise) บัตรคำแยกสี (Card)โดยใช้กิจกรรมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก Active Learning สอดคล้องกับการพัฒนาสมอง(Brain-Based Learning)นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ - ๒ ด้วยกิจกรรมต่างๆพร้อมแบบฝึกทักษะ เป็นการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง มุ่งให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง มีส่วนร่วมในรูปแบบของความร่วมมือกัน ส่งผลให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น การจัดการเรียนการสอนสระโดยการนำเพลงและบัตรคำตามทฤษฎีแยกสีมาใช้ช่วยทำให้นักเรียนเรียนรู้อย่างสนุกและเข้าใจได้อย่างรวดเร็ว

๒.แบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียนคำที่ประสมด้วยสระไทย เป็นแบบฝึกที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพตามผลของการวิเคราะห์ข้อมูลดังกล่าว

๓.แบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียนคำที่ประสมด้วยสระไทย ชุดนี้สร้างขึ้นอย่างถูกวิธี ได้ผ่านขั้นตอนการสร้างและพัฒนาอย่างเป็นระบบ เริ่มตั้งแต่เอกสารหลักสูตรและเอกสารที่เกี่ยวข้องในการใช้หลักสูตร และยังได้รับการแนะนำ ข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญและมีประสบการณ์ด้านเนื้อหาการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ ความเหมาะสมของเนื้อหา

๔.การสอนโดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียนคำที่ประสมด้วยสระไทย ส่งผลให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสมกับเนื้อหา

๕.การจัดการเรียนรู้เรื่อง คำที่ประสมด้วยสระไทย โดยการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning ร่วมกับกิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับการพัฒนาสมอง (Brain -Based Learning) ด้วยกิจกรรมต่างๆ พร้อมแบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียนคำที่ประสมด้วยสระไทย ได้เรียงลำดับความยากง่ายสอดคล้องตามธรรมชาติการเรียนรู้ ทำให้เรียนรู้สีกว่าตนเองประสบความสำเร็จในการเรียนรู้ จึงสรุปได้ว่า แบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียนคำที่ประสมด้วยสระไทยมีประสิทธิภาพอย่างยิ่ง สามารถนำไปใช้ในการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ ส่งผลให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

ประโยชน์ที่ได้รับ

๑. ได้แนวทางสำหรับครูผู้สอนภาษาไทยในการเลือกกิจกรรมการเรียนการสอน
๒. ได้แนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ - ๒

๑๓. งบประมาณเงินอุดหนุนทั่วไปเพื่อพัฒนานวัตกรรมการศึกษา

งบประมาณจำนวน ๕,๐๔๐ บาท โดยมีรายละเอียดดังนี้

๑. กิจกรรมสร้างสื่อนวัตกรรม

- ค่าวัสดุ อุปกรณ์ ในการสร้างสื่อนวัตกรรม ๒,๐๐๐ บาท

๒. กิจกรรมการจัดการเรียนการสอน

- ค่าวัสดุ อุปกรณ์ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ๓,๐๔๐ บาท

๑๔. การประเมินผล

จุดประสงค์การเรียนรู้	วิธีการวัด	เครื่องมือวัด	เกณฑ์การประเมินผล
๑.อ่านออกเสียงคำที่ ได้ ถูกต้อง	สังเกตการอ่านออกเสียง	แบบประเมินการอ่าน	ผ่านเกณฑ์การอ่านได้ ระดับคุณภาพดีขึ้นไป
๒.เขียนสะกดคำที่ ได้ ถูกต้อง	ตรวจชิ้นงาน	แบบประเมินการตรวจ	ผ่านเกณฑ์ การทำแบบฝึกได้ระดับ คุณภาพดีขึ้นไป
๓.บอกความหมายของ คำได้ถูกต้อง	ตรวจชิ้นงาน	แบบประเมินการตรวจ	ผ่านเกณฑ์ การทำแบบฝึกได้ระดับ คุณภาพดีขึ้นไป
๔.คุณลักษณะ อันพึงประสงค์	สังเกตพฤติกรรม การร่วมกิจกรรมของ นักเรียน	แบบประเมิน คุณลักษณะ อันพึงประสงค์ ของนักเรียน	ผ่านเกณฑ์การประเมิน คุณลักษณะ อันพึงประสงค์ ได้ระดับคุณภาพดี ขึ้นไป

การวัดและการประเมินผลผู้เรียนซึ่งใช้วิธีการหลากหลายวิธี การสังเกต การสัมภาษณ์ การประเมินโดย แบบทดสอบก่อนเรียน หลังเรียน

ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีข้อเสนอแนะเพื่อประโยชน์ต่อวงการศึกษาดังนี้

๑. การจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning ร่วมกับการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับการพัฒนาสมอง (Brain –Based Learning) ผู้สอนควรเตรียมสื่อและอุปกรณ์ให้พร้อม

๒. ก่อนนำแบบฝึกทักษะไปใช้ประกอบการสอน ผู้สอนควรศึกษารายละเอียดของทุกกิจกรรมก่อนนำไปใช้

๓. แบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียนคำที่ประสมด้วยสระไทยนี้ จะเกิดความสำเร็จครูผู้สอนต้องใช้ควบคู่ไปกับแผนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยจัดทำขึ้น จัดกิจกรรมให้ครบทุกขั้นตอน ต้องตรวจแบบฝึกอย่างเป็นปัจจุบันให้ผู้เรียนรู้ผลทันที พร้อมกับเฉลยคำตอบที่ถูกต้องให้ผู้เรียนรู้ทุกครั้ง

การเผยแพร่

การเผยแพร่ผลงานในระดับเครือข่าย ระดับโรงเรียน และผู้ปกครองผ่านทาง Facebook เพจครูฝน ชุมชนแห่งการเรียนรู้ และกลุ่ม Line สมาคมผู้ปกครอง Line ประจำชั้นเรียน

แผนพัฒนานวัตกรรม
การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้การประกอบอาชีพในชุมชนโดยใช้โครงงานเป็นงานฐาน (PBL)
เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตเพื่อการมีงานทำ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓-๔
โรงเรียนบ้านเหล่าคำ

๒. ผู้จัดทำนวัตกรรม

นายปรกรณ์ หลักทอง ตำแหน่ง ครูชำนาญการพิเศษ

๒. ชื่อนวัตกรรม

การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้การประกอบอาชีพในชุมชนโดยใช้โครงงานเป็นงานฐาน (PBL) เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตเพื่อการมีงานทำ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓-๔

๓. ระยะเวลาดำเนินการ

ระยะเวลา มีนาคม ๒๕๖๘ - กันยายน ๒๕๖๘

แนวทางการคิดค้นนวัตกรรม

การเรียนรู้โดยใช้โครงงาน Project based learning ช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาทักษะแห่งศตวรรษที่ ๒๑ จากการวางแผน โดยเฉพาะทักษะงานที่สอดคล้องกับการดำเนินชีวิต การควบคุมการปฏิบัติงาน แก้ไขปัญหา และประเมินผลการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามแผน การสื่อสารและการนำเสนอ ช่วยฝึกการปรับตัวและความรับผิดชอบ ต่อบทบาทที่ได้รับมอบหมายให้กลุ่ม

ประเภทของนวัตกรรม การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้

๔. ความสำคัญของผลงานหรือนวัตกรรมที่นำเสนอ

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ๒๕๕๑ มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน ซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพลโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขมีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้ง เจตคติ ที่จำเป็นต่อการศึกษาต่อ การประกอบอาชีพและการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่า ทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ

การจัดการเรียนรู้แบบใช้โครงงานเป็นฐานหมายถึงการจัดการเรียนรู้ที่มีครู เป็นผู้กระตุ้นเพื่อนำความสนใจที่เกิดจากตัวนักเรียนมาใช้ในการทำกิจกรรมค้นคว้าหาความรู้ด้วยตัวนักเรียนเองนำไปสู่การเพิ่มความรู้ที่ได้จากการลงมือปฏิบัติการฟังและ การสังเกตจากผู้เชี่ยวชาญโดยนักเรียนมีการเรียนรู้ผ่านกระบวนการทำงานเป็นกลุ่มที่จะนำมาสู่การสรุปความรู้ใหม่มีการเขียนกระบวนการจัดทำโครงงานและได้ผลการจัดกิจกรรมเป็นผลงานแบบรูปธรรม(ดุซงญอและคณะ๒๕๕๗) (พระครูสุธีจริยวัฒน์๒๕๖๐) ได้ให้ความหมายการจัดการเรียนรู้แบบใช้โครงงานเป็นฐานไว้ว่าการเรียนรู้โดยการจัดประสบการณ์ในการปฏิบัติงานในโครงงาน หรือกิจกรรมโดยให้ผู้เรียนได้คิดวิเคราะห์แก้ปัญหาลงมือปฏิบัติวางแผนขั้นตอนการทำงาน ค้นหาความรู้ความจริงอย่างมีเหตุผลได้ทำการทดลองได้พิสูจน์สิ่งต่างๆด้วย ตนเอง ฝึกการเป็นผู้นำ ผู้ตาม การทำงานเป็นทีม รวมถึงเกิดการพัฒนาระบบการ

คิดโดยเฉพาะการคิดขั้นสูง และสามารถประเมินตนเอง รวมถึงสรุปความรู้ที่ได้ ช้อ ปรับปรุง โดยการนำเสนอ และมีครูเป็นผู้สร้างแรงบันดาลใจ เป็นแนะนำ ให้คำปรึกษา ตามความสนใจของผู้เรียน

๕. จุดประสงค์และเป้าหมายของนวัตกรรม

๑. ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม: กระบวนการทำโครงการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้คิดค้นและสร้างสิ่งใหม่ๆ ที่สอดคล้องกับความต้องการและบริบทจริง

๒. พัฒนาทักษะการแก้ปัญหา: นักเรียนจะได้ฝึกการวิเคราะห์ปัญหา การวางแผนและดำเนินการ

๓. ส่งเสริมการเรียนรู้แบบบูรณาการ: การทำโครงการเชื่อมโยงความรู้จากหลายสาขาวิชา เข้าด้วยกัน ทำให้เข้าใจเนื้อหาได้อย่างลึกซึ้งและประยุกต์ใช้ได้จริง

๔. ฝึกทักษะการทำงานเป็นทีมและการสื่อสาร: การทำงานร่วมกันในโครงการช่วยเสริมสร้างทักษะการสื่อสาร การแบ่งปันความรู้และการรับฟังความคิดเห็น

๕. สนับสนุนความรับผิดชอบและความเป็นผู้นำ: ผู้เรียนจะได้เรียนรู้ความรับผิดชอบต่อหน้าที่และการเป็นผู้นำในกลุ่ม

๖. ส่งเสริมการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง: การทำโครงการเป็นฐานช่วยให้ผู้เรียนได้สัมผัสกับสถานการณ์จริงและเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง ซึ่งเป็นการสร้างความเข้าใจและความจดจำที่ดีขึ้น

๗. เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้รายวิชาวิทยาศาสตร์และภาษาอังกฤษให้สูงขึ้น

๖. กลุ่มเป้าหมาย

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓-๔ โรงเรียนบ้านเหล่าคำ จำนวน ๑๑ คน

๗. เครื่องมือที่ใช้

๑. แผนการจัดการเรียนรู้ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓-๔ โดยใช้โครงการเป็นฐาน(Project-Based Learning: PBL)

๒. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนเรียน-หลังเรียน

๓. แบบประเมินความคิดเห็นของนักเรียนต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงการเป็นฐาน(Project-Based Learning: PBL)

๘. กระบวนการพัฒนานวัตกรรม

ออกแบบแนวคิดนวัตกรรม กำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้ที่ชัดเจน ออกแบบกิจกรรมโครงการ (PBL) ที่เชื่อมโยงกับชีวิตจริง

ออกแบบโครงสร้างกิจกรรมเป็น ๕ ขั้นตอนหลัก (ตาม PBL):

๑. การสร้างบรรยากาศและความสนใจ
๒. กระตุ้นความสนใจและระบุปัญหา
๓. วางแผนและดำเนินการ
๔. ขึ้นประเมินผล
๕. นำเสนอผลงาน

๙. หลักการ แนวคิด ทฤษฎีพื้นฐานที่ใช้ในการพัฒนานวัตกรรม

การเรียนรู้แบบโครงการ เป็นอีกรูปแบบหนึ่งที่มีผู้ให้ความสนใจมากในปัจจุบัน การเรียนรู้แบบโครงการเป็นรูปแบบหนึ่งของ Child- centered Approach เป็นการ เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ทำงานตามระดับทักษะที่ตนเองมีอยู่ ตามความสนใจของตนเอง หรือของสมาชิกกลุ่ม หรือเป็นเรื่องที่สนใจและรู้สึกสบายใจที่จะทำ นักเรียนได้รับสิทธิในการเลือกที่จะตั้งคำถามอะไร และต้องการผลผลิตอะไรจากการทำงานชิ้นนี้ โดยครูทำหน้าที่เป็นผู้สนับสนุนอุปกรณ์และจัดประสบการณ์ให้แก่ นักเรียน สนับสนุนการแก้ไข ปัญหา และสร้างแรงจูงใจให้แก่ นักเรียน โดยมีองค์ประกอบของการเรียนรู้แบบ โครงการ

การจัดการเรียนรู้แบบใช้โครงการเป็นฐาน เป็นอีกรูปแบบหนึ่ง ที่ถือได้ว่าเป็น การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เนื่องจากผู้เรียนลงมือปฏิบัติเพื่อฝึกทักษะต่าง ๆ ด้วยตนเองทุกขั้นตอน โดยมีครูเป็นผู้จัดประสบการณ์การเรียนรู้ การเรียนรู้แบบ โครงการนั้น เป็นการเน้นการจัดการเรียนรู้ที่ให้นักเรียนได้รับประสบการณ์ชีวิตขณะที่ เรียน เพื่อให้ นักเรียนได้พัฒนาทักษะต่าง ๆ ซึ่งสอดคล้องกับหลักพัฒนาการคิดของ Bloom

การจัดการเรียนรู้แบบใช้โครงการ ของ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาและ กระทรวงศึกษาธิการ (๒๕๕๐) ๒. ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ ตาม โมเดล จักรยานแห่งการ เรียนรู้แบบ PBL ของ วิจารย์ พาณิช(๒๕๕๕) และ ๓. การจัดการเรียนรู้แบบใช้โครงการ เป็นฐาน ที่ได้จากโครงการสร้างชุดความรู้เพื่อสร้างเสริมทักษะแห่งศตวรรษที่ ๒๑ ของ เด็กและเยาวชน: จากประสบการณ์ความสำเร็จของโรงเรียนไทย ของ ดุษฎี โยเหลาและ คณะ (๒๕๕๗)

แนวคิดที่ขึ้นการจัดการเรียนรู้ ตาม โมเดล จักรยานแห่งการเรียนรู้แบบ PBL ของ วิจารย์ พาณิช ได้ นำเสนอไว้ว่า หากต้องการให้การเรียนรู้มีพลังและฝังในตัว ผู้เรียนได้ ต้องเป็นการเรียนรู้ที่เรียนโดยการลงมือทำ เป็นโครงการ (Project) ร่วมมือกัน ทำเป็นทีม และทำกับปัญหาที่มีอยู่ในชีวิตจริง ซึ่ง ส่วนของ วงล้อ แต่ละชิ้น

๑๐. การออกแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

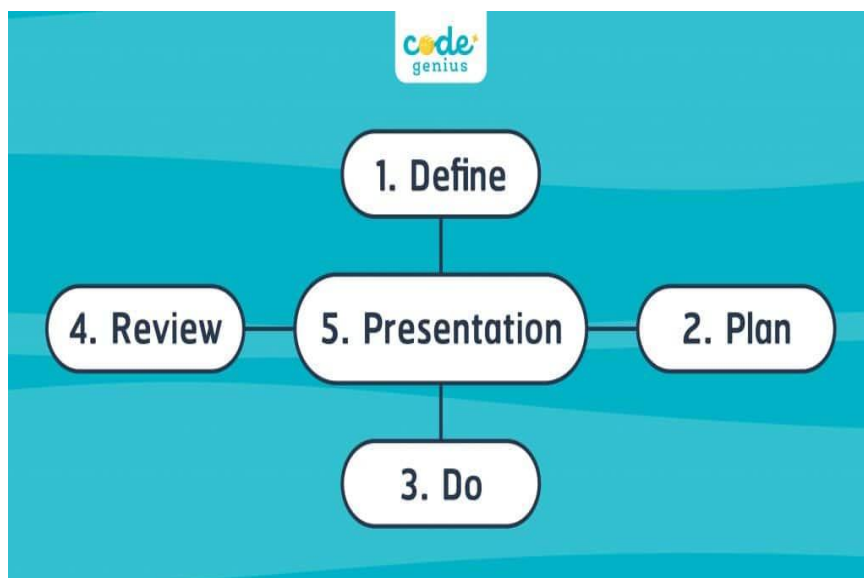
๑) Define คือ ขั้นตอนการทำให้สมาชิกของทีมงาน ร่วมทั้งครูด้วยมีความ ชัดเจนร่วมกันว่า คำถาม ปัญหา ประเด็น ความท้าทายของโครงการคืออะไร และเพื่อให้ เกิดการเรียนรู้อะไร

๒) Plan คือ การวางแผนการทำงานในโครงการ ครูก็ต้องวางแผน กำหนดทาง หนี่ที่ไ้ในการทำหน้าทีไ้ ใ้ช้ รวมทั้งเตรียมเครื่องอำนวยความสะดวกในการทำโครงการ ของนักเรียน และทีสำคัญ เตรียมคำถามใ้ถาม ทีมงานเพื่อกระตุ้นใ้คิดถึงประเด็น สำคัญบางประเด็นทีนักเรียนมองข้าม โดยถึอหลักว่า ครูต้องไม่เข้าไปช่วยเหลือ จน ทีมงานขาดโอกาสคิดเองแก้ปัญหาเอง นักเรียนทีเป็นทีมงานก็ต้อวางแผนงานของตน แบ่งหน้าทีรับผิดชอบ การประชุมพบปะระหว่างทีมงาน การแลกเปลี่ยนข้อค้นพบ แลกเปลี่ยนคำถาม แลกเปลี่ยนวิธีการ ใ้ยังทำความ ใ้ใจร่วมกันใ้ชัดเจนเพียงใด

๓) Do คือ การลงมือทำ มักจะพบปัญหาทีไม่คาดคิดเสมอ นักเรียนจึงจะใ้ เรียนรู้ทักษะในการแก้ปัญหา การประสานงาน การทำงานร่วมกันเป็นทีม การจัดการ ความขัดแย้ง ทักษะในการทำงานภายใต้ทรัพยากรจำกัด ทักษะในการค้นหาความรู้ เพิ่มเติมทักษะในการทำงานในสภาพทีทีมงานมีความแตกต่างหลากหลาย ทักษะการทำงานในสภาพกดดัน ทักษะในการบันทึกผลงาน ทักษะในการวิเคราะห์ผล และ แลกเปลี่ยนข้อวิเคราะห์กับเพื่อน ร่วมทีม เป็นต้น ในขั้นตอน Do นี้ ครูจะแนะนำและ เป็นใ้ช้ด้วย

๔) Review คือ การทีทีมนักเรียนจะทบทวนการเรียนรู้ ทีไม่ใ้แค่ทบทวนว่า โครงการใ้ผลตามความมุ่ง หมายหรือไม่ แต่จะต้อเน้นทบทวนว่างานหรือกิจกรรม หรือ พฤติกรรมแต่ละขั้นตอนใ้ใ้บทเรียนอะไรบ้าง เอา ทีขั้นตอนทีเป็นความสำเร็จและ ความล้มเหลวมาทำความใ้ใจ และกำหนดวิธีทำงานใหม่ทีถูกต้อเหมาะสม รวมทั้งเอา เหตุการณ์ระทึกใจ หรือเหตุการณ์ทีภาคภูมิใจ ประทับใจ มาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กัน ขั้นตอนนี้เป็นการ เรียนรู้แบบทบทวนใ้ตรง (reflection)

๕) Presentation คือ การนำเสนอโครงการต้อขึ้นเรียน เป็นขั้นตอนทีใ้การ เรียนรู้ทีอีกชุดหนึ่ง ต้อเนื่องกับขั้นตอน Review เป็นขั้นตอนทีใ้เกิดการทบทวน ขั้นตอนของงานและการเรียนรู้ทีเกิดขึ้นอย่าง เข้มข้น แล้วเอามาแนะนำเสนอในรูปแบบทีเร้า ใจ ใ้อารมณ์และใ้ความรู้ (ปัญญา) ทีมงานของนักเรียนอาจสร้าง นวัตกรรมในการ นำเสนอทีใ้ โดยรายงาน และนำเสนอหน้าชั้น เป็นต้น

๑๐. การออกแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

๑๐.๑ การดำเนินงานตามกิจกรรม

เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดเนื้อหาสาระตามที่หลักสูตรกำหนด ผู้เรียน เลือกทำโครงการตามที่ สาระการเรียนรู้ จากหน่วยเนื้อหาที่เรียนในชั้นเรียน นำมาเป็นหัวข้อโครงการ มีขั้นตอนที่ผู้สอน ดำเนินการ ดังต่อไปนี้

- ๑) ศึกษาเอกสาร หลักสูตร คู่มือครู และวิเคราะห์หลักสูตร
- ๒) วิเคราะห์คำอธิบายรายวิชา เพื่อแยกเนื้อหา จุดประสงค์และ จัดกิจกรรมให้เด่นชัด
- ๓) จัดทำกำหนดการสอน และเขียนแผนการจัดการเรียนรู้
- ๔) ผลิตสื่อ จัดหาแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น
- ๕) จัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยเริ่มตั้งแต่ แจ้งวัตถุประสงค์ กระตุ้นความสนใจของผู้เรียน
- ๖) จัดกลุ่มผู้เรียนตามความสนใจ
- ๗) การใช้คำถามกระตุ้นการมีส่วนร่วมของผู้เรียน บทบาทของครู ในฐานะผู้กระตุ้นการเรียนรู้
- ๘) จัดแหล่งเรียนรู้เพิ่มเติม
- ๙) บันทึกผลการจัดการเรียนรู้

๑๐.๒ กระบวนการจัดการเรียนรู้

กระบวนการจัดการเรียนรู้โครงการเป็นฐาน (Project-Based Learning หรือ PBL) เป็นแนวทางการ เรียนรู้ที่เน้นให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง ค้นคว้าและแก้ไขปัญหาในหัวข้อหรือโครงการที่สนใจ เพื่อเสริมสร้าง ทักษะการคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหา การทำงานร่วมกัน และความคิดสร้างสรรค์ กระบวนการนี้สามารถแบ่ง ออกเป็นขั้นตอนหลัก ๆ ดังนี้

๑. การกำหนดหัวข้อหรือปัญหา (Identify the problem or topic)

- นักเรียนและครูร่วมกันเลือกหัวข้อที่น่าสนใจในการประกอบอาชีพในชุมชน

๒. การวางแผนและออกแบบโครงงาน (Planning and designing)

- นักเรียนวางแผนกระบวนการดำเนินงาน

๓. การดำเนินงานและปฏิบัติจริง (Implementation)

ลงมือทำตามแผนที่วางไว้

- นักเรียนได้ฝึกทักษะด้านต่าง ๆ ทั้งด้านวิชาการและทักษะชีวิต

๔. การสื่อสารผลลัพธ์ (Presentation and communication)

- นำเสนอผลงานหรือผลการดำเนินงานให้ผู้อื่นรับรู้

๕. การประเมินผล (Evaluation)

- ครูและนักเรียนร่วมกันประเมินผลการดำเนินงาน และสิ่งที่สามารถปรับปรุงได้ในอนาคต

๖. การสะท้อนและสรุปผล (Reflection)

- นักเรียนสะท้อนความรู้สึก ประสบการณ์ และบทเรียนที่ได้รับ

๑๑. โครงสร้างและองค์ประกอบสื่อการเรียนรู้ของนวัตกรรม

ด้านเนื้อหา

การเรียนการสอนโครงงานเป็นงานฐาน (PBL) เนื้อหาที่ใช้ในการศึกษาการบูรณาการกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ การงานพื้นฐานอาชีพ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓-๔ ตามหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนบ้านเหล่าคำ มีเจตคติที่ดีต่อการประกอบอาชีพสุจริต โดยประยุกต์ใช้ความรู้และทักษะพื้นฐาน การเป็นผู้ประกอบการที่ดีตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และทำงานโดยใช้ทรัพยากร พลังงานและเทคโนโลยีอย่างรู้คุณค่า พอเพียง เหมาะสมกับสถานะทางเศรษฐกิจ ให้เกิดประโยชน์และคำนึงถึงผลเสียต่อตนเองและส่วนรวม มีจิตสำนึกในการใช้ พลังงานและทรัพยากรอย่างประหยัดและคุ้มค่า โดยให้มีการนำข้อมูลอัตลักษณ์สถานศึกษามาประยุกต์ เข้ากับเนื้อหาสาระที่จำเป็นต้องเรียนรู้ ได้แก่ ๑) ประเพณีและความเชื่อ ๒) ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น และ ๓) การประกอบอาชีพ ที่มีลักษณะโดดเด่น เป็นเอกลักษณ์เฉพาะตน

ด้านแหล่งเรียนรู้

โรงเรียนบ้านเหล่าคำ
ชุมชนบ้านเหล่าคำ
สวนผักไฮโดรโปนิคส์
แหล่งขายพันธุ์ไม้บ้านเหล่าคำ

ด้านสื่อ

ภาพถ่าย
วีดิทัศน์
อุปกรณ์การขยายพันธุ์พืช

๑๒. ผลที่ได้รับ

๑. นักเรียน เรียนรู้กิจกรรมฝึกทักษะการปลูกพืชขยายพันธุ์พืชการประกอบอาชีพในท้องถิ่นนำไปปรับใช้ใน หมู่บ้าน วัด รวมทั้งอาชีพต่างๆในชุมชน

๒. นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้สาระวิทยาศาสตร์ สาระการงานอาชีพ เรื่องการปลูกพืชขยายพันธุ์พืชให้สูงขึ้น

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตาราง แสดงคะแนนการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน นักเรียนชั้น
ประถมศึกษาปีที่ ๓-๔ ทั้งหมดรวม ๑๑ คน

เลขที่	ชื่อ - สกุล	ก่อนเรียน	หลังเรียน	ความต่าง
		๔๐ คะแนน	๔๐ คะแนน	
๑	ด.ญ.พลอยนัฐชา เกษรพันธ์	๑๙	๒๙	๑๐
๒	ด.ญ.ภัทรพร ใจเย็น	๒๓	๓๓	๑๐
๓	ด.ญ.พัชฎธิดา เหง้าเกษ	๒๒	๓๑	๙
๔	ด.ช.ธวัชชัย บรรทร	๑๘	๒๗	๙
๕	ด.ช.ปิติภัทร คำพญา	๒๒	๓๓	๑๑
๖	ด.ช.ภาคินัย อุบคำ	๒๓	๓๑	๘
๗	ด.ช.กิตติรัช พรหมมาปี	๒๒	๓๔	๑๒
๘	ด.ช.ชนกันต์ อ่อนขจร	๒๐	๒๙	๙
๙	ด.ญ.พัชริดา ศรีบุญ	๒๓	๓๔	๑๑
๑๐	ด.ญ.ปิยาพัชร กล้าทาน	๒๒	๓๒	๑๐
๑๑	ด.ช.ภูริณัฐ ฤกษ์ดี	๒๑	๓๐	๙
	เฉลี่ย	๒๑.๓๖	๓๑.๑๘	
	ร้อยละ	๕๓.๔๐	๗๗.๙๕	

จากตาราง สรุปได้ว่านักเรียนทั้ง ๑๑ คน มีคะแนนที่สูงขึ้น

สรุปผลการวิจัย

กิจกรรมการเรียนรู้การประกอบอาชีพในชุมชนโดยใช้โครงงานเป็นงานฐาน (PBL) นักเรียนชั้น
ประถมศึกษาปีที่ ๓-๔ ช่วยให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจกิจกรรมการเรียนรู้การประกอบอาชีพในชุมชนได้ดียิ่งขึ้น โดย
การมีส่วนร่วมในการทดลองหรือกิจกรรมที่มีความสัมพันธ์กับการปลูกพืช ทำให้ผู้เรียนสามารถทดลองวิธีการต่าง
ๆ และเรียนรู้จากผลลัพธ์จริงมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีขึ้น

อภิปรายผล

กิจกรรมการเรียนรู้การประกอบอาชีพในชุมชนโดยใช้โครงงานเป็นงานฐาน (PBL) นักเรียนชั้น
ประถมศึกษาปีที่ ๓-๔

๑. นักเรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้การประกอบอาชีพในชุมชนโดยใช้โครงงานเป็นงาน
ฐาน (PBL) เน้นให้ผู้เรียนมีบทบาทในการค้นหาคำตอบ

๒. นักเรียนฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์การจัดกิจกรรมการเรียนรู้การประกอบอาชีพในชุมชนโดยใช้โครงงาน
เป็นงานฐาน (PBL)

๓. นักเรียนต้องลงมือทำและเรียนรู้จากประสบการณ์จริงช่วยให้พวกเขามีความเข้าใจในเนื้อหามากขึ้นและสามารถเชื่อมโยงสิ่งที่เรียนรู้กับประสบการณ์จริงได้ดียิ่งขึ้น
๔. ส่งเสริมพัฒนาทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น
๕. นักเรียนได้ฝึกคิด แลกเปลี่ยนความรู้ภายในกลุ่ม
๖. การเรียนรู้ที่ต้องใช้การลงมือทำ ผู้เรียนจะสามารถเข้าใจและจดจำเนื้อหาได้ดีกว่าเรียนรู้แบบเน้นการฟังหรืออ่านเท่านั้นและมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

๑๓. งบประมาณเงินอุดหนุนทั่วไปเพื่อพัฒนานวัตกรรมการศึกษา

งบประมาณจำนวน ๕,๐๔๐ บาท โดยมีรายละเอียดดังนี้

๑. กิจกรรมสร้างสื่อ นวัตกรรม
  - ค่าวัสดุ อุปกรณ์ ในการสร้างสื่อ นวัตกรรม ๒,๐๐๐ บาท
๒. กิจกรรมการจัดการเรียนการสอน
  - ค่าวัสดุ อุปกรณ์ ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ๓,๐๔๐ บาท

๑๔. การประเมินผล

จุดประสงค์การเรียนรู้	วิธีการวัด	เครื่องมือวัด	เกณฑ์การประเมินผล
๑. การร่วมกิจกรรม	สังเกต	แบบประเมิน	ผ่านเกณฑ์ ๗๐% ขึ้นไป
๒. การตอบคำถาม	การตอบคำถาม	แบบประเมินการตอบคำถาม	ผ่านเกณฑ์ ๗๐% ขึ้นไป
๓. สามารถแสดงหรือบอกการประกอบอาชีพในชุมชน	ตรวจชิ้นงาน	แบบประเมินการตรวจ	ผ่านเกณฑ์ ๗๐% ขึ้นไป
๔. คุณลักษณะอันพึงประสงค์	สังเกตพฤติกรรม การร่วมกิจกรรมของนักเรียน	แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน	ผ่านเกณฑ์ ๗๐% ขึ้นไป

รายงานนวัตกรรมการศึกษา
การพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก Active learning
โดยใช้โครงงานเป็นฐาน(Project-Based Learning: PBL) ร่วมกับแนวการสอนแบบบูรณาการการเทคโนโลยี
ในการสอนเนื้อหาวิชาเฉพาะ (TPACK)
เพื่อพัฒนาสมรรถนะการคิดขั้นสูงของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

๑. ผู้จัดทำนวัตกรรม นางสาวยุวดี ไพเราะ

ตำแหน่ง ครู

๒. ชื่อนวัตกรรม การพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก Active learning

โดยใช้โครงงานเป็นฐาน(Project-Based Learning: PBL)ร่วมกับแนวการสอนแบบบูรณาการการเทคโนโลยีในการสอนเนื้อหาวิชาเฉพาะ (TPACK)เพื่อพัฒนาสมรรถนะการคิดขั้นสูงของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕-๖

๓. ความสำคัญของผลงานหรือนวัตกรรมที่นำเสนอ

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานปี พ.ศ. ๒๕๕๑ นั้นมุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนทุกคนเป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพลโลก มีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้งเจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษต่อ การประกอบอาชีพและการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่า ทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ อีกทั้งยังมีหลักการสำคัญ คือ การเป็นหลักสูตรการศึกษาเพื่อปวงชนที่ประชาชนทุกคนมีโอกาสได้รับการศึกษาอย่างเสมอภาคและมีคุณภาพ และยังมีให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในการมีความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต เป็นความสามารถในการนำกระบวนการต่าง ๆ ไปใช้ในชีวิตประจำวัน การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้อย่างต่อเนื่องการทำงาน และการอยู่ร่วมกันในสังคมด้วยการสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล การจัดการปัญหาและความขัดแย้งต่าง ๆ อย่างเหมาะสม การปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสภาพแวดล้อม และรู้จักหลีกเลี่ยงพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ที่ส่งผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่นดังนั้นการจัดการศึกษาที่เน้นการยอมรับความแตกต่างทางภาษา ศาสนา ขนบประเพณีความเชื่อ และวิถีชีวิตบนพื้นฐานของการยอมรับสิทธิเสรีภาพและหน้าที่ของแต่ละบุคคล คือ การศึกษาพหุวัฒนธรรม ซึ่งเป็นหนทางหนึ่งที่จะช่วยพัฒนาบุคลากรของประเทศ นำไปสู่ความเป็นสังคมที่สมบูรณ์และเจริญก้าวหน้าอย่างยั่งยืน

ซึ่งการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active learning) เป็นกระบวนการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในชั้นเรียน สร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูผู้สอนกับผู้เรียน มุ่งให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติ โดยมีครูเป็นผู้อำนวยความสะดวก (Facilitator) สร้างแรงบันดาลใจ ให้คำปรึกษา ดูแล แนะนำ ทำหน้าที่เป็นโค้ชและพี่เลี้ยง (Coach & Mentor) แสวงหาเทคนิควิธีการจัดการเรียนรู้ และแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างมีความหมาย (Meaningful learning) ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ได้ มีความเข้าใจในตนเองใช้สติปัญญา คิด วิเคราะห์ สร้างสรรค์ผลงานนวัตกรรมที่บ่งบอกถึงการมีสมรรถนะสำคัญในศตวรรษที่ ๒๑ มีทักษะวิชาการ ทักษะชีวิต และทักษะวิชาชีพ บรรลุเป้าหมายการเรียนรู้ตามระดับช่วงวัย

การเรียนรู้แบบโครงงานนั้น มีแนวคิดสอดคล้องกับ John Dewey เรื่อง “learning by doing” ซึ่งได้กล่าวไว้ว่า “ Education is a process of living and not a preparation for future living.” John Dewey (๑๘๙๗) ซึ่งเป็นการเน้นการจัดการเรียนรู้ที่ให้นักเรียนได้รับประสบการณ์ชีวิตขณะที่เรียน เพื่อให้ให้นักเรียนได้พัฒนาทักษะต่าง ๆ ซึ่งสอดคล้องกับหลักพัฒนาการคิดของ Bloom ทั้ง ๖ ชั้น คือ ความรู้ความจำ

(Remembering) ความเข้าใจ (understanding) การประยุกต์ใช้ (Applying) การวิเคราะห์ (Analyzing) การประเมินค่า (Evaluating) และ การคิดสร้างสรรค์ (Creating) ซึ่งการจัดการเรียนรู้แบบใช้โครงงานเป็นฐาน นั้นจึงเป็นเป็นอีกรูปแบบหนึ่ง ที่ถือได้ว่าเป็น การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เนื่องจากผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติ เพื่อฝึกทักษะต่าง ๆ ด้วยตนเองทุกขั้นตอน โดยมีครูเป็นผู้จัดประสบการณ์การเรียนรู้การเรียนรู้อย่างเป็นอีกรูปแบบหนึ่งที่มีผู้ให้ความสนใจมากในปัจจุบัน McDonnell (๒๐๐๗) ได้กล่าวว่า การเรียนรู้อย่างเป็นอีกรูปแบบหนึ่งของ Child- centered Approach ที่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ทำงานตามระดับทักษะที่ตนเองมีอยู่ เป็นเรื่องที่สนใจและรู้สึก สบายใจที่จะทำ นักเรียนได้รับสิทธิในการเลือกที่จะตั้งคำถามอะไร และต้องการผลผลิตอะไรจากการทำงานชิ้นนี้ โดยครูทำหน้าที่เป็นผู้สนับสนุนอุปกรณ์และจัดประสบการณ์ให้แก่ นักเรียน สนับสนุน การแก้ไขปัญหา และสร้างแรงจูงใจให้แก่ นักเรียน

แนวคิดของการบูรณาการความรู้ด้านเทคโนโลยีวิธีสอนและเนื้อหาที่สอนนั้น ได้พัฒนามาจากกรอบแนวคิดทฤษฎีของ Shulman (๑๙๘๖) ที่กล่าวถึงความรู้ในการบูรณาการวิธีสอนกับเนื้อหาที่สอนของครู (Pedagogical Content Knowledge) หรือ PCK แต่เมื่อเทคโนโลยีเข้ามาเกี่ยวข้องและมีบทบาทกับการศึกษา มากขึ้น Mishra and Koehler(๒๐๐๖) จึงพัฒนากรอบแนวคิดทฤษฎีใหม่ที่เรียกว่าความรู้ในการบูรณาการ เทคโนโลยีกับวิธีสอนและเนื้อหาที่สอน(Technological Pedagogical Content Knowledge หรือ TPACK) โดย Koehler & Mishra (๒๐๐๖) ได้นิยามTPACK ว่าเป็นความรู้ของครูในการสอนผ่านเทคโนโลยีโดยบูรณาการ ความรู้ ๓ ด้าน ได้แก่ ความรู้ด้านเทคโนโลยี (Tech nological knowledge) ความรู้ด้านศาสตร์การสอน (Pedagogical knowledge) และความรู้ด้านเนื้อหาที่สอน(Content knowledee) เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพมากขึ้น

การจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน (Community-based Learning) มีฐานรากมาจากทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ (Constructivist Theory) โดยมีเงื่อนไขการเรียนรู้ คือ การเรียนรู้เป็นกระบวนการลงมือกระทำ (Active Process) ที่เกิดขึ้นในแต่ละบุคคล ความรู้ต่าง ๆ จะถูกสร้างด้วยตัวผู้เรียนเอง โดยใช้ข้อมูลที่ได้รับมาใหม่ ร่วมกับข้อมูลหรือความรู้เดิมที่มีอยู่แล้ว รวมทั้งประสบการณ์เดิมมาสร้างความหมายในการเรียนรู้ของตนเอง ประสบการณ์ของผู้เรียนจะถูกนำมาเป็นพื้นฐานในการตัดสินใจ และจะมีผลโดยตรงต่อการสร้างความรู้ใหม่ แนวคิดใหม่หรือการเรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้จึงมักเป็นลักษณะที่ให้ผู้เรียนสร้างความรู้จากการร่วมมือกัน แก้ปัญหา

จากแนวคิดหลักการสำคัญข้างต้นที่กล่าวมา การเรียนรู้โดยใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก Active Learning โดยสามารถใช้วิธีการจัดการเรียนรู้ได้หลายรูปแบบที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ ซึ่งสามารถนำมาบูรณาการ กับแนวคิดการจัดการเรียนรู้บูรณาการเนื้อหาและภาษา หรือ CLIL (Content and Language Integrated Learning) นั้นเป็นแนวคิดที่จะช่วยพัฒนาให้นักเรียนเกิดความสามารถทางด้านภาษาและการบูรณาการเทคโนโลยี กับวิธีสอนและเนื้อหาที่สอน(Technological Pedagogical Content Knowledge หรือ TPACK) การสอนผ่าน เทคโนโลยีโดยบูรณาการ เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยเป็นกระบวนการลงมือกระทำ (Active Process) ความรู้ต่าง ๆ จะถูกสร้างด้วยตัวผู้เรียนเอง โดยใช้ข้อมูลที่ได้รับมาใหม่ร่วมกับข้อมูลหรือ ความรู้เดิมที่มีอยู่แล้ว รวมทั้งประสบการณ์เดิมมาสร้างความหมายในการเรียนรู้ของตนเอง

๔. จุดประสงค์และเป้าหมายของนวัตกรรม

๑. เพื่อพัฒนาสมรรถนะความคิดขั้นสูงของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕- ๖ การจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active learning) โดยใช้โครงงานเป็นฐาน (Project-Based Learning: PBL) ร่วมกับแนวการสอนแบบบูรณาการเทคโนโลยีในการสอนเนื้อหาวิชาเฉพาะ (TPACK)
๒. เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕- ๖ โดยใช้โครงงานเป็นฐาน(Project-Based Learning: PBL)ร่วมกับแนวการสอนแบบบูรณาการเทคโนโลยีในการสอนเนื้อหาวิชาเฉพาะ (TPACK) ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ ๘๐/๘๐

๕. กลุ่มเป้าหมาย

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕- ๖ โรงเรียนบ้านเหล่าคำ จำนวน ๑๘ คน

๖. เครื่องมือที่ใช้

๑. แผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active learning) ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕- ๖ โดยใช้โครงงานเป็นฐาน(Project-Based Learning: PBL)ร่วมกับแนวการสอนแบบบูรณาการเทคโนโลยีในการสอนเนื้อหาวิชาเฉพาะ (TPACK)
๒. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนบูรณาการ ก่อนเรียน-หลังเรียนแบบทดสอบ ๔ ตัวเลือก ฉบับละ ๒๐ ข้อ
๓. แบบประเมินสมรรถนะความคิดขั้นสูงของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕- ๖ ใช้ประเมินนักเรียนระหว่างการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน โดยมีลักษณะเป็นเกณฑ์การให้คะแนน (Scoring Rubrics)
๔. แบบประเมินความคิดเห็นของนักเรียนต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active learning) ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕- ๖ โดยใช้โครงงานเป็นฐาน(Project-Based Learning: PBL)ร่วมกับแนวการสอนแบบบูรณาการเทคโนโลยีในการสอนเนื้อหาวิชาเฉพาะ (TPACK) มีลักษณะเป็นแบบวัดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)

๗. กระบวนการพัฒนานวัตกรรม

- ขั้นที่ ๑: วิเคราะห์บริบทและปัญหาศึกษาปัญหาในการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียนในวิชาเฉพาะ วิเคราะห์ความต้องการของผู้เรียนและบริบทของชุมชน วิเคราะห์วิชาหรือหัวข้อที่จะใช้ทำโครงงาน เนื้อหาที่เหมาะสมกับการใช้ภาษาอังกฤษและเนื้อหาที่จะสอดแทรกเทคโนโลยีในการสอนเนื้อหาวิชาเฉพาะ (TPACK)
- ขั้นที่ ๒: ออกแบบแนวคิดนวัตกรรม กำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้ที่ชัดเจน ออกแบบกิจกรรมโครงงาน (PBL) ที่เชื่อมโยงกับชีวิตจริง เช่น โครงงานเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม สุขภาพ หรือชุมชน (ทั้งด้านเนื้อหา และทักษะศตวรรษที่ ๒๑) ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้แบบ Active Learning บูรณาการองค์ประกอบผลงานเนื้อหาเฉพาะกับการใช้ภาษาภาษาอังกฤษและเชื่อมโยงการเรียนรู้กับชุมชนและบริบทท้องถิ่น
- ออกแบบโครงสร้างกิจกรรมเป็น ๕ ขั้นตอนหลัก (ตาม PBL):
๑. การสร้างบรรยากาศและความสนใจ

๒.กระตุ้นความสนใจและระบุปัญหา

๓.วางแผนและดำเนินการ

๔.ขั้นประเมินผล

๕.นำเสนอผลงาน

ผลงาน CLIL โดยเน้น ๔C:

Content: เนื้อหาวิชาหลัก เช่น วิทยาศาสตร์ สังคม

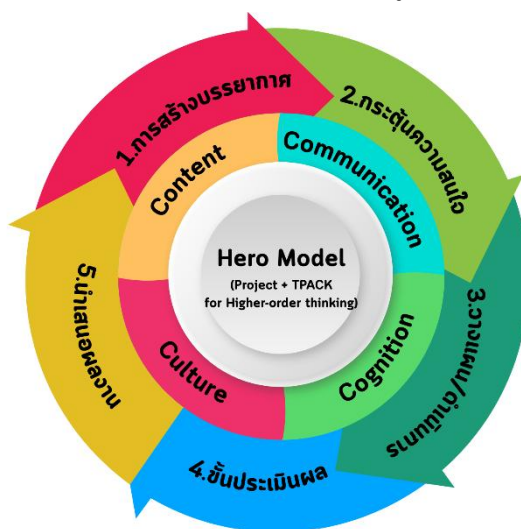
Communication: ใช้ภาษาอังกฤษ/ภาษาไทยในการพูด เขียน ฟัง อ่าน

Cognition: ฝึกการคิดขั้นสูง

Culture: เชื่อมโยงกับวัฒนธรรมท้องถิ่น

ขั้นที่ ๓: การนำไปใช้จริงและติดตามผล สร้างแผนการจัดการเรียนรู้สร้าง/เลือกสื่อการเรียนรู้ที่ใช้เทคโนโลยี นักเรียนทำงานเป็นทีม แบ่งหน้าที่ และนำเสนอผลงาน ทดลองใช้และประเมินผลดำเนินการสอนจริงตามรูปแบบนวัตกรรม ประเมินผลด้วยวิธีการหลากหลาย (เช่น การสังเกต, แบบทดสอบ, การสะท้อนคิด)

ขั้นที่ ๔ ขยายผลและเผยแพร่ เผยแพร่รูปแบบนวัตกรรมในวงกว้าง เช่น ในโรงเรียนเครือข่าย ถ่ายทอดรูปแบบให้ครูในโรงเรียนหรือเครือข่ายวิชาชีพแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่านกระบวนการ PLC

๘. หลักการ แนวคิด ทฤษฎีพื้นฐานที่ใช้ในการพัฒนานวัตกรรมการ

การจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active learning) เป็นกระบวนการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในชั้นเรียน สร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูผู้สอนกับผู้เรียน มุ่งให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติ โดยมีครูเป็นผู้อำนวยความสะดวก (Facilitator) สร้างแรงบันดาลใจ ให้คำปรึกษา ดูแล แนะนำ ทำหน้าที่เป็นโค้ชและพี่เลี้ยง (Coach & Mentor) แสวงหาเทคนิควิธีการจัดการเรียนรู้ และแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างมีความหมาย (Meaningful learning) ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ได้ มีความเข้าใจในตนเอง ใช้สติปัญญา คิด วิเคราะห์ สร้างสรรค์ ผลงานนวัตกรรมที่บ่งบอกถึงการมีสมรรถนะสำคัญในศตวรรษที่ ๒๑ มีทักษะวิชาการ ทักษะชีวิต และทักษะวิชาชีพ บรรลุเป้าหมายการเรียนรู้ตามระดับช่วงวัย

หลักการจัดการเรียนรู้โครงการเป็นฐานมีหลักการดังนี้

๑) โครงการหรือโครงการ เป็นกิจกรรมที่มีบริบทจริงเชื่อมโยงอยู่ดังนั้นการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นจึงสัมพันธ์กับความจริงสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ในชีวิตจริงจึงเป็นการเรียนรู้ที่มีประโยชน์ต่อนักเรียน

๒) การให้นักเรียนหาโครงการหรือโครงการ เป็นการเปิดโอกาสให้นักเรียนได้เข้าสู่กระบวนการสืบสอบ (process of inquiry) ซึ่งเป็นกระบวนการที่นักเรียนต้องใช้การคิดขั้นสูงที่ซับซ้อนขึ้น ดังนั้นจึงเป็นช่องทางที่ดีในการพัฒนากระบวนการทางสติปัญญาของนักเรียน

๓) การจัดการเรียนการสอนโดยใช้โครงการเป็นหลัก ช่วยให้นักเรียนได้ผลิตงานที่เป็นรูปธรรมออกมา ผลผลิตที่แสดงออกถึงความรู้ความคิดของนักเรียนนี้สามารถมาอภิปรายแลกเปลี่ยนและวิพากษ์วิจารณ์ได้อย่างชัดเจน ซึ่งผลการวิจัยทางด้านสติปัญญาและการเรียนรู้ได้ชี้ชัดว่า การเรียนรู้จะพัฒนาขึ้นหากความรู้และทักษะต่างๆ สามารถแสดงออกให้เห็นได้อย่างชัดเจน

๔) การแสดงผลงานต่อสาธารณชน สามารถสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้และการทำงานให้นักเรียนได้ ซึ่งแรงจูงใจจะมีผลต่อความใส่ใจ ความกระตือรือร้นและความอดทน ในการแสวงหาความรู้ การศึกษาความรู้ และการใช้ความรู้

๕) การให้นักเรียนหาโครงการหรือโครงการ นอกจากจะช่วยให้ นักเรียนพัฒนาทักษะกระบวนการในการสืบสอบและการแก้ปัญหาแล้ว ยังสามารถช่วยดึงศักยภาพต่าง ๆ ที่มีอยู่ในตัวของนักเรียนออกมาใช้ประโยชน์ด้วย

การจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน (Community-based Learning) มีฐานรากมาจากทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ (Constructivist Theory) โดยมีเงื่อนไขการเรียนรู้ คือ การเรียนรู้เป็นกระบวนการลงมือกระทำ (Active Process) ที่เกิดขึ้นในแต่ละบุคคล ความรู้ต่าง ๆ จะถูกสร้างด้วยตัวผู้เรียนเอง โดยใช้ข้อมูลที่ได้รับมาใหม่ร่วมกับข้อมูลหรือความรู้เดิมที่มีอยู่แล้ว รวมทั้งประสบการณ์เดิมมาสร้างความหมายในการเรียนรู้ของตนเอง ประสบการณ์ของผู้เรียนจะถูกนำมาเป็นพื้นฐานในการตัดสินใจ และจะมีผลโดยตรงต่อการสร้างความรู้ใหม่ การจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐานเป็นที่รู้จักในประเทศสหรัฐอเมริกา ออสเตรเลีย ทวีป แอฟริกาและเอเชีย ในชื่อว่าการเรียนรู้โดยการบริการสังคม (Service Learning : SL) เป็นรูปแบบของการเรียนรู้ผ่านประสบการณ์ที่ออกแบบมาเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาผู้เรียน โดยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม ในกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับบุคคลและความต้องการของชุมชน การจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน เป็นกลยุทธ์หรือรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการเนื้อหา ตามหลักสูตรให้เชื่อมโยงกับชุมชนโดยใช้การปฏิบัติงานเป็นฐาน ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติงานจากสถานการณ์จริงในชุมชนภายใต้การมีส่วนร่วมระหว่างครูผู้เรียน และกลุ่มคนในชุมชนเช่น การไปศึกษาเรื่องประวัติศาสตร์วัฒนธรรม การทำมาหากิน หัตถกรรม การศึกษาพยาบาลแบบพื้นบ้าน จากบุคคล และองค์กรในชุมชนนอกเหนือไปจากการเรียนรู้ในห้องเรียน กระบวนการสำคัญของการเรียนรู้ ใช้การสะท้อนคิดเชิงวิพากษ์ซึ่งจะช่วยให้เกิดความรู้ในเนื้อหาตามหลักสูตรและเข้าใจชุมชนมากขึ้น โดยมี จุดมุ่งหมายเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาผู้เรียนด้านความรู้และทักษะอย่างหลากหลาย เช่น การคิด วิเคราะห์สังเคราะห์การคิดเชิงวิพากษ์ซึ่งเป็นทักษะที่จำเป็นในศตวรรษ ๒๑ มีคุณธรรมจริยธรรม เจตคติ ที่พึงประสงค์ ตระหนักในความรับผิดชอบในฐานะเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน รวมทั้งเพื่อตอบสนอง ความต้องการที่แท้จริงของชุมชน ชุมชนและผู้เรียนจะได้รับประโยชน์ร่วมกัน ทั้งโดยการบรรลุวัตถุประสงค์ ของหลักสูตรและตามเป้าหมายที่กำหนดโดยชุมชน และสร้างการเปลี่ยนแปลงทางสังคมในเชิงบวก อันเป็นการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนอย่างยั่งยืน

จากแนวคิดหลักการสำคัญข้างต้นที่กล่าวมา หลักการจัดการเรียนรู้โครงงานเป็นฐานเป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลางในทุกขั้นตอนของการเรียนรู้ มีการกำหนดจุดมุ่งหมายตามสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นจริง เน้นการทำงานโดยการร่วมมือกัน เพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ร่วมกันและส่งเสริมการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ซึ่งสามารถนำมาบูรณาการกับแนวคิดการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยเป็นกระบวนการลงมือกระทำ (Active Process) ความรู้ต่าง ๆ จะถูกสร้างด้วยตัวผู้เรียนเอง โดยใช้ข้อมูลที่ได้รับมาใหม่ร่วมกับข้อมูลหรือความรู้เดิมที่มีอยู่แล้ว รวมทั้งประสบการณ์เดิมมาสร้างความหมายในการเรียนรู้ของตนเอง

๙. การออกแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)

ดำเนินการพัฒนาและแก้ไขปัญหาผู้เรียนโดยใช้นวัตกรรมทางการเรียนการสอนโดยมีเป้าหมายตามหลักการจัดการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มุ่งให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในการมีความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต เป็นความสามารถในการนำกระบวนการต่าง ๆ ไปใช้ในชีวิตประจำวัน การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้อย่างต่อเนื่องการทำงาน และการอยู่ร่วมกันในสังคมด้วยการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล การจัดการปัญหาและความขัดแย้งต่าง ๆ อย่างเหมาะสม การปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสภาพแวดล้อม และรู้จักหลีกเลี่ยงพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ที่ส่งผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น โดยสังเคราะห์เป็นนวัตกรรม โดยกระบวนการพัฒนานวัตกรรม/วิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ ใช้วิธี System Approach ทุกขั้นตอนจะควบคุม โดยวงจรคุณภาพ PDCA ดังแสดงในแผนภาพ

๙.๑ การดำเนินงานตามกิจกรรม

ขั้นตอนการสร้างนวัตกรรมกระบวนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก Active learning โดยใช้โครงงานเป็นฐาน(Project-Based Learning: PBL)ร่วมกับแนวการสอนแบบบูรณาการเนื้อหาและภาษา (CLIL) เพื่อพัฒนาสมรรถนะการคิดขั้นสูงของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕-๖ จากกระบวนการพัฒนา และทุกขั้นตอนจะควบคุมโดยวงจรคุณภาพ PDCA นั้นมีดำเนินการการสร้างและพัฒนาสื่อดังนี้

ขั้นการวางแผน (Plan)

๑. ศึกษาหลักสูตร เอกสาร หลักการ ทฤษฎี วิธีการจัดการเรียนการสอนและจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และจากหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อสร้างหน่วยการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง ภายใต้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ฉบับปรับปรุง ๒๕๖๐

๒. วิเคราะห์เนื้อหา วิเคราะห์สภาพปัญหา และเป้าหมายของการเรียนรู้ ให้สอดคล้องกับเรื่องและสื่อต่าง ๆ และอัตลักษณ์ของสถานศึกษา เพื่อสร้างแผนการจัดการเรียนการสอนตามกระบวนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก Active learning โดยใช้โครงงานเป็นฐาน(Project-Based Learning: PBL)ร่วมกับแนวการสอนแบบบูรณาการเทคโนโลยีในการสอนเนื้อหาวิชาเฉพาะ (TPACK) เพื่อพัฒนาสมรรถนะการคิดขั้นสูงของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕-๖

ขั้นดำเนินการ (DO)

๓. ออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ จัดทำรายละเอียดของเนื้อหาองค์ความรู้ที่เกี่ยวกับท้องถิ่นและจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนเพื่อให้ผู้เรียน ได้เรียนรู้เกี่ยวกับท้องถิ่นของตนเอง มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคนได้เรียนรู้ภูมิหลัง วิธีการดำรงชีวิต เศรษฐกิจสังคม ศิลปวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี การจัดการกิจกรรม

การเรียนรู้ โดยใช้กระบวนการ Active Learning การพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก Active learning โดยใช้โครงงานเป็นฐาน(Project-Based Learning: PBL)ร่วมกับแนวการสอนแบบบูรณาการเทคโนโลยีในการสอนเนื้อหาวิชาเฉพาะ (TPACK) เพื่อพัฒนาสมรรถนะการคิดขั้นสูงของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕-๖

๔. นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนรู้ จำนวน ๓ ท่าน เพื่อหาค่า IOC (Index of Item – Objective Congruence: IOC) ซึ่งผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่านจะให้คะแนนตามเกณฑ์ มาปรับปรุงแก้ไขตามที่ปรึกษาผู้เชี่ยวชาญ

ขั้นการปรับปรุงพัฒนา (Action)

๕. นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ เพื่อพิจารณาให้ คำแนะนำ ความถูกต้องของเนื้อหา และความสอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนการวัดและการประเมินผล แล้วนำคำแนะนำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

๖. นำแผนการจัดการเรียนรู้ ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ซึ่งเป็นแผนการจัดการเรียนการสอนที่สมบูรณ์ ไปดำเนินการสอนกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป ทดลองจัดกิจกรรมในชั้นเรียนจริง (Classroom Action) สังเกตพฤติกรรมการคิด วิเคราะห์ภาษา และการมีส่วนร่วมของนักเรียน เก็บข้อมูลเชิงปริมาณ (คะแนน, แบบทดสอบ) และเชิงคุณภาพ (การสังเกต, แบบสัมภาษณ์, ชิ้นงาน)

๙.๒ กระบวนการจัดการเรียนรู้

ซึ่งกระบวนการจัดการเรียนรู้เริ่มต้นจากการสังเกตชุมชนท้องถิ่นร่วมกัน ว่ามีเหตุการณ์ใดที่น่าสนใจเพื่อนำไปสู่การตั้งคำถามที่เป็นจุดเริ่มต้นของการศึกษาหัวข้อโครงงาน โดยครูเป็นผู้อำนวยความสะดวก และดำเนินการจัดการเรียนรู้อย่างเหมาะสมตามวัยของนักเรียน การตั้งคำถามหรือการกำหนดปัญหาเกี่ยวกับปรากฏการณ์ที่สนใจศึกษาร่วมกัน เช่น ประวัติศาสตร์ของชุมชน หลักฐานทางประวัติศาสตร์ เช่น เครื่องมือเครื่องใช้ สภาพแวดล้อมในชุมชน โดยเป็นการทำความเข้าใจและการศึกษาปรากฏการณ์ของกลุ่มนักเรียน จาก การตั้งคำถามหรือกำหนดปัญหาที่กลุ่มนักเรียนมีความสนใจร่วมกัน เพื่อขับเคลื่อนกระบวนการเรียนรู้ ซึ่งนักเรียนสามารถค้นหาคำตอบหรือแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นโดยใช้การบูรณาการ เนื้อหาด้านภาษา (CLIL)

๑.ศึกษาวิธีการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน(Project-Based Learning: PBL)

ร่วมกับแนวการสอนแบบบูรณาการเทคโนโลยีในการสอนเนื้อหาวิชาเฉพาะ (TPACK) เพื่อพัฒนาสมรรถนะการคิดขั้นสูงของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕-๖

ตัวชี้วัดปลายทาง ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕				
สังคมศึกษา ศาสนาและ วัฒนธรรม	ภาษาต่างประเทศ	วิทยาศาสตร์และ เทคโนโลยี	กลุ่มสาระ ภาษาไทย	คณิตศาสตร์
ส.๕.๒ ป.๕/๒ วิเคราะห์อิทธิพล ของสิ่งแวดล้อมทาง ธรรมชาติ ที่ ก่อให้เกิดวิถีการ	ต ๒.๑ ป.๕/๒ ให้ ข้อมูลเกี่ยวกับ เทศกาล/วันสำคัญ/ งานฉลอง/ ชีวิต	ว ๔.๒ ป.๕/๓ ใช้ อินเทอร์เน็ต ค้นหา ข้อมูลติดต่อสื่อสาร และ ทำงานร่วมกัน	ท๒.๑ ป.๕/๒ เขียนสื่อสารโดยใช้ คำได้ถูกต้องชัดเจน และเหมาะสม	ค ๒.๒ ป.๕/๓ สร้างรูปสี่เหลี่ยม ชนิดต่าง ๆ เมื่อ กำหนดความยาว ของด้านและขนาด

ดำเนินชีวิต ใน ภูมิภาคของตน ส.๕.๒ ป.๕/๓ นำเสนอตัวอย่าง ที่ สะท้อนให้เห็นผล จากการรักษา และ ทำลายสิ่งแวดล้อม และเสนอ แนวทาง ในการจัดการ สิ่งแวดล้อมใน ภูมิภาคของตน	ความเป็นอยู่ของ เจ้าของภาษา ต ๓.๑ ป.๕/๑ ค้นคว้า รวบรวม คำศัพท์ที่เกี่ยวข้อง กับกลุ่มสาระ การ เรียนรู้อื่นจากแหล่ง การเรียนรู้ และ นำเสนอด้วยการ พูด/การเขียน	ประเมิน ความ น่าเชื่อถือของข้อมูล ๓.๒ ป.๕/๒ ตระหนักถึงคุณค่า ของน้ำโดยนำเสนอ แนวทางการใช้ น้ำ อย่างประหยัดและ การอนุรักษ์น้ำ	๕.๑ ป.๖/๒ เล่า นิทานพื้นบ้าน ท้องถิ่นตนเอง และ นิทานพื้นบ้าน ของ ท้องถิ่นอื่น	ของมุ่มหรือเมื่อ กำหนดความยาว ของเส้นทแยงมุม

ตัวชี้วัดปลายทาง ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖				
สังคมศึกษา ศาสนาและ วัฒนธรรม	ภาษาต่างประเทศ	วิทยาศาสตร์และ เทคโนโลยี	กลุ่มสาระ ภาษาไทย	คณิตศาสตร์
ส.๕.๒ ป.๖/๑ วิเคราะห์ ปฏิสัมพันธ์ ระหว่าง สิ่งแวดล้อมทาง กายภาพ กับ ลักษณะกิจกรรม ทางเศรษฐกิจ และ สังคมในประเทศ ไทย ส๒.๑ป.๖/๔ อธิบายคุณค่า ทาง วัฒนธรรมที่ แตกต่างกันระหว่าง กลุ่มคนใน สังคมไทย	ต ๒.๑ ป.๖/๒ ให้ ข้อมูลเกี่ยวกับ เทศกาล/วันสำคัญ/ งานฉลอง/ ชีวิต ความเป็นอยู่ของ เจ้าของภาษา ต ๓.๑ ป.๖/๑ ค้นคว้า รวบรวม คำศัพท์ที่เกี่ยวข้อง กับกลุ่มสาระ การ เรียนรู้อื่นจากแหล่ง การเรียนรู้ และ นำเสนอด้วยการ พูด/การเขียน	ว ๔.๒ ป.๖/๓ ใช้ อินเทอร์เน็ต ในการ ค้นหาข้อมูลอย่างมี ประสิทธิภาพ ว ๓.๒ ป.๖/๗ ตระหนักถึง ผลกระทบของภัย ธรรมชาติและ ธรณี พิบัติภัย โดย นำเสนอแนวทาง ในการเฝ้าระวังและ ปฏิบัติตน ให้ ปลอดภัยจากภัย ธรรมชาติและ ธรณี พิบัติภัยที่อาจเกิด ในท้องถิ่น	ท๓.๑ ป.๖/๑ พูด แสดงความรู้ ความ เข้าใจจุดประสงค์ ของเรื่องที่ฟัง และ ดู ๕.๑ ป.๖/๒ เล่า นิทานพื้นบ้าน ท้องถิ่นตนเอง และ นิทานพื้นบ้าน ของ ท้องถิ่นอื่น	ค ๒.๑ ป.๖/๒ แสดงวิธีหาคำตอบ ของโจทย์ปัญหา เกี่ยวกับความยาว รอบรูปและพื้นที่ ของรูปหลายเหลี่ยม

จัดการศึกษาในอนาคตมีแนวโน้มที่จะปรับปรุงการสอนแบบบูรณาการข้ามกลุ่มสาระวิชา (Interdisciplinary Integration) ระหว่างศาสตร์สาขาต่าง ๆ โดยจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ ดังนี้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมบูรณาการ กลุ่มสาระภาษาต่างประเทศ กลุ่มสาระวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และกลุ่มสาระภาษาไทย

ออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม จัดทำรายละเอียดของเนื้อหาองค์ความรู้ที่เกี่ยวกับท้องถิ่นและจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนเพื่อให้ผู้เรียน ได้เรียนรู้เกี่ยวกับท้องถิ่นของตนเอง มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคนได้เรียนรู้ภูมิหลัง วิธีการดำรงชีวิต เศรษฐกิจสังคม ศิลปวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี มีความรัก ความภาคภูมิใจในฐานะพลเมือง โดยใช้โครงงานเป็นฐาน (Project-Based Learning: PBL) ร่วมกับแนวการสอนแบบบูรณาการการเทคโนโลยีในการสอนเนื้อหาวิชาเฉพาะ (TPACK) ครูผู้สอนได้วางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ดังนี้

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ มหัทศจรยเห็ดนางฟ้า สร้างสุข สร้างอาชีพ	เวลาเรียน ๑๒ ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ รู้จักเห็ดนางฟ้า	เวลาสอน ๒ ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ ทดลองเพาะเห็ด	เวลาสอน ๒ ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ สังเกตการเติบโตของเห็ด	เวลาสอน ๒ ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ ประโยชน์ของเห็ดนางฟ้า	เวลาสอน ๒ ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ เมนูเห็ดนางฟ้าสุดสร้างสรรค์	เวลาสอน ๒ ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖ แปรรูปและจำหน่ายผลิตภัณฑ์เห็ด	เวลาสอน ๒ ชั่วโมง

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ซึ่งการพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ มุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญ โดยที่หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน และหลักสูตรสถานศึกษา มุ่งให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญ ๗ ประการประกอบด้วย ๑) ความสามารถในการสื่อสาร ๒) ความสามารถในการคิด ๓) ความสามารถในการแก้ปัญหา ๔) ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต และ ๕) ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี ๖) สมรรถนะความคิดขั้นสูง ๗) สมรรถนะการจัดการตนเอง

๒. การลงมือปฏิบัติด้วยตัวเองเพื่อศึกษาภายใต้แนวคิดการสร้างองค์ความรู้ในตนเอง เริ่มจากการกำหนดการเรียนรู้จากคำถามประเด็นที่ต้องเรียนรู้ สามารถใช้วิธีการเรียนรู้ที่มีความหลากหลายทั้งการสืบเสาะหาความรู้ โดยการใช้กระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย โดยมีการสอน ๕ ขั้นตอน คือ ๑) การสร้างบรรยากาศและความสนใจ ๒) กระตุ้นความสนใจและระบุปัญหา ๓) วางแผนและดำเนินการ ๔) ทดสอบ ประเมินผล และปรับปรุงและ ๕) นำเสนอผลงาน

๓. การสะท้อนคิดและการประเมินตามสภาพจริง นักเรียนนำข้อมูลที่ศึกษามานำเสนอในชั้นเรียนและร่วมกันวิภาค เพื่อสร้างองค์ความรู้ร่วมกัน

สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ลงทุนน้อยทำได้จริง และต่อยอดได้อย่างยั่งยืน

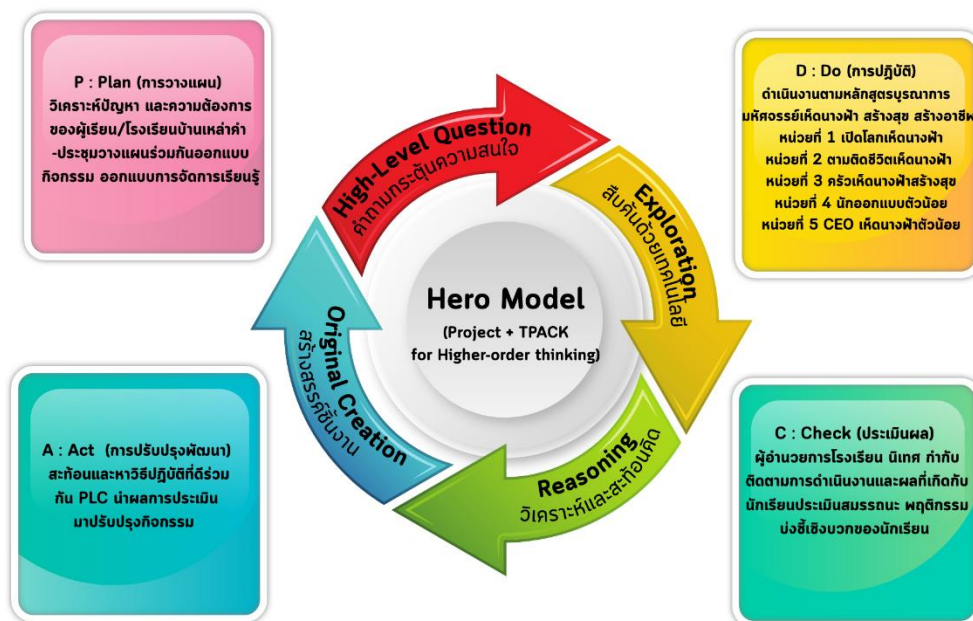
๑๐. โครงสร้างและองค์ประกอบของสื่อการเรียนรู้ของนวัตกรรม

ด้านเนื้อหา

เนื้อหาที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ได้แก่ เนื้อหาวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ปีการศึกษา ๒๕๖๘ ตามหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนบ้านเหล่าคำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต ๑ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ซึ่งเป็นไปตามหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช ๒๕๕๑ ฉบับปรับปรุง ๒๕๖๐ ของกระทรวงศึกษาธิการ ศึกษาอย่างเป็นระบบ เพื่อหาคำตอบ พัฒนาระบบความคิด พิจารณา ไตร่ตรองก่อนตัดสินใจ กำกับตนเองในการเรียนรู้และการใช้ชีวิต มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และเผยแพร่ภูมิปัญญาท้องถิ่นของชุมชน พิธีกรรมตามศาสนาที่ตนนับถืออย่างเรียบง่าย

โดยมีการนำข้อมูลอัตลักษณ์สถานศึกษามาประยุกต์เข้ากับเนื้อหาสาระที่จำเป็นต้องเรียนรู้ ได้แก่ ๑) ประเพณีและความเชื่อ ๒) ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น และ ๒) การประกอบอาชีพ ที่มีลักษณะโดดเด่น เป็นเอกลักษณ์ เฉพาะตน เกิดความรู้สึกรัก ภาคภูมิใจในตนเองและท้องถิ่น มีความผูกพันเกี่ยวโยงร้อยรัดวิถีชีวิตผู้คนและชุมชน เข้าเป็นหนึ่ง และเป็นรากฐานในการพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ในครอบครัว สังคมและต่อยอดการประกอบอาชีพ

มีสมรรถนะการจัดการตนเอง ประกอบด้วย การเห็นคุณค่าในตนเอง การมีเป้าหมายในชีวิต การจัดการอารมณ์และความเครียด การจัดการปัญหาและภาวะวิกฤต และสมรรถนะการคิดขั้นสูง ประกอบด้วย การคิดอย่างมีวิจารณญาณ การคิดเชิงระบบ การคิดสร้างสรรค์ และการคิดแก้ปัญหา และสมรรถนะการอาชีพ ประกอบด้วย การทำงานเพื่อการดำรงชีวิต ทักษะกระบวนการทำงาน ทักษะการจัดการ ทักษะกระบวนการ แก้ปัญหา ทักษะการทำงานร่วมกัน ทักษะการแสวงหาความรู้ และความปลอดภัยในการทำงานโดยใช้การบูรณา การ เนื้อหา ด้านภาษา (CLIL) รูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่นำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน สามารถนำองค์ความรู้ไปวิเคราะห์เชื่อมโยงในรายวิชาต่างๆ

ขั้นตอนการเรียนรู้ PBL Process + TPACK

ขั้น	แนวทาง PBL	การบูรณาการ	ผลลัพธ์/ความคิด
๑	การคิดและเลือกหัวข้อเรื่อง	เสนอปัญหาจริง เช่น "ทำไมเห็นนางฟ้าถึงสร้างอาชีพได้?"	ใช้คำถามกระตุ้นคิด (Driving Question) และให้ผู้เรียนเชื่อมโยงกับชีวิตจริง
๒	การวางแผน	กำหนดหัวข้อย่อย เช่น การเพาะเห็ด, ปัจจัยการเจริญเติบโต, ประโยชน์ต่อสุขภาพ	ใช้ Google Docs/Padlet ร่วมกันวางแผนและเก็บข้อมูล
๓	การดำเนินงาน	ทดลองเพาะเห็ดนางฟ้าในโรงเรียน/ที่บ้าน	การเรียนรู้แบบลงมือทำ) ถ่ายวิดีโอ/ภาพบันทึกขั้นตอน, ใช้แอป Time-lapse เก็บการเจริญเติบโตของเห็ด
๔	การเขียนรายงาน	ผลิตภัณฑ์ เช่น เห็ดนางฟ้าแปรรูป (น้ำพริก, แหนมเห็ด, เห็ดกรอบ)	ใช้ Canva ออกแบบบรรจุภัณฑ์/โปสเตอร์, ใช้ PowerPoint ทำสื่อโฆษณา
๕	นำเสนอผลงาน	นำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน / นิทรรศการ / ตลาดนัดอาชีพ	ผู้เรียนสะท้อนว่าได้เรียนรู้อะไรเกี่ยวกับเห็ดนางฟ้าและอาชีพ

สื่อการเรียนรู้

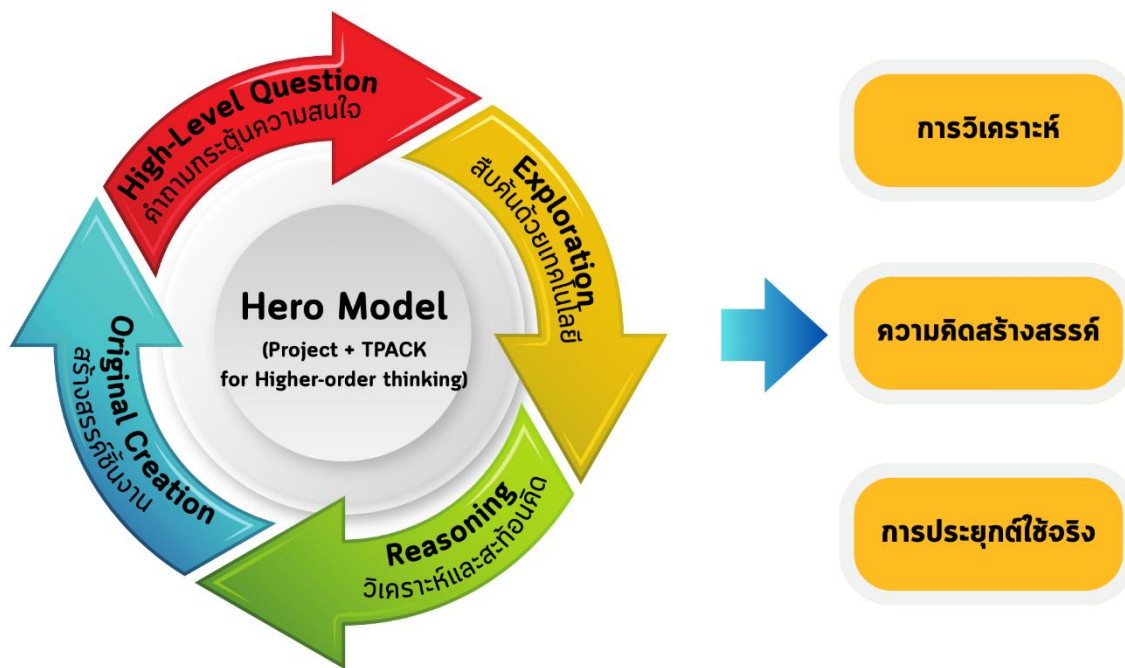
๑. สื่อเนื้อหา (Content Material)
  - ใบความรู้ (Knowledge Sheet)
  - สื่อดิจิทัล เช่น วิดีโอ ภาพอินโฟกราฟิก
  - แหล่งข้อมูลสำหรับการค้นคว้า
๒. สื่อเสริมทักษะภาษา (Language Support)
  - คำศัพท์ Flashcards
  - กิจกรรม Quizizz, Kahoot
๓. สื่อพัฒนาทักษะการคิด (Thinking Tools)
  - แผนผังความคิด (Mind Mapping)
๔. สื่อประเมินผล (Assessment Tools)
  - รูบริกการประเมิน (Rubrics)
  - แบบประเมินตนเอง/เพื่อน (Self/Peer Assessment)
  - แบบสะท้อนผลการเรียนรู้ (Learning Reflection Form)

ด้านแหล่งเรียนรู้

โรงเรียนบ้านเหล่าคำ

วัดบ้านเหล่าคำ

ชุมชนบ้านเหล่าคำ

๑๒. ผลที่เกิดกับผู้เรียน

นักเรียนมีส่วนร่วมในการศึกษาทุกขั้นตอน มีอิสระและกระตือรือร้นกับการลงพื้นที่สำรวจแหล่งเรียนรู้ ในท้องถิ่นร่วมกับเพื่อนในชั้นเรียน เพราะถ้าผู้เรียนมีความสุข สนุกสนาน มีสัมพันธภาพที่ดีกับครู กับเพื่อนๆ ในชั้นเรียน และชุมชนท้องถิ่น ย่อมส่งผลให้เกิดการเรียนรู้ที่ดี และพร้อมที่จะพัฒนาศักยภาพของตน ภายหลังจากการจัดการเรียนรู้ ซึ่งการเรียนรู้ที่มีการบูรณาการเทคโนโลยีในการสอนเนื้อหาวิชาเฉพาะ (TPACK) ร่วมด้วยนั้นทำให้นักเรียนได้รับการพัฒนาทักษะให้นักเรียนเกิดความสามารถทางด้านภาษาภาษาอังกฤษ ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้อื่น ๆ และในการบูรณาการเทคโนโลยีกับวิธีสอนและเนื้อหาที่สอน (Technological Pedagogical Content Knowledge หรือ TPACK) เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพมากขึ้น

๑. นักเรียนมีสมรรถนะความคิดขั้นสูงของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕- ๖ การจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active learning) โดยใช้โครงงานเป็นฐาน (Project-Based Learning: PBL) ร่วมกับแนวการสอนแบบบูรณา

การเทคโนโลยีในการสอนเนื้อหาวิชาเฉพาะ (TPACK) ผลการประเมินสมรรถนะความคิดขั้นสูงคะแนนเฉลี่ยหลังเรียน ($\bar{X} = 26.61$, $SD = 1.78$) คิดเป็นร้อยละ ๘๘.๓๐

๒. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕- ๖ ที่เรียนด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) โดยใช้โครงงานเป็นฐาน(Project-Based Learning: PBL)แนวการสอนแบบบูรณาการเทคโนโลยีในการสอนเนื้อหาวิชาเฉพาะ (TPACK) มีผลลัพธ์การเรียนรู้ที่สูงขึ้นกว่าก่อนเรียน ผลการผลลัพธ์การเรียนรู้คะแนนเฉลี่ยหลังเรียน ($M = 26.28$, $SD = 1.66$) คิดเป็นร้อยละ ๘๑.๓๗

ผลที่เกิดกับผู้เรียนจากการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) โดยใช้โครงงานเป็นฐาน (PBL) ร่วมกับแนวคิด TPACK หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ “มหัศจรรย์เห็ดนางฟ้า สร้างสุข สร้างอาชีพ”

ผลที่เกิดกับผู้เรียน

- ๑) ผู้เรียนสามารถอธิบายความสำคัญของเห็ดนางฟ้าต่อเศรษฐกิจครัวเรือนและชุมชน
- ๒) ผู้เรียนเข้าใจขั้นตอนการเพาะเห็ดนางฟ้า ตั้งแต่การเตรียมวัสดุจนถึงการจำหน่าย
- ๓) ผู้เรียนสามารถเห็นความสัมพันธ์ของหลักเศรษฐกิจพอเพียงกับการเพาะเห็ดเป็นอาชีพเสริม

ผลลัพธ์เชิงประจักษ์ (ชิ้นงาน/หลักฐานการเรียนรู้)

- โครงงานเพาะเห็ดนางฟ้า
- ผลิตภัณฑ์แปรรูปจากเห็ดนางฟ้า

๑๓. งบประมาณเงินอุดหนุนทั่วไปเพื่อพัฒนานวัตกรรมการศึกษา

งบประมาณจำนวน ๕,๐๔๐ บาท โดยมีรายละเอียดดังนี้

- ๑.กิจกรรมสร้างสื่อนวัตกรรม
  - ค่าวัสดุ อุปกรณ์ ในการสร้างสื่อนวัตกรรม ๒,๐๐๐ บาท
- ๒.กิจกรรมการจัดการเรียนการสอน
  - ค่าวัสดุ อุปกรณ์ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ๓,๐๔๐ บาท

๑๔. การประเมินผล

แนวทางการวัดและประเมินผลรูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active learning) โดยใช้โครงงานเป็นฐาน (Project-Based Learning: PBL)ร่วมกับแนวการสอนแบบบูรณาการเนื้อหาและภาษา (CLIL)

๑. การประเมินตามกระบวนการ (Formative Assessment)

ใช้ระหว่างการเรียนรู้ เพื่อปรับปรุง พัฒนา และให้ข้อเสนอแนะอย่างต่อเนื่อง

เครื่องมือที่ใช้:

- แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรม
- แบบประเมินการมีส่วนร่วมในการทำงานกลุ่ม
- แบบสอบถามการวางแผนและการแก้ปัญหา

- Checklist การปฏิบัติงานแต่ละชั้น
- แบบสะท้อนผล (Reflection Sheet) รายบุคคลและกลุ่ม

๒. การประเมินผลลัพธ์ของโครงการ (Summative Assessment)

ประเมินจากชิ้นงานสุดท้ายและการนำเสนอ

รูปแบบชิ้นงาน:

- โปสเตอร์, อินโฟกราฟิก, โมเดล, คลิปวิดีโอ ฯลฯ
- รายงานโครงการ
- การนำเสนอหน้าชั้นเรียนหรือผ่านสื่อดิจิทัล

เกณฑ์การประเมิน (Rubrics): ประเมินตามตัวชี้วัดที่ชัดเจน เช่น:

- ความถูกต้องของเนื้อหา
- ความคิดสร้างสรรค์
- การแก้ปัญหาและการวางแผน
- การทำงานเป็นทีม
- การใช้ภาษาที่เหมาะสม (Content + Language)

แนวทางการประเมินดังกล่าวข้างต้น เป็นการประเมินตามสภาพจริง โดยครู ชุมชน และนักเรียน ร่วมกัน ใช้วิธีการและเครื่องมือที่หลากหลาย ซึ่งจะสะท้อนความสามารถที่แท้จริงของผู้เรียนได้อย่างครอบคลุม

คำอธิบาย Descriptors	การประเมินความก้าวหน้า (Formative assessment)	การประเมินผลสรุปรวม (Summative assessment)
วัตถุประสงค์การประเมิน	เข้าใจการเรียนรู้ของผู้เรียน รายบุคคล พัฒนาการเรียนรู้ของ ผู้เรียนให้เรียนรู้ได้ ด้วยตนเอง อย่างอิสระ	ตรวจสอบการบรรลุเป้าหมายหรือ วัตถุประสงค์การเรียนรู้ของผู้เรียน รายบุคคล
จุดเน้น	กระบวนการเรียนรู้	ผลการเรียนรู้
วิธีการประเมิน	การทดสอบ การปฏิบัติ การประเมินคุณลักษณะ- สมรรถนะ ที่พึงประสงค์	การทดสอบ การปฏิบัติจริง การประเมินคุณลักษณะ- สมรรถนะ ที่พึงประสงค์
สิ่งที่ประเมิน	ตามวัตถุประสงค์ การเรียนรู้ต่าง ๆ (terms of standards mastered)	ตามวัตถุประสงค์และเกณฑ์ มาตรฐาน การเรียนรู้ต่าง ๆ (terms of standards mastered)
ระยะเวลาการประเมิน	ตลอดระยะเวลาของการเรียนการสอน	ภายหลังสิ้นสุดการเรียนการสอน

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (๒๕๕๕). **หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๔**. พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าไปรษณียภัณฑ์.
- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (๒๕๕๕). **สาระและมาตรฐานการเรียนรู้ กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและ วัฒนธรรม ในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๔**. กรุงเทพฯ: กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ.
- ณัฐณี สุขปรีดี . การพัฒนาทักษะสมองส่วนหน้า (EF) ในสภาวะวิกฤต โดย นักจิตวิทยาพัฒนาการ .(ออนไลน์) ได้จาก <https://www.eef.or.th/article-executive-functions-๑๕๑๒๒๑/>
- บุญชม ศรีสะอาด และคณะ. (๒๕๕๘). **การวัดและการประเมินผลการศึกษา**. มหาสารคาม : ตักสิลาการพิมพ์.
- นภสร ยลสุริยัน. (๒๕๖๓). **ผลการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐานร่วมกับแนวคิดแบบ STEM EDUCATION เพื่อส่งเสริมความเป็นนวัตกรรมและผลงานสร้างสรรค์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕**. กรุงเทพฯ:มหาวิทยาลัยศิลปากร
- นวัตกรรมการสอนสำหรับเด็กปฐมวัย (ออนไลน์) ได้จาก <https://www.starfishlabz.com/>
- ทศพร ดิษฐ์ศิริ และ ณัฐพล รำไพ; สุตติเทพ ศิริพิพัฒน์กุล. **การพัฒนา รูปแบบการเรียนรู้แบบ ผสมผสานด้วย วิธีการเรียนรู้เชิงรุก เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของนักศึกษา วิชาชีพครู**. วารสารชุมชนวิจัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา, ๒๕๖๔ สำนักวิชาการและมาตรฐาน การศึกษา (๒๕๖๐). **ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง**
- วารสารวิชาการพระพุทธศาสนาเขตลุ่มแม่น้ำโขง ปีที่ ๓ ฉบับที่ ๑ ประจำเดือนพฤษภาคม-สิงหาคม ๒๕๖๒ (ออนไลน์) ได้จาก https://eport.mbu.ac.th/file/profiles๓๑/๑๕๔๗_๑๕๘๘๒๓๓๐๘๗.pdf
- สาระภูมิศาสตร์ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐) กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมตาม หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ และแนวการจัดกิจกรรมการเรียนรู้**. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (๒๕๕๐). **แผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๕๕ - ๒๕๕๙**. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. **คู่มือหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย**. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานฯ, ๒๕๕๖.
- _____ . **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช ๒๕๕๑**. พิมพ์ครั้งที่ ๑ . กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, ๒๕๕๒.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน . การประเมินความสามารถของผู้เรียน ตามหลักสูตรการศึกษา ปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๘. (ออนไลน์) ได้จาก <http://academic.obec.go.th>
- วิจารณ์ พานิช. (๒๕๕๕). **วิธีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ ในศตวรรษที่ ๒๑**. กรุงเทพฯ: ตาตาพับลิเคชั่น.

รายงานผลพัฒนานวัตกรรมการศึกษา โรงเรียนบ้านเหล่าคำ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ